

Ateitis yra jūsų rankose,
kad jūsų balsas būtų išgirstas

Konferencijos dėl Europos ateitiesdaugiakalbė skaitmeninė platforma

Galutinė ataskaita 2022 m. gegužės mėn.

Eŭropo Demokratio Esperanto

Dokumentą parengė Pierre Dieumegard
už [Europą-Demokratija-Esperanto](#)

Šio „laikinojo“ dokumento tikslas – leisti daugiau žmonių Europos Sąjungoje susipažinti su Europos Sąjungos parengtais dokumentais (ir finansuojamais iš jų mokesčių). Ši galutinė Konferencijos dėl Europos ateities ataskaita buvo parengta tik anglų kalba. Pirminį dokumentą parengė „Libre Office“ programinė įranga ir jis automatiškai išverstas <https://webgate.ec.europa.eu/etranslation>

Tai pavyzdys, kad Europos Sąjungoje reikia daugiakalbystės: be vertimų žmonės yra pašalinami iš diskusijų.

Pageidautina, kad ES administracija perimtų svarbių dokumentų vertimą. Svarbūs dokumentai yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, reikalinga bendrai priimti informacija pagrįstus sprendimus.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė esperanto kalba būtų labai naudinga dėl jos paprastumo, reguliarumo ir tikslumo.

Atsakomybės apribojimas: už šį pranešimą atsakingi tik autoriai ir jis neatspindi ES institucijų ar Konferencijos dėl Europos ateities nuomonės.

„Kantar Public“ atlikta analizė.

Santrauka

Ivadas.....	6
Santrauka.....	8
Klimato kaita ir aplinka.....	9
Sveikata.....	10
Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos.....	10
ES pasaulyje.....	11
Vertybės ir teisės, teisinė valstybė ir saugumas.....	12
Skaitmeninė transformacija.....	12
Migracija.....	13
Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas.....	14
1. Platformoje pateiktų nuomonių apžvalga.....	15
Veiklos apžvalga.....	15
Įvykių apžvalga.....	18
Kas dalyvavo diskusijoje?.....	19
Temų tendencijos, susijusios su įnašais.....	20
Naujausi pokyčiai.....	21
Tendencijos temos 21 vasario mėn. iki 2022 m. gegužės 9 d.....	22
2. Klimato kaita ir aplinka.....	23
Renginiai.....	23
Kova su klimato kaita ir žaliasis kursas.....	24
Energijos.....	24
Transportas.....	25
Vartojimas.....	25
Biologinė įvairovė ir gyvūnų gerovė.....	26
Žemės ūkis.....	27
Tarša.....	27
Subsidijavimas, apmokestinimas.....	27
Keisti požiūrį ir elgesys.....	28
Būstas ir statyba.....	28
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	28
3. Sveikata.....	32
Renginiai.....	32
Sveikatos priežiūros paslaugos visiems.....	32
ES sveikatos priežiūros sistemų integravimas.....	33
Sveikas gyvenimo būdas.....	34
Sveikatos tyrimai.....	34
Prevencija, o ne intervencija.....	35
Sveikas senėjimas ir senėjimas.....	35
Požiūris į mediciną.....	35
Atsakas į COVID-19.....	36
Vėžio priežiūra.....	36
Sveikatos priežiūros darbuotojai.....	37
Seksualinė reprodukcinė sveikata.....	37
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	37
4. Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos.....	41
Renginiai.....	41
Įtraukesnė, socialiai teisinga Europa.....	42
Ekonomikos atsigavimas.....	42
Inovacijos – augimo skatinimas.....	43
Socialinė apsauga ir socialinė apsauga.....	44
Teisingos ekonomikos apmokestinimas.....	44
Tolesnis Europos bendrosios rinkos stiprinimas.....	45
Skatinti darbo vietų kūrimą.....	45
Iššūkis dabartiniam ekonomikos modeliui.....	46
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	47
5. ES pasaulyje.....	51
Renginiai.....	51

Bendrieji ES užsienio politikos tikslai.....	52
Gynybos ir ginkluotosios pajėgos.....	52
Sprendimų priėmimas.....	53
Kaimynystės politika ir santykiai su kitais.....	53
Plėtra.....	54
Prekybos politika.....	54
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	54
6. Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas.....	59
Renginiai.....	59
Teisės ir laisvės.....	60
Įtrauki visuomenė.....	61
Teisinės valstybės apsauga.....	61
Saugumas.....	62
ES vertybės.....	63
Lobistinė veikla ir korupcija.....	63
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	64
7. Skaitmeninė transformacija.....	68
Renginiai.....	69
Švietimas ir mokymas: skaitmeniniai įgūdžiai.....	69
Skaitmeninis suverenumas ir etika.....	69
Bendras visuomenės skaitmeninimas.....	70
Europos skaitmeninės priemonės. Viešojo sektoriaus skaitmeninimas.....	71
Skaitmeniniai duomenys.....	71
Kibernetinis saugumas.....	71
Skaitmeninės teisės ir įtrauktis.....	72
Tarša, tvarumas ir ilgaamžiškumas.....	72
Ekonomikos skaitmeninimas.....	72
Skaitmeninė sveikata.....	73
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	73
8. Europos demokratija.....	77
Renginiai.....	77
Europos Parlamento rinkimai.....	78
Europos Sąjungos federalizacija.....	78
Piliečių dalyvavimas ir konsultacijos.....	79
Institucinės reformos.....	80
Bendros Europos tapatybės ir viešosios erdvės puoselėjimas.....	80
Demokratijos apsauga ir stiprinimas.....	81
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	81
9. Migracija.....	86
Renginiai.....	86
Bendra ES migracijos politika.....	87
Humanistinė pozicija dėl migracijos.....	87
Integracija.....	87
Migracija iš ES kaip grėsmė.....	88
Sienų kontrolė.....	88
Pagrindinių migracijos priežasčių šalinimas.....	89
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	89
10. Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas.....	94
Renginiai.....	94
Puoselėti bendrą ES tapatybę.....	95
Judumas ES viduje.....	95
Į ateitį orientuotas švietimas.....	96
Mažų garantijų darbas ir jaunimo nedarbas.....	97
Europos paveldas.....	97
Prieiga prie švietimo ir kultūros.....	97
Kūrybiniai ir akademiniai specialistai.....	98
Įtraukumas į sportą.....	98
Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022).....	98
I PRIEDAS: Šiuo metu patvirtintų ir komentuojamų idėjų sąrašas pagal temas.....	103
Labiausiai pakomentuotos ir patvirtintos idėjos pagal temas (2021 04 19–2022 m. gegužės 9 d.).....	103

Įvadas

Su Konferencija dėl Europos ateities Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Komisija suteikė galimybę Europos piliečiams iš visų 27 valstybių narių dalyvauti diskusijose dėl uždavinių ir prioritetų, kuriuos reikia spręsti, kad kartu būtų sukurta ateičiai tinkama Europa. Konferencijos proceso metu 2021 m. balandžio 19 d. buvo sukurta daugiakalbė skaitmeninė platforma (toliau – platforma) (futureu.europa.eu) ir ji tebegyveno visą Konferencijos darbą.

Platforma buvo viena iš svarbiausių Konferencijos dalių; ji kiekvienam ES piliečiui suteikė galimybę mokytis bet kuria iš 24 oficialiųjų ES kalbų. Piliečiai galėtų pateikti savo idėjas, pritarti kitų žmonių idėjoms ir jas komentuoti. Platforma taip pat buvo vieta, kur visi galėjo dalytis informacija apie Konferencijų renginius ir pranešti apie jų rezultatus.

Visi platformoje pateikti atsakymai buvo surinkti ir išanalizuoti siekiant prisidėti prie [Europos piliečių forumų – Konferencijos plenarinės sesijos](#) – darbo. Iki šiol paskelbtos [trys tarpinės ataskaitos, trys valstybių narių ataskaitos ir išsami ataskaita](#), kurioje pateikti atsakymai platformoje iki 2022 m. vasario 20 d.

Šioje ataskaitoje apžvelgiama visa platformoje pateikta informacija, pateikta 2021 m. balandžio 19 d., iki 2022 m. gegužės 9 d., kai Konferencija užbaigė savo darbą.

Skaitant šį pranešimą svarbu atsižvelgti į tai, kad platformoje pateikti atsakymai atspindi atitinkamų respondentų nuomonę ir neturėtų būti laikomi atspindinčiais visų Europos piliečių nuomonę.

Analitiniai rezultatai ataskaitoje pateikiami pagal platformoje apibrėžtas temas:

– Klimato kaita ir aplinka

– Sveikata

Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos

– ES pasaulyje

Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas

– Skaitmeninė transformacija

– Europos demokratija

– Migracija

– Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas

Platformos dalyje „Kitos idėjos“ nurodytos idėjos priskirtos vienai iš devynių pirmiau minėtų temų arba kelioms temoms, susijusioms su kompleksiniais klausimais.

Kiekvienai temai pateikiama teminio idėjų ir įvykių grupavimo su įvykių ataskaitomis apžvalga, padedant Teksto analizės sistemai, kuri bet kuria kalba identifikuoja kelis panašios idėjos įvykius. Šios nustatytos temos ir potemos pateikiamos pagal paplitimo lygį, kurį analitikas vertina naudodamas Teksto analizės sistemą. Kiekvienos temos pradžioje esančiame teksto laukelyje pateikiama keletas šia tema surengtų renginių pavyzdžių, daugiausia dėmesio skiriant naujiems po paskutinės ataskaitos pridėtiems įvykiams. Po 2022 m. vasario 20 d. į platformą įkeltų naujų atsakymų teminė apžvalga įrašyta kiekvieno teminio skyriaus pabaigoje.

Kiekvienos temos proto žemėlapis pateikia vizualinį turinio analizės vaizdą pagal temas ir potemes.

dėl jų. Šie elementai taip pat naudojami nustatant šioje ataskaitoje pateikiamų temų pateikimo tvarką.

Kiekybiniai elementai (pasiūlymų, pastabų, patvirtinimų ir renginių skaičius) taip pat naudojami atsiliepiamų apžvalgoje ir **I priede** pateiktame labiausiai patvirtintų ir komentuojamų idėjų pagal temas sąrašė.

Taip pat atkreipkite dėmesį, kad šioje ataskaitoje pateiktoje analizėje terminas „**pasakymai**“ reiškia idėjų, pastabų ir įvykių ataskaitų derinį.

Išsamesnė informacija apie metodinį metodą pateikta **II priede**.

Pastaba dėl metodikos

Šioje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama **kokybinei platformos indėlio analizei**. Tai daroma remiantis respondentų pateiktomis idėjomis, renginių ataskaitomis ir pastabomis, kad būtų galima susidaryti plačią platformos turinio apžvalgą. Praktiškai kiekvienoje temoje mokslinių tyrimų grupė, padedama kompiuterine klasterizavimo priemone, atliko rankinę teksto analizę ir siūlomų idėjų bei uždarų renginių grupavimą su įvykių ataskaitomis. Vėliau buvo parengta bendrų temų ir galimų potemių santrauka. Klasterių analizė pagal temas ir potemes atliekama pagal iš anksto nustatytas temas. Tai reiškia, kad idėjos, apimančios įvairias temas ar idėjas, kurias pateikė respondentai keliose temose arba skiltyje „Kitos idėjos“, šioje ataskaitoje gali būti pateikiamos kelis kartus atitinkamose temose. Šis požiūris buvo pasirinktas siekiant suteikti holistinį požiūrį į kiekvieną iš konferencijos temų.

Šioje analizėje taip pat nurodomi klausimai, kuriuos kelia nedidelis respondentų skaičius, jei jie suteikia naują perspektyvą, palyginti su kitų respondentų perspektyva. Siekiama pateikti bendrą šiuo metu platformoje siūlomų idėjų masto ir įvairovės apžvalgą, o ne sutelkti dėmesį į kiekybinius elementus. Nepaisant to, tekste nurodytos temos, potemės ar idėjos, kurios kartojasi dažnai arba turi daug patvirtinimų ar pastabų, siekiant atspindėti dabartinę diskusijų platformoje padėtį, įskaitant didelį susidomėjimą tam tikrais klausimais arba diskusijas

Santrauka

Šioje ataskaitoje apibendrinama Konferencijos dėl Europos ateities daugiakalbė skaitmeninė platforma nuo jos sukūrimo iki 2022 m. gegužės 9 d. Per šį laikotarpį platformoje buvo užfiksuota 48 530 atsakymų: 18 955 idėjos, 22 570 komentarų ir 7005 renginiai, apimantys visas 10 temų. Nuo 2022 m. vasario 21 d. iki gegužės 9 d. į platformą buvo įtraukti 4 796 nauji įnašai. Dauguma šių naujų nuomonių konsoliduoja esamas temas ir potemes įvairiose temose ir neturi įtakos temų eiliškumui, atsižvelgiant į jų bendrą pobūdį. Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžia 2022 m. vasario 24 d. turėjo įtakos kai kurioms naujoms potemoms įvairiomis temomis, pavyzdžiui, raginimams ES aktyviau dalyvauti konflikte ES pasaulyje, taip pat pasiūlymams, kaip pasiekti Europos energetinį suverenumą pagal stipresnės ekonomikos, socialinio teisingumo ir darbo vietų temą.

Klimato kaita ir aplinka

Respondentai yra susirūpinę dėl klimato kaitos ir jos poveikio, taip pat dėl daugelio kitų aplinkosaugos problemų. Dažniausios temos yra susijusios tiek su išmetamaisiais teršalais, tiek su atsinaujinančia energija. Apskritai prisidedantys subjektai nori spartesnio perėjimo prie žaliosios ekonomikos, kai ES ir vyriausybės turi imtis neatidėliotinių ir konkrečių priemonių ir pateikti įvairių pasiūlymų, pavyzdžiui, skatinti ekologiškesnę energijos gamybą ir transportą, keisti vartojimo modelius, tvaresnį žemės ūkį, skatinti biologinę įvairovę ir sustabdyti taršą. Atsakymuose pabrėžtas švietimo ir komunikacijos poreikis ES lygmeniu ir iniciatyvos šiems klausimams spręsti. Kai kurie respondentai išklė socialinio teisingumo klausimą klimato politikos kontekste. Idėjas galima suskirstyti pagal temas taip:

– Visa apimantis raginimas, kuriuo vyriausybės ir ES raginamos nedelsiant imtis veiksmų ir stiprinti Europos aplinkos politiką kovai su klimato kaita. Respondentai pateikė keletą pasiūlymų, kaip spręsti išmetamųjų teršalų problemą, ir aptarė geriausią praktiką ir būdus, kaip paspartinti perėjimą prie žaliosios ekonomikos ir žaliojo kurso įgyvendinimą vietos ir regionų lygmenimis;

– Pagal energijos temą prisidedantys subjektai labai pritaria atsinaujinančiosios energijos naudojimo didinimui ir energijos įvairovės didinimui vykdant mokslinius tyrimus ir diegiant inovacijas naudojant alternatyvius energijos šaltinius tiek namų ūkiams, tiek mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ). Tačiau kai kurie respondentai atkreipė dėmesį į gyventojų pritarimo klausimą, o dėl branduolinės energijos kilo nesutarimų;

– Dalyviai nori priemonių, kuriomis būtų skatinama kurti ir naudoti alternatyvias, ekologiškas transporto priemones, su įvairiais pasiūlymais, kaip skatinti naudotis viešuoju transportu, ir ragina daugiau mokslinių tyrimų ir investicijų į alternatyvius transporto sprendimus;

– Pagal vartojimo temą respondentai nori griežtesnių priemonių, skirtų atliekų ir maisto atliekų problemai spręsti, taip pat skatinti perdirbimą ir žiedinę

ekonomiką, skirtas ir gamintojams, ir vartotojams. Be to, raginama imtis priemonių tvariam vartojimui skatinti įvairiuose sektoriuose – nuo turizmo, mados iki elektroninių prietaisų.

Respondentai taip pat yra susirūpinę dėl neigiamo poveikio aplinkai, susijusio su skaitmenine transformacija, pavyzdžiui, kriptovaliutų kūrimu;

– Biologinės įvairovės ir gyvūnų gerovės skatinimas, raginant atkurti miškus, sustabdyti miškų naikinimą, apsaugoti nykstančias rūšis ir didinti mokslinių tyrimų infrastruktūrą, susijusią su biologine įvairove;

– Pagal žemės ūkio temą stipriai potėmė – raginimas panaikinti pesticidų naudojimą ir apskritai taikyti ekologiškesnę žemės ūkio praktiką.

Kitos su aplinka susijusios priemonės apima vietos ūkininkavimo, biologinės įvairovės, vegetariškos arba veganiškos mitybos skatinimą ir sąžiningas kainas ūkininkams;

– Kovos su tarša priemonės ir priemonės, nes jos laikomos poveikio aplinkai šaltiniu. Pasiūlyti sprendimai, kaip kovoti su vandens tarša, teršiančiu plastiko naudojimu ir raginimu uždrausti vienkartinį plastiko naudojimą, taip pat su šviesos tarša;

– Aplinkai nekenksmingų subsidijų, pvz., iškastinio kuro ar žalingų žvejybos subsidijų, sustabdymas, taip pat įvairūs pasiūlymai dėl mokesčių priemonių, kuriomis siekiama skatinti elgsenos pokyčius ir tausų vartojimą, pavyzdžiui, nustatant tvarumo mokesť;

– Prisidedantys subjektai nori, kad būtų dedama daugiau pastangų keisti elgseną ir požiūrį didinant informuotumą, šviečiant ir bendraujant;

– Kalbant apie pastaruoju metu padidėjusias energijos kainas ir ES vis labiau problemišką priklausomybę nuo Rusijos dujų ir naftos tiekimo, kai kurie įnašai paskatino sparčiau pereiti prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinant sąmoningesnį energijos vartojimą, taip pat propaguojant ES energetinį suverenumą;

– Konkreti tema skirta būstui ir statybai, kurioje pateikiamos idėjos dėl tvaraus būsto, ekologiškų statybinių medžiagų ir naujojo europinio bauhauzo; – Respondentai aptarė skaitmeninio ir klimato kaitos sąveiką pagal „skaitmeninės transformacijos“ temą.

Sveikata

Sveikatos tema apima įvairias temas. Dažniausiai iškelta tema, kuriai didelę

įtaką daro COVID-19 patirtis ir jos poveikis, yra susijusi su

užtikrinti vienodas galimybes naudotis kokybiškais sveikatos priežiūros paslaugomis visoje ES, su idėjomis dėl glaudesnio valstybių narių bendradarbiavimo, didesnio suderinimo ir integracijos, pavyzdžiui, taikant ES masto sveikatos priežiūros kokybės standartus. Respondentai nori daugiau mokslinių tyrimų ir investicijų medicinos srityje ir pasiūlė įvairių idėjų, kaip apskritai pagerinti visuomenės sveikatą. Pagrindinės temos yra šios:

– Priemonės, kuriomis užtikrinama galimybė naudotis įperkamos, aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugomis, kad visi galėtų naudotis, visų pirma psichikos sveikatos priežiūros paslaugomis. Pasiūlymai, be kita ko, apima Europos sveikatos draudimo sistemą, siekiant užtikrinti įperkumą;

– Didesnis bendradarbiavimas ir integracija, sustiprinta ES sveikatos priežiūros sistema ar netgi padidinta ES kompetencija visuomenės sveikatos klausimais;

Integruotos bendrų ES sveikatos problemų, pavyzdžiui, vėžio, psichikos sveikatos, savižudybių prevencijos, retųjų ligų ir kt., strategijos; Išteklių ir priemonės sveikatos raštingumui, sveikam gyvenimo būdui ir mitybai skatinti, įskaitant psichikos sveikatą, ir įvairios priemonės, kuriomis siekiama atgrasyti nuo nesveikų produktų, pavyzdžiui, tabako, vartojimo. Dalyviai nori, kad ES daugiau investuotų į įvairias su sveikata susijusias prevencines priemones; ES koordinuotų inovacijų ir investicijų į sveikatos mokslinius tyrimus poreikis, ypač atsižvelgiant į ES senėjantį demografinį profilį;

– Kalbant apie požiūrį į mediciną, aptartos idėjos apima paliatyviąją ir gyvenimo pabaigos priežiūrą, natūralių priemonių integravimą arba labiau holistinį požiūrį į mediciną;

– Galimybės ir grėsmės sveikatai, susijusios su padidėjusiu skaitmeniniu pastaraisiais dešimtmečiais, tarp kurių buvo aptartas Europos e. sveikatos sistemų integravimas, ir tarp grėsmių, susijusių su skaitmeninės priklausomybės pavojais;

– COVID-19 poveikio vertinimas, įskaitant atsakomuosius veiksmus, pvz., skaitmeninį koronos pažymėjimą, poreikį iš naujo įvertinti sveikatos priežiūros darbuotojus ir įgytą patirtį rengiantis būsimoms pandemijoms ir kovojant su jomis;

– Mažiau svarbios temos yra susijusios su lytine ir reprodukcinė sveikata susijusiomis priemonėmis, pavyzdžiui, kova su skurdu laikotarpiu, lytiniu švietimu ir teise į abortą, taip pat su vėžio priežiūra, aptariamomis visų pirma prevencijos, ankstyvos diagnostikos ir išteklių sutelkimo visoje ES srityje.

Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos

Dažnai aptariama tema šia tema yra svarbu, kad Europa taptų įtraukesnė ir socialiai teisingesnė, ypač atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją. Šioje temoje taip pat pateikiami įvairūs pasiūlymai skatinti ekonomikos augimą ES, pavyzdžiui, moksliniai tyrimai ir inovacijos, tolesnis bendrosios rinkos stiprinimas ir įvairios priemonės, kuriomis remiamos mažosios ir vidutinės įmonės bei strateginės pramonės šakos. Be to, respondentai mano, kad įvairių žmonių grupių, ypač nepalankiausioje padėtyje esančių žmonių, gerovė yra labai svarbi sėkmingam ES veikimui ir tolesniam augimui. Svarbiausios temos, dėl kurių diskutuojama šia tema, yra šios:

– Pasiūlymai sukurti įtraukesnę, socialiai teisingesnę Europą pagal Europos socialinių teisių ramstį, pavyzdžiui, socialinės apsaugos priemones, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimą, skurdo mažinimo priemones, lyčių lygybę, neįgaliųjų teisių užtikrinimą, LGBTIQ asmenų teises ir atstovavimą. Įvairios konkrečios aptartos idėjos apima vieningą ES požiūrį į socialinę apsaugą, lyčių kvotų nustatymą valdybos lygmeniu ir socialinės lygybės vertinimo indeksą;

– Ekonomikos atsigavimas, įskaitant susirūpinimą dėl didėjančios valstybės skolos ES, diskusijos dėl Europos Centrinio Banko vaidmens, ragina persvarstyti Stabilumo ir augimo paktą ir išplėsti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, taip pat pateikti įvairių pasiūlymų, kaip

remti vietos gamybą ir vietos vartojimą, siekiant paskatinti vidaus rinką ir ES ekonomiką. Atsižvelgiant į pastarojo meto energetikos krizę, kurią sukėlė strateginis atsakas į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, raginama stiprinti strateginį energetinį savarankiškumą;

Skatinti darbo vietų kūrimą investuojant į inovacijas, švietimą, skaitmeninimą, mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, taip pat kuriant ekologišką ekonomiką. Ypatingas dėmesys skiriamas paramai mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nes jos laikomos inovacijų varomąja jėga. Be to, keliuose atsakymuose aptartas kaimo vietovių potencialas ekonominių inovacijų srityje ir raginama imtis priemonių, kuriomis būtų kovojama su gyventojų skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse arba bendra parama žemės ūkio sektoriui, visų pirma skatinant jaunuosius ūkininkus;

– Respondentai mano, kad socialinės apsaugos priemonės yra svarbios siekiant socialinio teisingumo. Besąlyginės bazinės pajamos yra dažniausiai kylanti idėja. Kitos idėjos apima koordinuotą pensijų politiką ir pensijas visose ES valstybėse narėse ir veiksmus, kuriais siekiama pažaboti skurdą ES, taip pat raginti apskritai atsižvelgti į ES demografinę transformaciją. Ragina sukurti suskaitmenintą bendrą ES socialinės apsaugos kortelę, kuri taip pat būtų keliami kitur, o perkeliamosios socialinės teisės mobiliesiems europiečiams taip pat būtų įtrauktos į įnašus pagal šią temą;

– Įvairios sąžiningos ir įtraukios ekonomikos apmokestinimo formos, pvz., mokesčių priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningą įmonių konkurenciją, aplinkos mokesčiai ir minimalus visoje ES taikomas mokesčiai, siekiant kovoti su mokesčių rojais;

– Respondentai taip pat išklė idėją dėl bendros mokesčių politikos ir Europos fiskalinės reformos siekiant vieningesnės Europos ateities, įskaitant daugiau ES nuosavų išteklių arba nuo valstybių narių nepriklausomą biudžetą, taip pat pateikė pasiūlymų, kaip toliau stiprinti bendrąją rinką; – Pasiūlymai, kaip pagerinti darbo sąlygas, pavyzdžiui, lankstus darbas ir teisė atsijungti, ir konkrečios priemonės, kuriomis siekiama dar labiau palengvinti darbo jėgos judumą ES. Visų pirma buvo aptartas jaunimo nedarbas ir pateikta keletas pasiūlymų, kaip padėti jaunimui patekti į darbo rinką; – Kai kurios idėjos prieštarauja dabartiniam ekonomikos

modeliui, siekiant pereiti prie įtraukaus ir teisingo Europos modelio, kuris apimtų ne tik BVP.

ES pasaulyje

Šioje temoje buvo išklėta įvairių temų, susijusių su užsienio politika. Apskritai dažniausios temos yra tos, kurioms reikia aktyvesnio ES dalyvavimo pasaulinėje politinėje arenoje, atsižvelgiant į pagrindines ES vertybes. Platformos dalyviai išklė strateginio savarankiškumo klausimą ir dažnai mano, kad ES turėtų drąsiau naudotis tiek švelniaja, tiek kietąja galia, nors kai kurie respondentai šiuo klausimu išreiškė abejonių. Pagrindinės temos yra šios:

– Pasiūlymai, kuriuose aptariami bendri ES užsienio politikos tikslai, ragina sukurti bendrą ES užsienio politiką, kuria būtų ginamos žmogaus teisės ir demokratinės vertybės visame pasaulyje;

Įvairių priemonių ir mechanizmų kūrimas siekiant sustiprinti ES įvaizdį ir užtikrinti, kad į ją būtų rimtai žiūrima pasaulinėje politinėje arenoje, plačiai diskutuojant apie bendrą gynybos politiką, kad būtų galima įsikišti, bet taip pat atlikti atgrasomąjį vaidmenį ir atstovauti geopolitinę galią kitų pasaulio valstybių atžvilgiu;

Sukurti ES kariuomenę ir susijusias centralizuotas gynybos ar karines institucijas;

– Persvarstyti vienbalsiškumo taisyklę užsienio politikos sprendimų priėmimo procese ir suteikti daugiau galių Europos Parlamentui;

Veiksmai, kuriais siekiama didinti ES matomumą, taip pat idėjos, susijusios su ES diplomatine atstovybe, pavyzdžiui, turint vieną būstinę Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje;

Švelniosios galios, kaip daugiašališkumo propaguotojo, naudojimas stiprinant prekybos politiką;

– Tolesnė plėtra, ypač Vakarų Balkanų šalyse. Atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, taip pat buvo diskutuojama dėl Ukrainos narystės ES;

- ES strateginio savarankiškumo skatinimas ir didesnis dėmesys ES pagrindinei bendrosios ekonomikos rinkos funkcijai;
- Laikytis ryžtingesnės pozicijos Kinijos atžvilgiu, ypač priimant Europos Sąjungos užsienio investicijų strategiją;
- Daug naujausių pranešimų buvo susiję su ES vaidmeniu Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą, dažniausiai raginant ES remti Ukrainą arba imtis vadovaujančio vaidmens siekiant užbaigti konfliktą.

Vertybės ir teisės, teisinė valstybė ir saugumas

Respondentai išplėtojo idėjas apie lygybę ir įvairias teises bei laisves ir aptarė Europos vertybių, kaip pagrindinio ES politikos formavimo principo, koncepciją. Kadangi lygybė laikoma pagrindine ES vertybe, tvirtai pritariama didesnėms pastangoms kurti įtraukią visuomenę, o respondentai ragina visų pirma siekti didesnės lyčių lygybės, pripažinti LGBTIQ asmenų teises ir įtraukti etnines mažumas bei neįgaliuosius. Kita pasikartojanti mintis šia tema yra susijusi su būtinybe puoselėti ir ginti teisinę valstybę. Pagrindinės temos ir idėjos yra šios:

- Diskusijos apėmė žmogaus teisių užtikrinimą apskritai ir būdus, kaip užtikrinti jų vykdymą, taip pat įvairias teises ir laisves. Pilietinėms ir politinėms teisėms šioje platformoje aktyviai atstovaujama, be to, tarp nuomonių labiausiai pastebima teisė į privatumą ir saviraiškos laisvę, taip pat jų ribos (dezinformacija, neapykantą kurstanti kalba). Taip pat atkreiptas dėmesys į ekonomines ir socialines teises, kaip ir tema „Stipresnė ekonomika“;

Daugiau dėmesio skirta kovai su diskriminacija ir priemonėms, kuriomis siekiama lygesnės ir įtraukesnės visuomenės, visų pirma neįgaliems, vyresnio amžiaus žmonėms, tautinėms ir etninėms mažumoms. Daug idėjų yra susijusios su lyčių lygybės užtikrinimu, pavyzdžiui, vienodo darbo užmokesčio užtikrinimu ir LGBTIQ asmenų teisių ir laisvių apsaugos gerinimu;

- Keletas konkrečių pasiūlymų yra susiję su teisinės valstybės apsaugos ES gerinimo būdais, pavyzdžiui, peržiūros mechanizmu arba baudžiamųjų strategijų įvedimu toms šalims, kurios pažeidžia teisinę

valstybę, pavyzdžiui, sumažindamos dotacijas arba atimdamos balsavimo teises Taryboje. Tačiau kai kurie respondentai kritiškai vertina tai, ką jie laiko ES kišimusi į valstybių narių vidaus reikalus;

- Įnašų grupė daugiausia dėmesio skyrė ES vertybėms, pvz., žmogaus teisėms, laisvei, lygybei, demokratijai, teisinei valstybei, pliuralizmui, solidarumui, lyčių lygybei, kuriomis turėtų būti vadovujamasi įgyvendinant ES politiką ir jos sąveiką visame pasaulyje arba, pasak respondentų, turėtų būti įtvirtinta ES konstitucijoje;

- Diskusijose taip pat aptartas krikščioniškųjų vertybių vaidmuo, o kai kurie iš jų teigė, kad nereikėtų atmesti konservatyvesnių nuomonių ir požiūrių ES;

- Kaip ir pagal ES pasaulinę temą, pagal saugumo temą kai kurie dalyviai aptarė ES kariuomenės idėją ir glaudesnio Europos šalių bendradarbiavimo vidaus saugumo klausimais poreikį. Pastarojo meto geopolitiniai įvykiai tik sustiprino šį raginimą stiprinti ES karinę organizaciją ir sienų apsaugą;

- Ragina stiprinti reglamentavimą, kad lobistinė veikla taptų skaidresnė ir būtų kovojama su korupcija.

Skaitmeninė transformacija

Apskritai respondentai pabrėžė, kad svarbu sudaryti palankesnes sąlygas skaitmeninei transformacijai ir į ją investuoti įvairiose srityse, įskaitant valdymą, ekonomiką ir sveikatą. Tačiau jie taip pat atkreipė dėmesį į keletą su skaitmenine transformacija susijusių problemų, pavyzdžiui, etikos aspektus, didėjančią skaitmeninę atskirtį, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento trūkumus ir kibernetines grėsmes. Apskritai dažniausiai pasitaikančios temos yra susijusios su poreikiu investuoti į skaitmeninį švietimą ir ugdyti skaitmeninius įgūdžius, taip pat investuoti į skaitmenines inovacijas ir pereiti prie skaitmeninės suverenios Europos. Pagrindinės temos yra šios:

Užtikrinti, kad ES piliečiai turėtų reikiamų skaitmeninių įgūdžių, kad galėtų sėkmingai veikti vis labiau skaitmeniniame pasaulyje, ir skaitmeninti švietimo sistemą;

– Skaitmeninių inovacijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto ir skaitmeninio suverenumo didinimo, rėmimo priemonės ir priemonės. Tai apima įvairias potemes: skatinti naudoti atvirojo kodo programinę įrangą, tvarią gamybą, socialinę žiniasklaidą ir platformas, atitinkančias ES privatumo standartus, ir apskritai kurti konkurencingą ir pasauliui atvirą Europos skaitmeninę ekosistemą, kuri taip pat būtų saugi ir kurioje būtų gerbiamas privatumas;

– Kelios skaitmeninio pilietiškumo ir ES skaitmeninio suvienijimo priemonės, įskaitant pasiūlymus dėl skaitmeninių portalų, Europos masto identifikavimo naudojant skaitmeninę e. ID arba Europos masto tapatumo nustatymo metodą, skirtą prieigai prie asmens duomenų arba viešosioms paslaugoms teikti;

– Dalyviai yra susirūpinę dėl duomenų privatumo ir saugumo, nes idėjos susijusios su centralizuotu neskelbtinų asmens duomenų saugojimu, saugių viešųjų tinklų su atvirojo kodo programine įranga arba blokų grandinės technologija užtikrinimu, teisėkūros veiksmais, kuriais siekiama apsaugoti duomenų privatumą, ir centralizuotu požiūriu siekiant apsaugoti ES nuo kibernetinio terorizmo;

– Siekti skaitmeninės įtraukties taikant priemones, kuriomis užtikrinama įperkama ir įtrauki prieiga prie skaitmeninės erdvės, ir skatinti įvairių gyventojų profilių skaitmeninius įgūdžius, taip pat užtikrinti skaitmeninį prieinamumą geografiškai, be kita ko, kaimo vietovėse;

– Tvarios skaitmeninės pertvarkos priemonės, kurias taikant skaitmeninimas padeda sumažinti taršą, ir ragina, be kita ko, kurti patvarią, taisomą skaitmeninę įrangą;

– Ekonomikos skaitmeninimas taikant priemones, susijusias su kriptovaliutomis, ir raginimas įvesti skaitmeninį eurą;

Investuoti į skaitmeninį švietimą ir skaitmeninę sveikatą, siekiant skatinti sveiką ir sąmoningą technologijų naudojimą.

Migracija

Nors atsakymuose šia tema nuolat raginama laikytis bendro ES požiūrio į migraciją, jie atskleidžia daugiau nei bet kurią kitą temą, kuri labai skiriasi. Viena vertus, viena sąveikos grupė reikalauja didesnio solidarumo ir geresnių integracijos procedūrų, kita vertus, kiti įnašai reikalauja daugiau veiksmų migracijai kontroliuoti ir mažinti. Užimdama tarpinę poziciją, kita dalyvių grupė norėtų skatinti tarptautinį judumą, tačiau tik tarp ekonomiškai išsivysčiusių demokratijų. Dažniausios temos yra bendra ES migracijos politika, pagarba žmogaus teisėms migracijos srityje, parama migrantų integracijai įvairiais būdais, taip pat idėjos, kuriomis raginama griežčiau kontroliuoti sienas ir valdyti migraciją. Idėjas galima apibendrinti taip: – Ragina parengti bendrą migracijos politiką, pvz., ES darbo jėgos migracijos politiką, ES selektyvią migracijos politiką arba taškais grindžiamą sistemą; – Ragina vykdyti migracijos politiką, kurioje būtų gerbiamos žmogaus teisės, būtų užtikrinta geresnė priėmimo infrastruktūra, saugesni migracijos keliai; humaniškesnės prieglobsčio ir grąžinimo procedūros; – Konkrečios priemonės ir priemonės, kuriomis siekiama sumažinti migraciją arba įvairių formų kontroliuojamą migraciją, taikant griežtesnę sienų kontrolę ir griežtesnę repatriaciją;

– Priemonės ir priemonės, skirtos migrantų ir nuolatinių gyventojų integracijai ES palengvinti ir remti. Siūlomos priemonės apima kalbų švietimo ir savanoriškos veiklos programas migrantams ir informavimo kampanijas, kuriomis siekiama atkreipti ES piliečių dėmesį į kovą su rasizmu;

Pasipriešinimas bet kokiai migracijai, susiejant ją su terorizmu, keliančia grėsmę ES kultūrinei tapatybei arba migracijai, kuri naudojama kaip politinis ginklas;

– Geriau organizuotos ir koordinuotos pastangos sienų kontrolės srityje: didesnė parama FRONTEX ir didesnis valstybių narių solidarumas;

– Poreikis šalinti pagrindines migracijos priežastis kilmės šalyse, pavyzdžiui, vykdant sustiprintą vystymosi politiką ir lygiateisius prekybos santykius. Diskusijose taip pat aptarti kovos su klimato kaita būdai.

Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas

Atsižvelgiant į daugiatermiškumą, šios temos turinys apima įvairias temas. Nors jaunimas yra dabartinis daugelyje idėjų visoje platformoje, didžiausias dėmesys šioje temoje skiriamas švietimui ir kultūrai. Kaip ir kitur platformoje, raginimas puoselėti bendrą ES tapatybę yra pasikartojantis požiūris į šioje temoje nurodytas temas, be kita ko, susijęs su mainais, skirtingų kultūrų poveikiu ir judumu. Daugelis šios temos temų yra kompleksinės, todėl pateikiamos kitur platformoje:

– Europos tapatybės ir Europos pilietybės plėtojimo skatinimo priemonės ir priemonės; atlieka svarbų vaidmenį žiniasklaidai ir Europos žurnalistikai, taip pat Europos kūriniams, skleidžiantiems Europos vertybes ir kultūrą;

– Padidėjęs užsienio kalbų mokymas arba privalomi kursai mokyklose apie ES institucijas ir Europos istoriją taip pat laikomi priemone skatinti pripažinimą ir bendrą ES tapatybę. Yra daug pasiūlymų dėl vienijančios, bendros kalbos platformoje įvairiomis temomis; pasiūlymai svyruoja nuo esperanto iki anglų, kaip bendrą kalbą. Raginimas pripažinti esperanto ypač plačiai paplitęs įvairiose temose, be kita ko, dalyje „Kitos idėjos“;

– Įvairūs pasiūlymai skatinti judumą ES viduje, ypač švietimo srityje, be kita ko, išplečiant „Erasmus“ stipendijas;

– Keletas idėjų rodo, kad reikia ateities švietimo, raginant skaitmeninti, skatinti socialinius ir socialinius įgūdžius greta gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos įgūdžių arba apskritai tarpkultūrinius įgūdžius;

Be to, pagal šią temą pateiktose idėjose aptariami konkretūs veiksmai, susiję su jaunimo ir jaunimo nedarbu, mažų garantijų darbu, švietimo ir mokymo poreikiais arba konkrečia parama jaunimo užimtumui;

Užtikrinti vienodas galimybes gauti išsilavinimą, ypač tretinį išsilavinimą, visų pirma remiant kaimo gyventojus, buvusius kalinius, etnines mažumas ir neįgaliuosius, kad jie galėtų įgyti aukštąjį išsilavinimą;

– Poreikis remti ir apsaugoti kultūros ir kūrybos pramonę taikant teisinę sistemą;

Akademiniais specialistams ir mokslo darbuotojams remti skirtas priemonės ir priemonės;

– Mažesnė dalis idėjų aptarė sportą ES ir būdus, kaip pagerinti įtraukumą į sportą.

1. Platformoje pateiktų nuomonių apžvalga

Veiklos apžvalga

Nuo to laiko, kai balandžio 19 d. iki 2022 m. gegužės 9 d. pradėjo veikti daugiakalbė skaitmeninė platforma, platformoje buvo surinkta iš viso 48 530 atsakymų, atspindinčių idėjas, komentarus ir renginius. Veiklą galima suskirstyti taip:

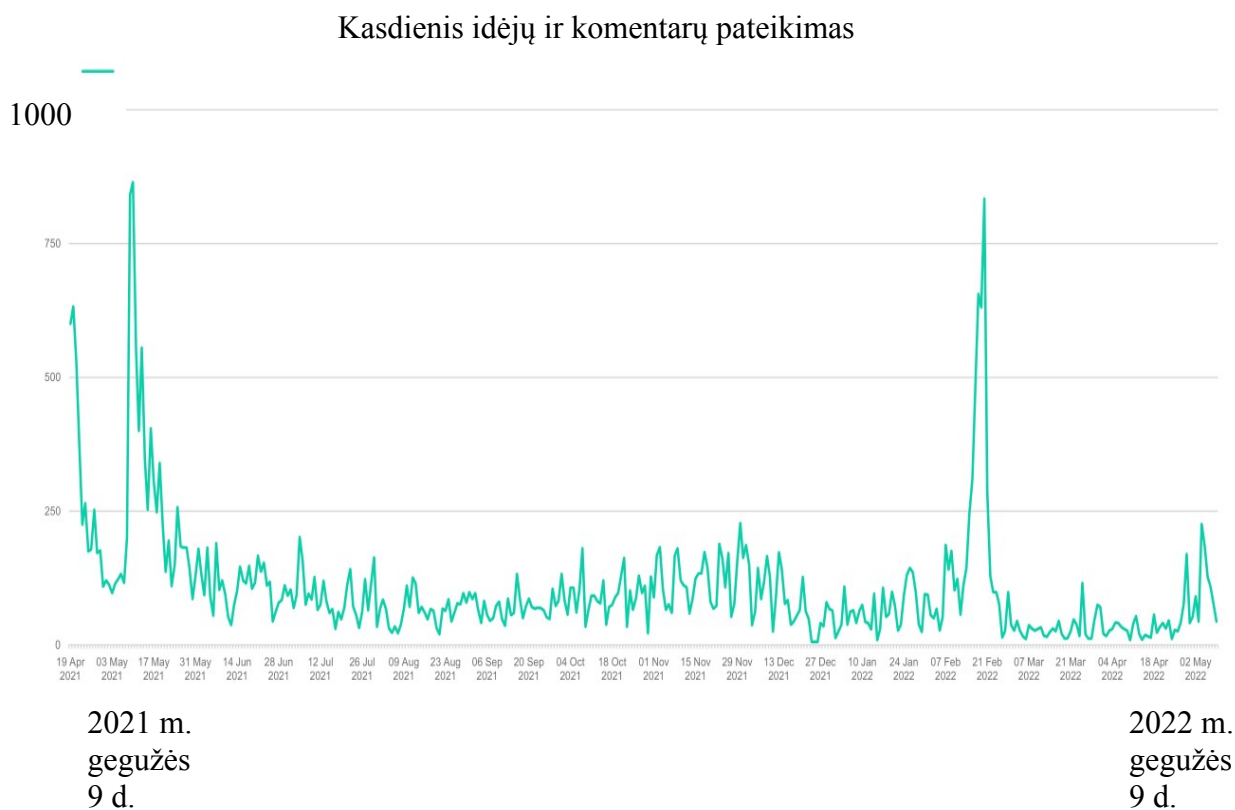
– Idėjos: 18,955

Komentaras: 22,570

– Renginiai: 7,005

Žvelgiant į tendencijų liniją (žr. 1 diagramą), galima pastebėti tris didžiausius idėjų ir komentarų pateikimo etapus. Pirmasis pikas sutapo su platformos veiklos pradžia, antrasis pikas įvyko gegužės 9 d. atidarius Konferenciją dėl Europos ateities, o trečiasis pikas įvyko paskutinę savaitę prieš vasario 20 d. terminą, per kurį buvo atsižvelgta į pastabas paskutinėje paskelbtoje ataskaitoje.

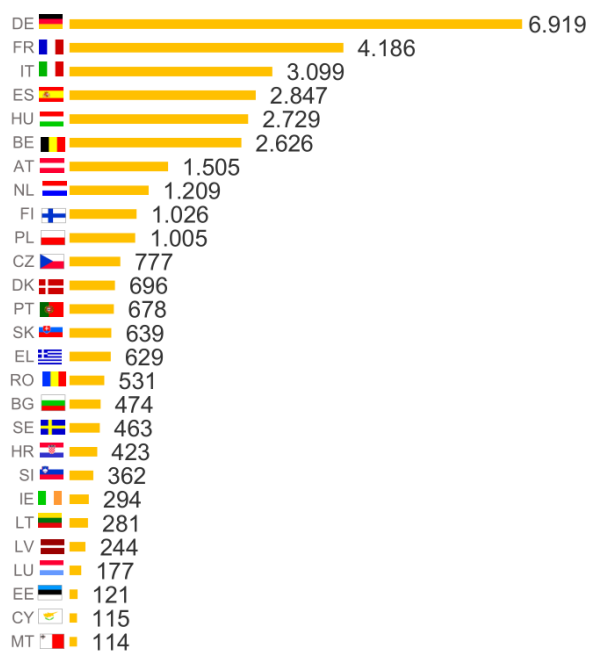
1 diagrama. Laikotarpis, kuriame nurodomos kasdien pateikiamos idėjos ir pastabos (19/04/2021–09/05/2022)

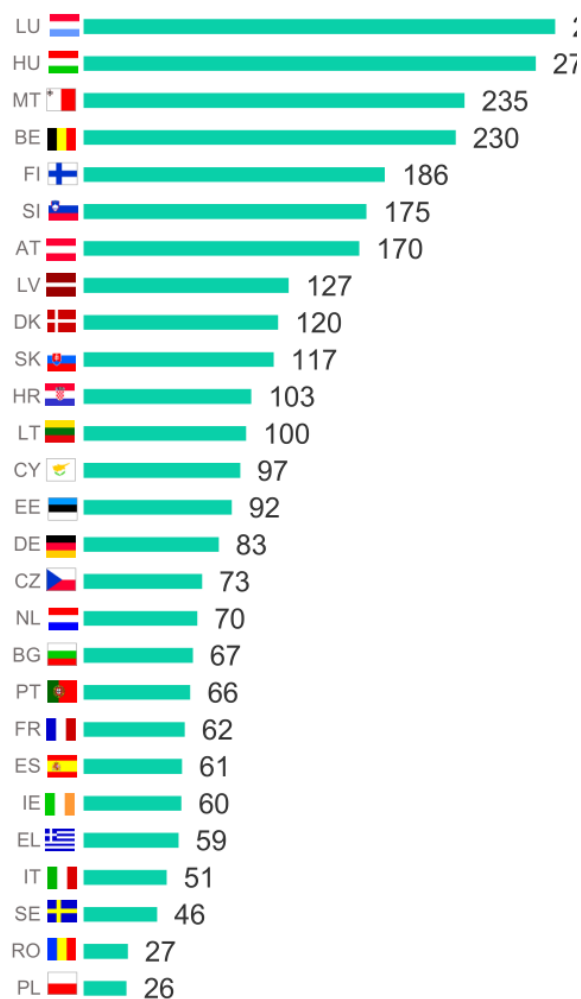
Prieš pradėdami dalyvauti platformoje, respondentų buvo paprašyta pateikti informaciją apie savo gyvenamąją šalį, išsilavinimą, amžių, lytį ir užimtumo statusą. Duomenys buvo tvarkomi anonimiškai. Kadangi šia informacija buvo dalijamasi savanoriškai, įžvalgos, kurias galima pateikti šiuo pagrindu ir kurios pateikiamos toliau, yra ribotos. Pavyzdžiui, 29,5 % įnašų sudarė dalyviai, kurie neatskleidė savo gyvenamosios vietos šalies.

Kaip matyti iš 2 diagramos, kurioje nurodytas bendras kiekvienos šalies įnašų skaičius, visos ES šalys pradėjo vykdyti veiklą. Be to, užfiksuota 1,4 % įnašų iš trečiųjų šalių už ES ribų.

2 diagrama. Įnašų skaičius pagal šalis (2021 04 19–09.05/2022)

Siekiant susidaryti išsamesnį vaizdą apie įnašų dydį proporcingai gyventojams, toliau pateikiama kiekvienos šalies įnašų vienam milijonui gyventojų skaičiaus apžvalga.

3 diagrama. Įnašų skaičius pagal šalį, proporcingas atspindys 1 mln. gyventojų (19/04/2021–09/05/2022)

Įvykių apžvalga

Konferencijos metu buvo surengta nemažai renginių. Jie suteikė galimybę daugiau žmonių įsitraukti į šią demokratinę veiklą, grindžiamą principu „iš apačios į viršų“. Nuo skaitmeninės platformos sukūrimo iki 2022 m. gegužės 9 d. platformoje buvo užregistruoti iš viso 7005 renginiai. Pagal Konferencijos chartiją (kuria galima [rasti čia](#)) piliečiai turėjo būti renginių, kurie turėjo būti įtraukūs ir prieinami bei skatinti diskusijų įvairovę, pagrindas. Buvo parengti priemonių rinkiniai, skirti padėti renginių organizatoriams (prieinami [čia](#)). Kad renginiai galėtų veiksmingai prisidėti prie Konferencijos, į skaitmeninę platformą reikėjo įkelti renginių ataskaitas, kuriose išsamiai išdėstytos jų išvados ir konkrečios idėjos (žr. [gaires](#)). Į šias renginių ataskaitas, taip pat į renginio aprašymą ir susijusias idėjas atsižvelgta bendroje platformoje pateiktos informacijos analizėje.

Su Konferencija susiję renginiai buvo organizuojami įvairiais formatais, atsižvelgiant į renginio rūšį, mastą, auditorijos ar organizatorių profilį ir jų teminę aprėptį. Šiame skirsnyje siekiama supažindinti su renginių rūšių įvairove, o jų indėlis turinio požiūriu aptariamas atitinkamose platformos temose.

Renginiai vyko internetu, asmeniškai arba buvo hibridiniai. Jie dažnai buvo organizuojami kaip diskusijos arba praktiniai seminarai, pavyzdžiui, Ispanijoje surengti dialogai dėl ateities, kuriuose, be kita ko, vyko piliečių seminaras bazinių pajamų klausimais (žr. [renginį](#)) arba piliečių praktinis seminaras apie tvarią miestų praktiką, kuris vyko mažame Flandrijos miestelyje (žr. [renginį](#)). Taip pat buvo organizuojamos pasaulinės kavinės, kaip ir diskusijose su Latvijos jaunimu, nagrinėjant jų Europos viziją ir jų vaidmenį ateities Europoje (žr. [renginį](#)). Kai kurie renginiai buvo organizuojami klasikiniiais formatais, pavyzdžiui, pagrindinis pranešimas, po kurio vyko klausimų ir atsakymų sesijos, o kiti renginiai buvo organizuojami labiau patariamaisiais formatais. Kai kurie platformoje užregistruoti renginiai buvo ilgesnių patariamųjų konsultacijų projektų dalis, pavyzdžiui, projektas „Deide Europe“ – Čekijos ir Slovakijos vidurinių mokyklų moksleiviams skirtų ES lygmens teisėkūros svarstymų modeliavimas (žr. [renginį](#)). Taip pat buvo naujoviškų formatų, pavyzdžiui, seminaras, kuriame dalyviai galėjo teikti rekomendacijas dalyvaudami

vaidmenų žaidime (žr. [renginį](#)), Latvijoje surengtas hakatonas, kuriame dalyviai varžėsi tarpusavyje komandose, kad sukurtų novatoriškus ir tvarius sprendimus (žr. [renginį](#)), arba Ispanijoje surengtas renginys „Keliojimas ir kalbėjimas apie klimato kaitą“ (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie dalyvavimą, kai kurie renginiai buvo surengti siekiant įtraukti konkrečių kategorijų dalyvių, pavyzdžiui, moterų (žr. [renginio pavyzdį](#)), jaunimo (žr. [renginio pavyzdį](#)) arba neįgalių asmenų, indėlį (žr. [renginį](#)).

Bendruomenės lygmeniu buvo surengti keli renginiai, pavyzdžiui, dalyvaujamasis renginys, kuriame dalyvavo tam tikro miesto ar regiono, pavyzdžiui, Jönköpingo apskrities, gyventojai (žr. [renginį](#)) arba pasienio regiono gyventojai, kuriuose aptariamas bendras uždavinys, pavyzdžiui, prisitaikymas prie klimato kaitos, darantis poveikį Ispanijos ir Portugalijos sienai (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie temas, kai kuriuose renginiuose plačiau aptartas Konferencijos procesas arba Europos ateitis, pavyzdžiui, Vokietijoje surengtas renginys, kuriame bendrai pristatoma konferencija ([renginys](#)), arba diskusija Marmande (Prancūzija) dėl pagrindinių Prancūzijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai klausimų – nuo maisto ir žemės ūkio iki Europos gynybos ir pagrindinių teisių (žr. [renginį](#)). Kiti daugiausia dėmesio skyrė konkrečioms temoms, pavyzdžiui, demokratijos skatinimo miestams (žr. [renginį](#)) arba Pécs universiteto (Vengrija) organizuojamam dirbtinio intelekto naudojimo renginiui (žr. [renginį](#)).

Renginius organizavo įvairūs organizatoriai: rengdami renginius kartu su ES piliečiais, akademinė bendruomenė, pilietinės visuomenės organizacijomis, taip pat nacionalinėmis, regionų ir vietos valdžios institucijomis bei ES institucijomis prisidėjo prie Konferencijos dėl Europos ateities. Kai kurios valstybės narės organizavo nacionalines piliečių grupes, kitos vykdė arba rėmė įvairių kitų rūšių konsultacijas. Renginius taip pat organizavo Europos Komisijos atstovybės valstybėse narėse, Europos Parlamento ryšių biurai, Regionų komitetas ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas.

Kas dalyvavo diskusijoje?

Vertinant duomenų teikėjų, pateikusių informaciją apie savo gyvenamąją šalį (70,5 proc.), įskaitant duomenis iš trečiųjų šalių, profilį, galima pateikti šias pastabas.

Beveik pusė respondentų nurodė save vyrais (47,3 proc.), o 15,9 proc. – moterimis. Tačiau daugiau kaip ketvirtadalis (35,6 proc.) nepateikė informacijos apie jų lytį, o 1,2 proc. nurodė, kad jie nėra dvinariai, todėl šie skaičiai rodo tik ribotą vaizdą.

Amžiaus grupių atstovavimas buvo gana įvairus: 55–69 m. amžiaus grupė pagal įmokų dydį buvo aktyviausia (17,7 proc.), 25–39 m. amžiaus grupėje (16,3 proc.) ir 40–54 m. amžiaus grupėje (14,9 proc.).

Kalbant apie profesiją, platformoje aktyviai dalyvavo profesionalūs darbuotojai (14,9 proc.) ir pensininkai (10,9 proc.). Vadovai (10,3 %) ir studentai (8,1 %) taip pat buvo gana aktyvūs. Savarankiškai dirbantys asmenys (7,6 proc.), fizinį darbą dirbantys darbuotojai (4,5 proc.) ir bedarbiai (2,6 proc.) šioje platformoje buvo palyginti mažiau aktyvūs. 40,8 % respondentų nedeklaravo savo darbo.

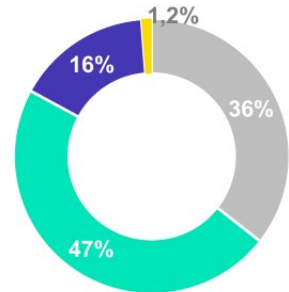
Kalbant apie švietimą, aktyviausi buvo žmonės, turintys aukštąjį išsilavinimą (41,6 proc.). Mažiausi švietimo socialiniai ir demografiniai duomenys (41,6 proc.)

Reiktų pažymėti, kad čia pateikti socialiniai ir demografiniai duomenys suteikia tik ribotą vaizdą, nes organizacijos taip pat galėtų sukurti profilį platformoje idėjų ar renginių forma. Be to, renginių dalyviai nebūtinai užsiregistravo platformoje ir negali būti įtraukti į statistiką.

4 diagrama. Dalyvių amžius, lytis, išsilavinimas ir profesija (19/04/2021–09/05/2022)

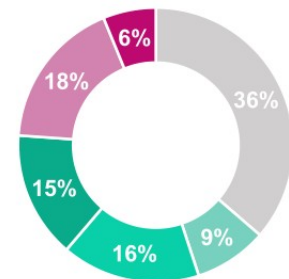
Dalyvių lytis

- atsakymo nėra
- vyras
- moteris
- ne dvejetainis

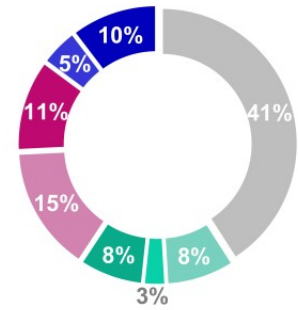
Dalyvių amžius

- atsakymo nėra
- 15–24
- 25–39
- 40–54
- 55–69
- 70+

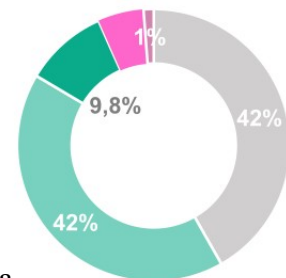
Dalyvių okupacija

- atsakymo nėra
- mokinys
- bedarbiai
- savarankiškai dirbantis asmenys
- profesionalūs darbuotojai
- rankinis darbuotojas
- vadovinė darbuotojas

Dalyvių švietimas

- atsakymo nėra
- 20 plus – tretinis išsilavinimas vis dar studiuoja
- iki 20 m. – pagrindinis arba ne visa darbo diena švietimas

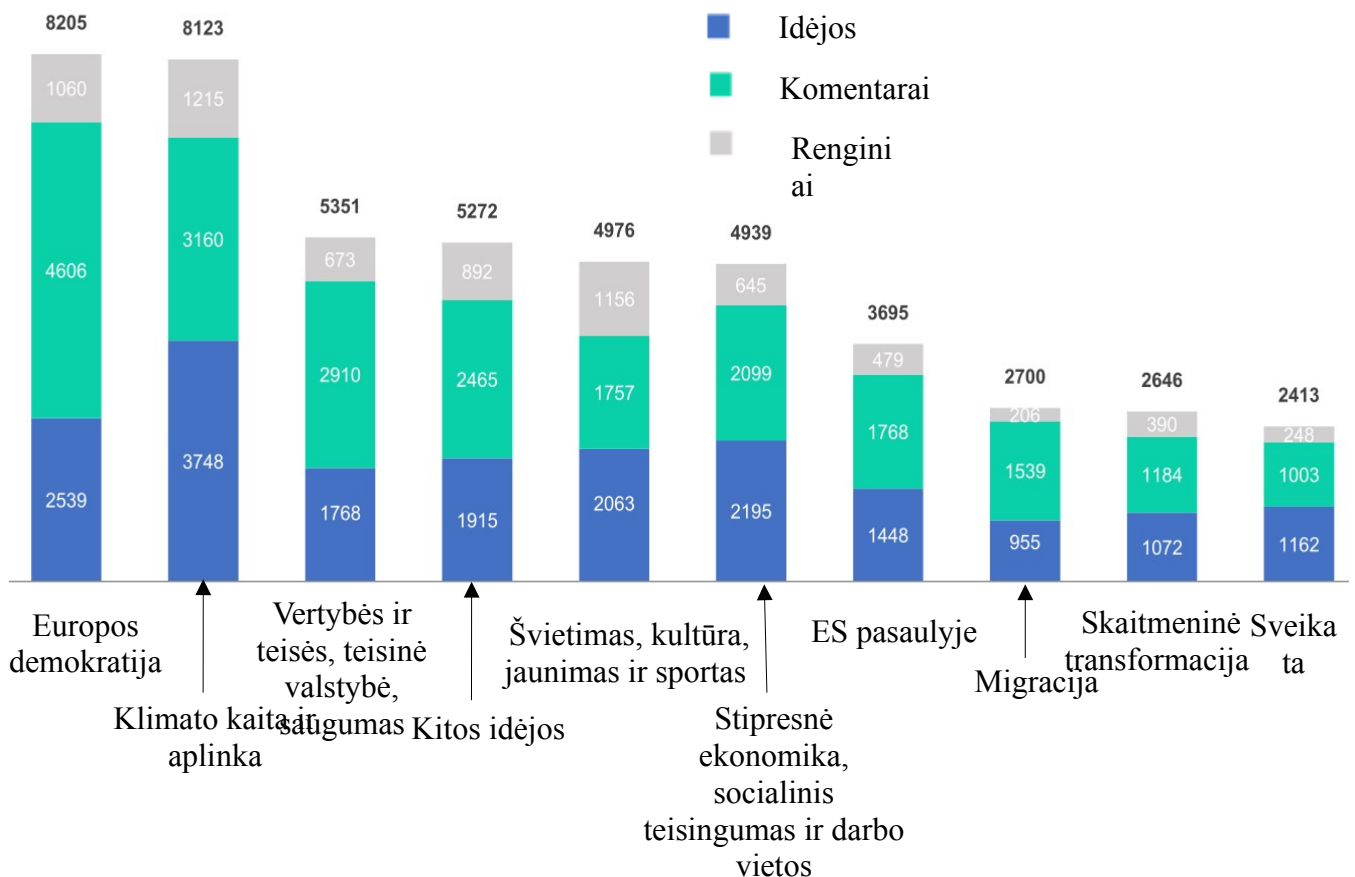

Temų tendencijos, susijusios su įnašais

Nuo platformos sukūrimo iki 2022 m. gegužės 9 d. Europos demokratijos tema užfiksuotas didžiausias indėlis (idėjų, komentarų ir renginių) (8 205). Klimato kaita ir aplinka užima antrą vietą su 8 123 įnašais. Įnašai pagal Vertybes ir teises, teisinę valstybę, saugumą yra trečioje vietoje, po jų – Kitos idėjos (4-oji) ir Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas (5-oji dalis) (žr. 5 diagramą).

Kai kurios temos sulaukė daugiau pastabų, idėjų ar renginių nei kitos, pavyzdžiui, daugiausia pastabų Europos demokratijai (4 606). Klimato kaita ir aplinka užfiksavo daugiausiai idėjų (3,748) ir įvykių (1 215). Švietimo, kultūros, jaunimo ir sporto tema – 1 156 renginiai – antras pagal dydį renginių skaičius.

5 diagrama. Įnašai pagal platformos temas (19/04/2021–09/05/2022)

Naujausi pokyčiai

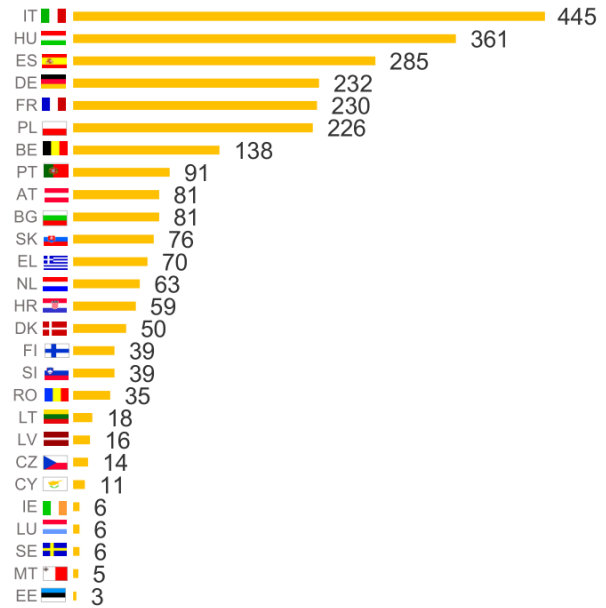
Nuo 2022 m. vasario 21 d. iki gegužės 9 d. platformos veikla iš viso sudarė 4 693 įnašus, kuriuos sudarė:

- 2 633 idėjos
- 1 246 komentarai
- 814 renginių

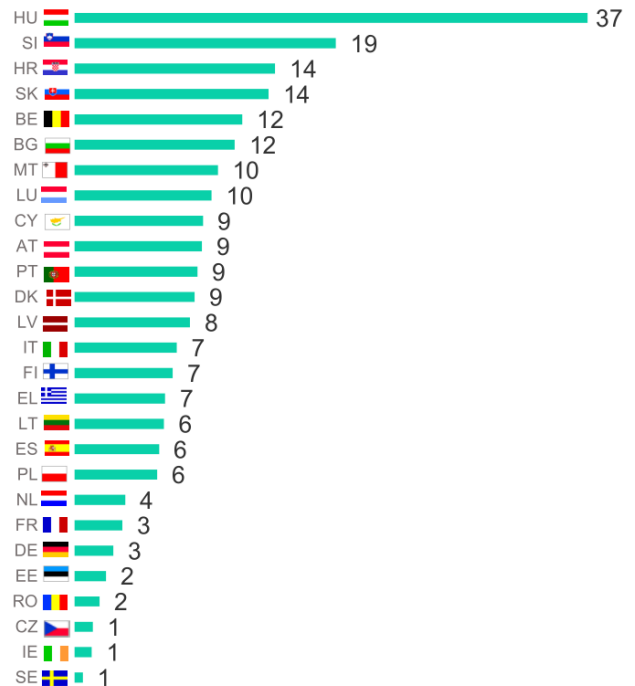
Įnašų analizė šalies lygmeniu rodo, kad Italija šiuo laikotarpiu užėmė pirmąją vietą pagal įnašų dydį (445), o Vengrija (361) liko antroje vietoje. Ispanija (285) užėmė trečią vietą.

Vokietija (4-oji) ir Prancūzija (5-oji) toliau daug prisidėjo – atitinkamai 232 ir 230 įnašų.

Kalbant apie gyventojų skaičių proporcingai gyventojų skaičiui, ankstesniu laikotarpiu didžiausias aktyvumo lygis buvo Vengrijoje – 36,9 įnašo vienam milijonui gyventojų, o Slovėnijoje – 18,8 įnašo vienam milijonui gyventojų. Be to, užfiksuotas didelis Kroatijos, Slovakijos ir Belgijos įnašas vienam milijonui gyventojų.

6 diagrama. Įnašų skaičius pagal šalį (21/02/2022–09.05/2022)

7 diagrama. Įnašų vienai šaliai skaičius 1 mln. gyventojų (21/02/2022–09/05/2022)

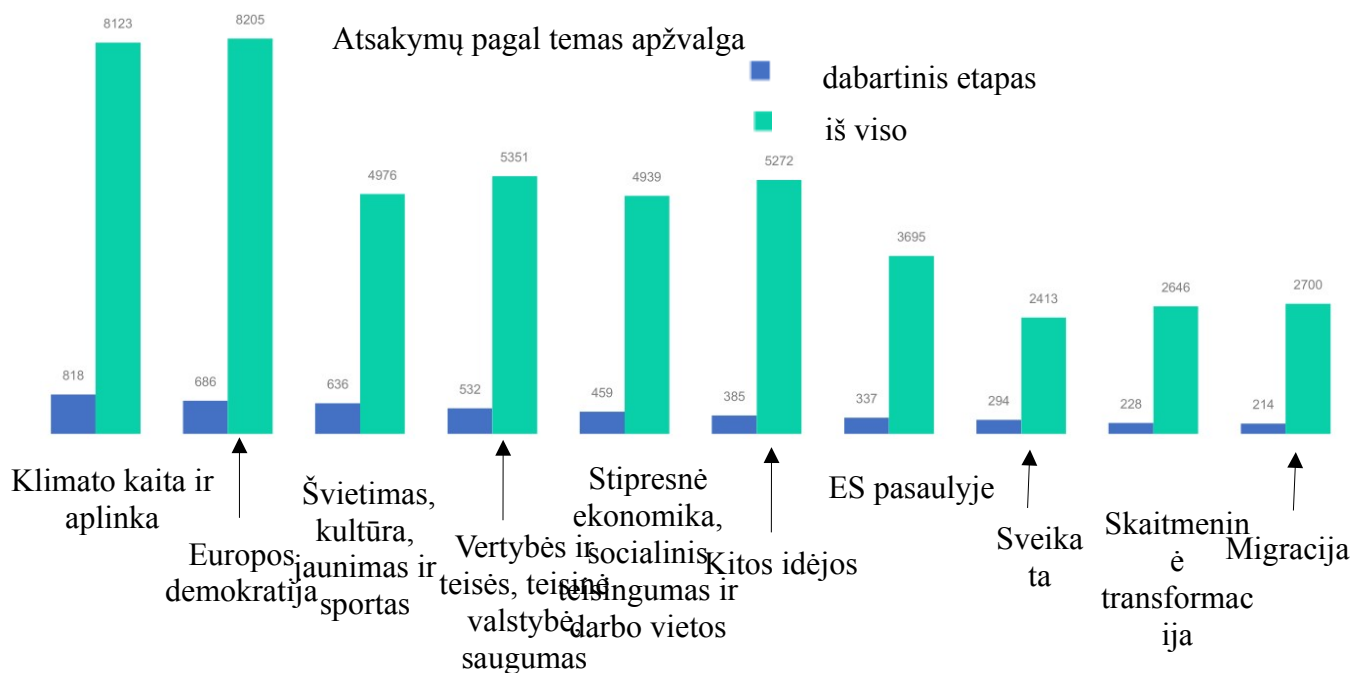
Tendencijos temos 21 vasario mėn. iki 2022 m. gegužės 9

d.

Europos demokratijos, klimato kaitos ir aplinkos temos ir toliau buvo populiariausios temos, kurioms buvo skirta daugiausia atsakymų (atitinkamai 686 ir 818). Švietimo, kultūros, jaunimo ir sporto tema buvo trečia pagal populiarumą per pastarąjį laikotarpį, iš viso 636 įnašai.

Palyginti su bendru skaičiumi, vertybių ir teisių, teisinės valstybės ir saugumo tema tarp naujausių nuomonių užėmė ketvirtą vietą – 532 atsakymai, o kitos idėjos šioje apžvalgoje užėmė tik šestą vietą, o tik 385 atsakymai.

8 diagrama. Įnašų pagal praėjusio laikotarpio temas apžvalgos palyginimas ir bendra suma

2. Klimato kaita ir aplinka

Klimato kaitos ir aplinkos tema iš viso sulaukė 8 123 komentarų, idėjų ir renginių platformoje (3748 idėjos, 3 160 komentarų ir 1 215 renginių). Įvairūs dalyviai iš esmės išreiškė susirūpinimą dėl visuotinio atšilimo ir jo padarinių, ragindami vyriausybes nedelsiant imtis konkrečių kovos su klimato kaita veiksmų. Be kitų pasiūlymų, išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas dažnai buvo laikomas pagrindiniu veiksniu, kuriuo siekiama palengvinti žaliają pertvarką, neutralizuoti poveikį klimatui ir skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, visų pirma saulės baterijų plokštes. Tvariuose transporto sprendimuose daugiausia dėmesio skirta geležinkelių sistemoms, o su vartojimu susiję pasiūlymai, kaip kovoti su klimato kaita, pvz., perdirbimas, pakavimas ir plastikas, taip pat buvo pastebimi. Atsižvelgiant į pastaruosiu metu padidėjusias energijos kainas, buvo raginama skatinti sąmoningesnį energijos vartojimą ir ES energetinį suverenumą. Piliečiai ragino dalyvauti visuose visuomenės sluoksniuose: atsižvelgiant į konkretų kiekvieno pasiūlymo turinį, atsakomybė tenka asmenims, komerciniam sektoriui arba vyriausybėms ir politikos formuotojams.

Įvairios idėjos gali būti grupuojamos pagal šias temas:

- **Kova su klimato kaita ir žalioji kursas**
- **Energija**
- **Transportas**
- **Vartojimas**
- **Biologinė įvairovė ir gyvūnų gerovė**

- **Žemės ūkis**
- **Tarša**
- **Subsidijavimas, apmokestinimas**
- **Keisti požiūrį ir elgseną**
- **Būstas ir statyba**

Renginiai

Palyginti su laikotarpiu iki vasario 20 d., laikotarpiu po 2022 m. vasario 20 d. Vidurio ir Rytų Europos šalyse, pvz., Vengrijoje, Lenkijoje ir šiek tiek mažiau Slovakijoje ir Bulgarijoje, buvo surengta daugiau renginių, susijusių su klimato kaitos ir aplinkos tema. Šie renginiai paprastai buvo organizuojami kaip kolektyvinės diskusijos apie klimato kaitos keliamus iššūkius (žr. [renginio](#)pavyzdį). Daugelyje renginių daugiausia dėmesio skirta konkrečioms aplinkos temoms, aptariamoms jaunimo požiūriu (žr. [renginio](#)pavyzdį). Šių renginių metu buvo aptartos įvairios temos. Dėl tvaraus žemės ūkio ir bičių apsaugos (žr. [renginį](#)) Budapešte surengta bitininkystės konferencija, kurioje dalyvavo daugiau kaip 100 bitininkų. Neutralaus poveikio klimatui miestai buvo viešo renginio Vengrijos mieste Békéscsaba tema (žr. [renginį](#)). Renginio tikslas – surinkti idėjų ir rekomendacijų, kaip iki 2030 m. Békéscsaba neutralizuoti poveikį klimatui. Lenkijoje buvo surengti keli susitikimai su jaunais aktyvistais ir vietos valdžios bei NVO atstovais, siekiant išnagrinėti jaunimo sąmoningumo aplinkosaugos srityje lygį ir susidomėjimą aplinkos apsaugos tikslais (žr. [renginį](#)).

Ispanijos jaunimas svarstė keletą temų, susijusių su žaliuoju kursu, ir pasiūlė idėjų, pradedant nuo dviračių ir pačiūžų naudojimo skatinimo iki tvaraus energijos vartojimo skatinimo ir gamtos išteklių naudojimo kompleksuose (žr. [renginį](#)).

Danijos internetiniuose seminaruose buvo siekiama keisti idėjomis apie tai, kaip įmonės galėtų skatinti inovacijas ir žaliają pertvarką. Pagrindinis po to vykusios diskusijos tema buvo poreikis paspartinti ES vandenilio ir vandenilio kuro projektavimo ir gamybos pajėgumus (žr. [renginį](#)).

Kova su klimato kaita ir žaliasis kursas

Dalyviai dažnai reiškia susirūpinimą dėl klimato kaitos ir jos padarinių, ragindami vyriausybės ir ES nedelsiant imtis veiksmų ir įgyvendinti tvirtesnę Europos aplinkos politiką siekiant kovoti su klimato kaita (žr. idėjos pavyzdį, renginio pavyzdį). Pasiūlymai yra susiję su išmetamųjų teršalų kiekiu mažinimu, poveikio klimatui neutralizavimu, kova su tarša, žaliaja pertvarka, kuri taip pat apima įvairias toliau nurodytas temas.

Kalbant apie išmetamuosius teršalus, vienas iš dažniausiai aptariamų klausimų yra susijęs su išmetamųjų teršalų apmokestinimu, konkrečiau, siekiant paskatinti įmones mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį pasirenkant pigesnius atsinaujinančiuosius energijos išteklius, o tai savo ruožtu skatina vartotojus rinktis tvaresnius sprendimus (žr. labai palankios [idėjos pavyzdį](#)). Kitas pasiūlymas – sumažinti didžiausią leistiną išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Tai šiuo metu leidžia didelio efektyvumo akmens anglių ir dujų įrenginiams nukristi žemiau ribos; tačiau jie vis dar prisideda prie taršos (žr. [idėja](#)). Taip pat iškeltas pasienio anglies dioksido mokesčio ir susijusių priemonių poreikis (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Respondentai paminėjo Sutartį dėl iškastinio kuro neplatavimo – pilietinės visuomenės iniciatyvą, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų mažinamas iškastinio kuro naudojimas. Jie rekomenduoja, kad ES prisijungtų prie sutarties lygiagrečiai su Paryžiaus susitarimu (žr. [idėja](#)).

Vienas dalyvis ragina daugiau investuoti į anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų (CCS technologijos) kūrimą (žr. [idėja](#)).

Visoje Europoje vyko diskusijos dėl žaliojo kurso ir apskritai žaliosios pertvarkos siekiant aptarti pagrindinius prioritetus, geriausią praktiką, įgyvendinimą vietos ir regionų lygmeniu, taip pat alternatyvius verslo modelius (žr. [renginių pavyzdžius](#)).

Keliuose indėliuose daugiausia dėmesio skiriama socialiniam ir ekonominiam žaliojo kurso, kaip ES strategijos, kuria siekiama nukreipti Europą į neutralaus poveikio klimatui, sąžiningos ir klestinčios visuomenės kūrimo kelią, įgyvendinimo poveikiui. Pavyzdžiui, raginama laikytis socialiai įtraukusio požiūrio ir parengti subalansuotą strategiją, kurios ekonominį, socialinį ir aplinkos aspektus reikia vertinti ir įgyvendinti bendrai ir strategiškai, nurodant

didėjančias energijos kainas visoje Europoje (žr. [idėja](#)). Labai patvirtinta platformos idėja nori, kad ES pateiktų tvirtą ir įtraukų valdymo metodą, pagal kurį ir darbuotojai, ir profesinės sąjungos dalyvautų rengiant ir įgyvendinant prisitaikymo prie klimato kaitos politiką visais lygmenimis. Pabrėžiama, kad į ES kovos su klimato kaita strategiją turėtų būti įtrauktos konkrečios politikos priemonės, kuriomis būtų išsaugotos darbo vietos ir užtikrinta darbuotojų sveikata ir sauga, taip pat aktyvi darbo rinkos politika ir perkvalifikavimas bei mokymas, kad būtų išvengta darbo vietų praradimo (žr. [idėja](#)).

Bendresniu lygmeniu siūloma sukurti rezultatų suvestinę, kad būtų galima stebėti priemonių poveikį ir pateikti žaliojo kurso įgyvendinimo regioniniu lygmeniu pažangos įrodymų (žr. [idėja](#)).

Energijos

Kita tema, kuri pritraukia daugiau dėmesio, yra energetika, kuri dažnai keliami klimato kaitos klausimu. Platformos dalyviai siūlo skatinti tiek nedidelio masto, tiek plataus masto atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, pavyzdžiui, vykdamat Europos bendradarbiavimą energetikos srityje (žr. [renginį](#)). Be atsinaujinančios energijos, branduolinenergetika yra diskusijų tema, kurioje pateikiamos idėjos, kuriomis raginama riboti branduolinės energijos naudojimą arba, alternatyviai, plėtoti saugią branduolinę energiją ir ją naudoti šalyse ir vietose, kuriose neįmanoma naudoti atsinaujinančių energijos šaltinių (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, naujaisi Europos Komisijos planai branduolinę energiją ir gamtines dujas priskirti žaliosioms investicijoms sukėlė kritiką Konferencijos platformoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kita vertus, dauguma nuomonių šiuo klausimu laikosi priešingos nuomonės ir teigia, kad branduolinė energija yra geriausias būdas sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Tuo pat metu raginama iširti alternatyvius energijos šaltinius (žr. [įvykių pavyzdį](#)), pvz., termobranduolinę sintezę, geoterminę energiją arba vandenilį, kurie labai prisidėtų prie energijos įvairovės (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tačiau respondentai pabrėžia, kad vietos gyventojai turi priimti net alternatyvius šaltinius, pavyzdžiui, vėjo energiją, ir kad būtina užtikrinti, kad jie darytų teigiamą poveikį biologinei įvairovei, žmonėms ir kraštovaizdžiams (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Pagal efektyvaus energijos vartojimo ir aplinkai nekenksmingo šildymo potėmę galima paminėti idėją, kuria skatinama naudoti įvairių rūšių kurą naudojančias krosnis (žr. idėją) arba centralizuoto šilumos tiekimo tinklą, kuriame naudojami nepanaudoti šilumos šaltiniai, pvz., gilioji geoterminė energija (žr. idėją).

Žmonės apskritai reikalauja didesnės įmonių ir komercinių įmonių atskaitomybės ir dalyvavimo, pavyzdžiui, sumažinti dirbtinį apšvietimą, kai jis nereikalingas, pavyzdžiui, parduotuvių langus prekybos centruose po uždarymo (žr. idėją).

Siekiant energijos vartojimo efektyvumo tikslų gyvenamųjų namų lygmeniu, respondentai pasisako už perėjimą prie individualaus energijos vartojimo kondominiumuose (žr. idėją). Kita idėja yra mikrokogeneracija energijos būstuose (žr. idėją).

Transportas

Kitas dažnai pasitaikantis idėjų rinkinys yra susijęs su transportu, kuris dažnai aptariamas taršos srityje. Kai kurie toliau išvardyti pasiūlymai susiję su transporto sistemų keitimu siekiant sumažinti taršą.

Platformoje pateikti pasiūlymai pakeisti transporto sistemas visų pirma ragina uždrausti trumpalaikius skrydžius ES siekiant sumažinti taršą (žr. idėjos pavyzdį). Respondentai pabrėžia, kad dėl pandemijos aviacijos pramonė jau sumažėjo.

Apskritai labai pritariama tam, kad Europoje būtų tobulinamos viešojo transporto sistemos (žr. idėjos pavyzdį), nes jos yra labiau aplinką tausojančios alternatyvos trumpojo nuotolio skrydžiams. Konkrečiai, plačiai aptariamas bendras Europos geležinkelių tinklas (žr. idėjos ir renginio pavyzdį). Vienas respondentas siūlo „Euro Trainscanner“ paieškos sistemą, kad kelionės geležinkeliais taptų patrauklesnės (žr. idėją), o kitas siūlo įdiegti integruotą ES bilietą ir padaryti jį nemokamai miestuose (žr. idėją). Pasiūlymai plėsti greitųjų traukinių tinklus ir sukurti tarpvalstybines geležinkelių jungtis buvo pateikti viename iš kelių renginių, surengtų Europos geležinkelių metams (žr. renginį).

Kitos idėjos susijusios su bendru dviračių tinklu, kuriame, pavyzdžiui, siūloma išplėsti dviračių maršrutus arba sukurti visos Europos dviračių jungties tinklą (žr. idėjos pavyzdį). Be to, buvo pasiūlyta, kad savivaldybės privalo įrengti dviračių

takus kaip neatskiriamą kelio dalį, kaip jau yra pėsčiųjų šaligatvių atveju (žr. idėją).

Kitoje idėjų grupėje daugiausia dėmesio skiriama inovacijoms ir elektra varomų transporto priemonių, pavyzdžiui, automobilių ir dviračių, kūrimui ir jų integravimui į dabartinę aplinką, pavyzdžiui, sukuriant įkrovimo stočių tinklą (žr. idėją ir idėją). Vis dėlto vienas dalyvis teigia, kad elektra varomi automobiliai patiria žalingų aplinkosauginių ir humanitarinių išlaidų, ir vietoj to siūlo apriboti transporto priemonės svorį ir greitį, kad būtų sumažintas išmetamo CO₂ kiekis (žr. idėją).

Kalbant apie transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir ekologiškesnį transportą, dalyviai taip pat pabrėžia tarpvalstybinių projektų svarbą siekiant skatinti laivybą ir geležinkelių transportą (žr. idėjos pavyzdį). Taip pat raginama parengti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros bei inovacijų skatinimo programas, kad būtų gaminamos transporto priemonės – tiek viešosios, tiek privačios, individualios ir kolektyvinės – neteršiančios ir 100 proc. savarankiškos energijos (žr. idėjos pavyzdį).

Vartojimas

„Vartojimas“ apima įvairias potėmes, kuriose daugiausia dėmesio skiriama įvairių rūšių medžiagų atliekoms, nustatant tvarią tokių atliekų šalinimo ir mažinimo praktiką. Respondentai masiškai ragina pakeisti dabartinę masinio prekių ir paslaugų vartojimo sistemą. Labai pritariant idėjai, kuria išreiškiami pasikartojanti nuomonė, raginama šiuo atžvilgiu skatinti žiedinę ekonomiką (žr. idėją). Teisė į remontą laikoma esminiu elementu keičiant vartojimo modelius ir skatinant žiedinę ekonomiką. Dalyviai ragina kurti remontui palankų produktų dizainą ir įvesti remonto indeksą bei ES masto remonto etiketę (žr. idėją). Dėl pandemijos poveikio žmonės taip pat permąstė pasaulines tiekimo grandines ir pasisakė už jų sutrumpinimą (žr. idėją). Kai kurie respondentai siūlo nustatyti didžiausio suvartojimo ir gamybos kvotas (žr. idėjos pavyzdį). Kalbant konkrečiai apie maisto švaistymą, vienas dalyvis pabrėžia, kad 40 proc. viso pasaulyje pagaminto maisto niekada nepasiekia mūsų stalų ir kad tai sukelia 10 proc. viso pasaulyje išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio, ir siūlo priemonės, kuriomis siekiama sustabdyti maisto švaistymą, pavyzdžiui, remti maisto dovanojimą (žr. idėją).

Keletas platformoje dalyvavusių respondentų atkreipia dėmesį į didelį susidarantių atliekų kiekį ir

siūlo keletą priemonių, kaip išvengti tokių atliekų ir su jomis kovoti, pvz., perdirbti (žr. [idėjos pavyzdį](#)), rinktis produktų pakuotes be atliekų arba mažai atliekų, kad būtų sumažintas neigiamas poveikis aplinkai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Labai patvirtinta idėja skatina ES vadovaujamą programą dėl gražinamų maisto pakuočių, pagamintų iš perdirbamų medžiagų (žr. [idėja](#)). Vienas dalyvis nurodo, kad reikia daugiau informacijos apie perdirbimą, kad ši praktika būtų skatinama nuo ankstyvo amžiaus (žr. [idėja](#)). Kita siūlo įdiegti Europos integruotą butelių gražinimo sistemą, pagrįstą Vokietijos modeliu (žr. [idėja](#)). Atliekų subtemoje (žr. [idėja](#)) taip pat minimas draudimas perduoti atliekas iš ES užsakomųjų [paslaugų](#).

Vartojimo poveikio aplinkai potėmės klausimu iškeltas klausimas, ar importuojamos prekės atitinka ES standartus. Pavyzdžiui, vienas respondentas siūlo uždrausti importuoti jautieną iš Brazilijos, kurios atsekamumas nėra toks pat kaip ES jautienos (žr. [idėja](#)).

Kita pasikartojanti idėja pasisako už pažangesnę produktų ženklinimo sistemą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), pagal kurią būtų išsamiai apibūdinamas gamybos poveikis aplinkai arba nurodoma, ar produktuose yra mikroplastiko ir ar dėl to daromas neigiamas ilgalaikis poveikis vartotojų sveikatai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Labai pritariant idėjai siūlomas „klimato balas“ produktams, pagal kurį apskaičiuojamas produkto poveikis klimatui gamybos, transporto, įmonės profilio ir kt. požiūriu (žr. [idėja](#)).

Paskutinė kryptis susijusi su greitos mados ir tekstilės pramone, siekiant, kad ji taptų ekologiškesnė; respondentai pabrėžia didžiulį kiekį išteklių, naudojamų drabužių gamybai, ir tai, kad drabužiai dažnai netinkami perdirbti (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Ispanijoje surengtame piliečių praktiniame seminare buvo pateikta keletas idėjų, susijusių su vandens vartojimu. Respondentai pabrėžia, kad reikia tobulinti paskirstymo ir vandens surinkimo sistemas, kad būtų išvengta vandens švaistymo (žr. [įvykį](#)).

Be to, dalyviai pabrėžia, kad reikia skatinti ekologišką ir tvarų turizmą, o ne masinį turizmą, nes manoma, kad jis daro didelį poveikį gamtos ir kultūros ištekliams (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Paskutinė šios temos pastabų ir idėjų grupė atspindi susirūpinimą dėl naujų elektroninių prietaisų atliekų

ir ragina nustatyti didesnę privalomą garantiją tokiems prietaisams ir poreikį užtikrinti taisomumą (žr. idėjos pavyzdį), taip pat sukurti bendradarbiavimo tinklų platformą, kad būtų užtikrintas pakartotinis e. atliekų platinimas (žr. idėja). Kitas pasiūlymas – parengti bandomąją programą, pagal kurią 35 mln. ES šeimų elektros prietaisai būtų pakeisti A+++ gaminiais, atsižvelgiant į ES tikslą pereiti prie žaliosios ekonomikos (žr. [idėja](#)).

Kai kurie dalyviai taip pat nori, kad energijos suvartojimas būtų ribojamas, ypač atsižvelgiant į tai, kad elektros energija daugiausia gaminama naudojant iškastinį kurą, nustatant mėnesinę elektros energijos vartojimo kvotą, o perteklius būtų apmokestinamas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Keletas dalyvių išreiškė susirūpinimą dėl kriptovaliutų plėtros, kai įranga sukelia didžiulį elektros suvartojimą. Jų nuomone, kuo daugiau šifravimo kasyba tampa pasauline problema, tuo daugiau apribojimų ir taisyklių reikės (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Biologinė įvairovė ir gyvūnų gerovė

Konferencijos metu biologinės įvairovės išsaugojimas ir gyvūnų apsauga tapo vis pasikartojančiomis temomis.

Pagrindinė idėjų potėmė yra susijusi su miškų naikinimu. Viena iš labiau patvirtintų idėjų ragina investuoti į Europos miškų atkūrimą siekiant išvengti dykumėjimo (žr. idėja) arba visame pasaulyje išsaugoti planetos plaučius, t. y. Amazonės atogrąžų miškus ir kitus pasaulio atogrąžų miškus, siekiant ne tik sulėtinti pasaulinę anglies dioksido taršą ir išsaugoti rūšis, bet ir sumažinti migracijos spaudimą Europai (žr. idėjos pavyzdį). Politikos pasiūlymai apima draudimą importuoti produktus, gautus iš miškų naikinimo (žr. [idėja](#)).

Faunos apsauga taip pat laikoma svarbia šios temos sudedamąja dalimi. Vienas dalyvis pasiūlė priimti bendrą nykstančių Europos rūšių apsaugos politiką (žr. [idėja](#)). Keletas dalyvių pritarė idėjoms sustabdyti prekybą egzotiniais gyvūnais kaip gyvūnais augintiniais (žr. [idėja](#)), taip pat su vandens gyvūnų apsauga susijusioms idėjoms, įskaitant teisės aktų dėl vandens gyvūnų gerovės įgyvendinimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Be kitų pasiūlymų, susijusių su biologinės įvairovės tema, siūloma pasodinti medžius visose „pamirštose“ vietose, pvz., greitkeluose, kelių mainuose ir kt., kaip būdas surinkti CO₂, padidinti evapotranspiraciją, gerinti biologinę įvairovę ir

reguluoti vandens srautus (žr. [idėja](#)). Kai kuriuose renginiuose taip pat buvo aptartas raginimas palikti daugiau erdvės gamtai (žr. [renginį](#)). Kitas pasiūlymas susijęs su Europos mobiliosios jūrų mokslinių tyrimų stoties įsteigimu siekiant įgyti esminių žinių apie jūrų biologinę įvairovę (žr. [idėja](#)).

Žemės ūkis

Kita tema, kuri pritraukė daug įnašų, taip pat nemažai patvirtinimų, susijusių su susijusiomis idėjomis, yra žemės ūkis. Pagal šią temą respondentai gana dažnai pasisako už ekologinio ūkininkavimo ir daugiau smulkių ūkių koncepciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ragindami uždrausti pesticidų naudojimą ir intensyvų ūkininkavimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kai kurie respondentai teigia, kad pesticidų draudimas turėtų būti taikomas ir asmeniniam naudojimui (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Paramą smulkiajam ir ekologiniam ūkininkavimui, taip pat apskritai ES žemės ūkio politikos ateičiai taip pat rodo dalyvavimas apskritojo stalo diskusijose, organizuojamose šioms konkrečioms temoms aptarti (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Idėjų paprogramėje pateikiama keletas pavyzdžių, kaip sumažinti žemės ūkio taršą ir tvarumą, diskutuojant apie tokius aspektus kaip plastiko naudojimas žemės ūkio plėvelėse (žr. [idėja](#)) ir būdai, kaip sumažinti vandens suvartojimą žemės ūkyje (žr. [idėja](#)).

Kitos idėjos rodo, kad ES turėtų dėti daugiau pastangų, kad būtų skatinama augalų mityba, grindžiama klimato apsauga ir aplinkos išsaugojimu. Kai kurie respondentai nurodo etinius susirūpinimą keliančius klausimus kaip tokių veiksmų pagrindą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tai taip pat aptariama sveikatos tema.

Respondentai taip pat labai pabrėžia, kad reikia užtikrinti apsirūpinimo maistu savarankiškumą ir saugumą skatinant vietos ūkininkavimą. Diskusijose buvo nagrinėjamos maisto juostos aplink miestus, sodinami vaismedžiai miesto vietovėse, parama gamintojams ir ūkininkams įsigyjant žemę ribojant tokios žemės kainą ir kitos priemonės (žr. [idėja](#)). Be to, pasiūlymuose numatyta nustatyti vietos produktų pirkimo kvotas dideliems tarptautiniams prekybos centrams (žr. [idėja](#)).

Žemės ūkio tema keliamas klausimas, kaip žemės ūkis turėtų susidoroti su klimato svyravimais ir jiems pasirengti. Šiuo atžvilgiu daugiafunkcinės, įvairialypės agrarinės miškininkystės sistemos gali padidinti humuso, vandens laikymo pajėgumų ir CO₂ surišimo lygį ir taip gerokai padidinti žemės ūkio stabilumą ir našumą (žr. [idėja](#)). Be to, vienas dalyvis pasisako už perėjimą nuo intensyvaus žemės ūkio prie agroekologijos (žr. [idėja](#)).

Galiausiai aptariamos ūkininkų pajamos, o kai kurie respondentai ragina ūkininkus gauti garantuojamas

pajamas sąžiningomis kainomis, o ne subsidijomis (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Tarša

Tarša laikoma pasaulio aplinkai daromo spaudimo šaltiniu. Aptariamos kelios taršos sritys: vandens tarša, tarša plastikumu ir šviesos tarša.

Kalbant apie vandens taršos potėmę, daug dėmesio skiriama poreikiui ateityje užtikrinti geriamojo vandens išteklių ir švartų ekosistemų saugumą. Be to, yra konkrečių pasiūlymų, kaip kovoti su vandenynų ir upių tarša (žr. [ivykiopavyzdį](#)), pavyzdžiui, idėja neutralizuoti vandenynų rūgštėjimą konkrečiomis bakterijomis (žr. [idėja](#)).

Atsakymai, kuriais sprendžiamas plastikinių medžiagų keliamos taršos klausimas, sudaro didelę visų taršos rodiklių dalį, o tai rodo didėjančią visuomenės susirūpinimą dėl pernelyg didelio plastiko atliekų kiekio. Kartu su raginimu taikyti ir išplėsti vienkartinio naudojimo plastikų draudimą (žr. [renginio pavyzdį](#)) dalyviai siūlo pakavimui naudojamam plastikui taikyti tik tiems, kuriuos galima perdirbti kartu nereikalaujant atskirų sudedamųjų dalių (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, siūloma sukurti iš upių ir vandenynų pašalinto plastiko perdirbimo įrenginius (žr. [idėja](#)).

Galiausiai, kai kuriose platformos idėjose siūloma riboti šviesos taršą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Subsidijavimas, apmokestinimas

Be įvairių idėjų, susijusių su išmetamųjų teršalų apmokestinimu, kurios aptariamos kovos su klimato kaita tema, pagal šią temą pateikiama keletas pasiūlymų, kaip sustabdyti aplinkai nekenksmingas subsidijas, pvz., labai pritariama idėjai sustabdyti visas subsidijas iškastiniam kurui (žr. [idėja](#)). Panašiai, kita idėja ragina sustabdyti žalingas žvejybos subsidijas (žr. [idėja](#)). Kita vertus, pasiūlymuose raginama didinti subsidijas biologinės įvairovės ir klimato kaitos projektams arba ES skyrė lėšų būsto izoliacijai atnaujinti (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Respondentai taip pat siūlo įvesti tvarumo mokestį (žr. [idėjos pavyzdį](#)), dėl kurio netvarūs produktai taptų brangesni, todėl tokie produktai taptų mažiau patrauklūs ir vartotojams, ir gamintojams. Be to, tai taip pat suteiktų ES papildomų pajamų arba „klimato pajamų“, kad galėtų investuoti į tvarumo priemones, pavyzdžiui, elektra varomų automobilių pirkimą ir saulės baterijų plokščių įrengimą privačiuose namuose (žr. [idėja](#)).

Keisti požiūrį ir elgesys

Kitas dėmesys skiriamas visų kartų europiečių švietimui ir informuotumo didinimui (žr. [renginį](#)). Nors dauguma idėjų yra susijusios su jaunimo švietimu (žr. [idėjos pavyzdį](#)), net nuo labai ankstyvo amžiaus, švietimo soduose (žr. [idėja](#)), taip pat raginama įtraukti vyresnio amžiaus europiečius į kovos su klimato kaita iniciatyvas, ypač dėl didėjančio visuomenės senėjimo Europoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, kai kurie respondentai pabrėžia, kad reikia skatinti ekologiškai atsakingą Europos institucijų komunikaciją. Pavyzdžiui, jie siūlo parengti komunikacijos rinkinius „Kaip būti ekologiniu požiūriu atsakingu europiečiu“ ir stiprinti švietimą aplinkosaugos klausimais, kad būtų sukurti už aplinką atsakingi rajonai (žr. [idėja](#)).

Suvokdami asmenų vaidmenį mažinant klimato kaitą, kai kurie dalyviai primygtinai reikalauja įmonių atsakomybės ir ragina žmones patraukti atsakomybės tas įmones, kurios teigia, kad jos yra neutralios anglies dioksido atžvilgiu, tačiau vis dar remiasi netvariais verslo modeliais (žr. [idėja](#)).

Būstas ir statyba

Papildoma tema susijusi su būstu ir statyba, o potėmė apima keletą idėjų ir renginių, kuriuose aptariamas naujasis europinis bauhausas (žr. [renginį](#)), siekiant suderinti novatorišką, estetinį dizainą su konkrečiais kovos su klimato kaita veiksmais ir padaryti mūsų būsimas gyvenamąsias erdves tvaresnes, įperkamesnes ir prieinamesnes. Kita idėja ragina rengti informuotumo didinimo kampanijas apie ekologišką ir tvarią statybą naudojant mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančias statybines medžiagas (žr. [idėja](#)).

Be to, Švedijoje surengtame dialoge daugiausia dėmesio skiriama tvariam būstui kaimo vietovėse plėtoti ir skatinti, kad gyvenimas kaimo vietovėse taptų patrauklesnis (žr. [renginį](#)).

Vienas pasiūlymas susijęs su Europos žemės atkūrimu, siekiant atkurti natūralią apleistų žemės ir pastatų būklę biologinės įvairovės ir miesto gyventojų labui (žr. [idėja](#)).

Galiausiai taip pat buvo nagrinėjama naudotų elementų ir medžiagų recirkuliacijos statybos pramonėje idėja (žr. [idėja](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Naujausiuose pranešimuose daugiau dėmesio skirta energetikai, atsižvelgiant į vis labiau problemišką ES priklausomybę nuo Rusijos dujų ir naftos tiekimo. Buvo pateikta keletas pasiūlymų, pradedant nuo energetinio blaivumo skatinimo ES (žr. [idėja](#)), energetinės nepriklausomybės arba tvaraus transporto skatinimo. Didelė dalis naujų nuomonių pasisakė už patobulintus geležinkelių tinklus, pigių ir prieinamą viešąjį transportą ir dviračių naudojimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Daugiausia diskusijoje daugiausia dėmesio buvo skiriama švarems energijos šaltiniams – tai populiarus tema, kaip matyti ir ankstesnėse ataskaitose (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vandeniškas dažnai minimas kaip ekologiškos energijos nešiklio pavyzdys, o kai kurių „žaliųjų“ energijos šaltinių, tokių kaip branduolinė energija ir metanas, ribos dažnai buvo pabrėžiamos (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kalbant apie tvaraus vartojimo skatinimo potėmę, buvo atkreiptas dėmesys į anksčiau nurodytas papildomas temas, pavyzdžiui, plastiko naudojimo uždraudimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), perdirbimą, atliekų mažinimą ir mokesčių sistemą, skatinančią tvarų vartojimą. Naujose idėjose pateikta konkrečių pasiūlymų, pavyzdžiui, pasiūlymas sukurti ES remiamą keitimosi automobiliais programą, kad piliečiai galėtų savo automobilius keisti mažiau taršiais modeliais, pavyzdžiui, hibridiniais automobiliais (žr. [idėja](#)). Kituose atsakymuose buvo pasiūlyti energijos taupymo būdai, visų pirma biuruose, atsižvelgiant į klimato kaitą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Vėl buvo plačiai diskutuojama apie klimato kaitą ir apskritai išmetamus teršalus, o su aplinkosauginiu švietimu susijusios idėjos pastaruoju laikotarpiu buvo pateikiamos dažniau (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kovos su klimato kaita tema neseniai pateikti pasiūlymai dėl bendro požiūrio į klimato kaitą Europos aplinkos ambasadoriui arba, atsižvelgiant į dabartinę aplinką, įsteigti Europos energetikos ministrą, kuris atstovautų Europai šiais klausimais tarptautinėje arenoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

2022 m. balandžio mėn. pradžioje Milane surengtoje Europos jaunimo diskusijoje buvo aptarti keli klausimai, susiję su tvariu kosmoso tyrinėjimu ir raginimu kurti naujas, labiau aplinką tausojančias

kosmoso technologijas tvariems palydovams kurti
(žr. [idėja](#)).

9 diagrama. Minties žemėlapis „Klimato kaita ir aplinka“ temos 1 dali

Skatinti žiedinę ekonomiką
Permaštykite tiekimo grandines
Apklausti masės sunaudojimą
Mažinti visų rūšių atliekas, įskaitant maisto ir vandens atliekas
Nustatyti didesnę privalomą garantiją naujiems prietaisams
Uždrausti atliekų perdavimą iš ES užsakomųjų paslaugų
Įvesti produktų etiketes, kuriose būtų išsamiai aprašytas poveikis aplinkai

Vartojimas

Skatinti tvarius būdus, kaip pasiekti Europos energetinį suverenumą
Atsisakyti neatsinaujinančių energijos šaltinių arba juos apriboti
Skatinti ir tirti alternatyvius energijos šaltinius
Ištirkite energiją taupantį ir aplinkai nekenksmingą šildymą
Reikalauti, kad įmonės būtų atskaitingos už savo energijos vartojimą
Reguliuoti kriptovaliutų kasybą

Energijos

Sudaryti palankesnes sąlygas pereiti prie žaliosios ekonomikos taikant konkrečias politikos priemones
Išplėsti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą
Mokesčių išmetimas
Mažesnis didžiausias leistinas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis
Prisijunkite prie iškastinio kuro neplatinimo sutarties
Investuoti į CCS technologijas
Sukurti tvirtesnę Europos aplinkos politiką kovai su klimato kaita
Skatinti įgyvendinimą vietos ir regionų lygmeniu

Kova su klimato kaita

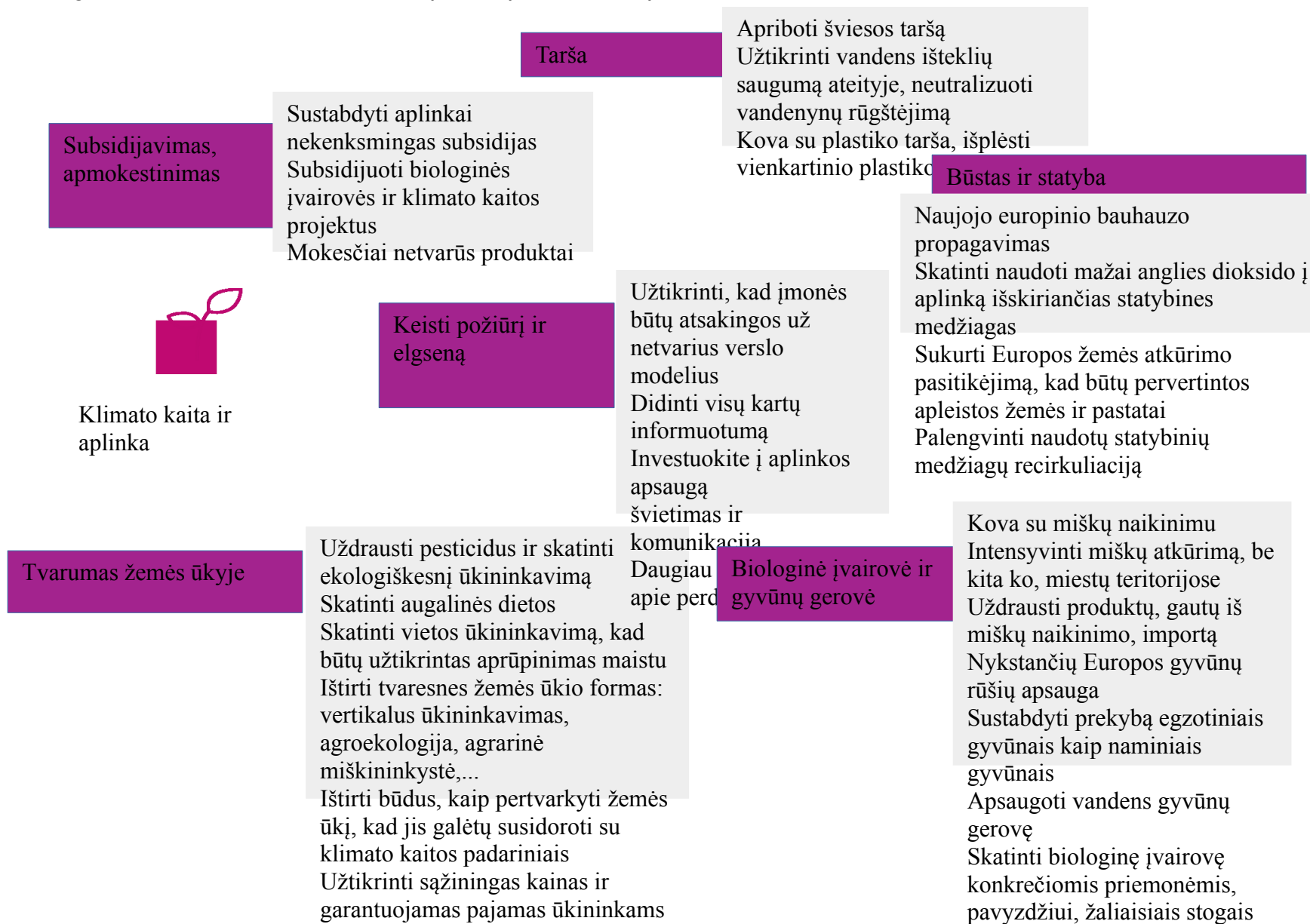
Klimato kaita ir aplinka

Uždrausti trumpų nuotolių skrydžius
Gerinti ir plėsti viešąjį transportą ir jo infrastruktūrą
Išplėsti greitųjų traukinių tinklus
Sudaryti palankesnes sąlygas dviračių transporto infrastruktūrai
Aptarkite elektrinių automobilių naudą aplinkai ir trūkumus
Investuoti į aplinkai nekenksmingo transporto mokslinius tyrimus ir plėtrą

Transportas

10 diagrama. 2 dalies „Klimato kaita ir aplinka“ proto žemėlapis 2 dalis

3. Sveikata

Pagal temą „Sveikata prisidedantys asmenys“ nagrinėjo įvairias temas. Dažniausiai pasikartojančios temos parodė, kad reikia užtikrinti vienodas galimybes naudotis aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugomis, ir pasiūlė labiau suderinti ir integruoti sveikatos priežiūros paslaugas Europos lygmeniu; tam įtakos taip pat turėjo COVID-19 patirtis ir jos poveikis. Kitos idėjos – nuo raginimų daugiau investuoti į psichikos sveikatą, sveikatos mokslinius tyrimus, siekiant kovoti su dabartiniais sveikatos iššūkiais, ypatingą dėmesį skiriant gyventojų senėjimui ir vėžiui, iki raginimų investuoti į prevencines priemones, įskaitant sveiko gyvenimo skatinimą ir tų elementų, kurie, kaip žinoma, yra sveikatos problemų priežastys, pvz., oro taršos ir tabako vartojimo, šalinimą. Pagal šią temą gauta 2 413 atsakymų: 1 162 idėjos, 1 003 komentarai ir 248 renginiai. Nustatytos temos išvardijamos pagal jų paplitimo lygį. Pagrindinės temos, susijusios su šia tema, yra šios:

- Galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis visiems
- ES sveikatos priežiūros sistemų integravimas
- Sveikas gyvenimo būdas
- Sveikatos tyrimai
- Prevencija, o ne intervencija
- Sveikas senėjimas ir senėjimas
- Požiūris į mediciną
- Atsakas į COVID-19
- Sveikata skaitmeninėje eroje

- Vėžio priežiūra
- Sveikatos priežiūros darbuotojai
- Lytinė ir reprodukcinė sveikata

Renginiai

Įvairūs pastarojo meto įvykiai buvo susiję su tokiais klausimais kaip psichikos sveikata ir gerovė (žr. [renginio](#) pavyzdį). Lenkijoje vykusiame Europos jaunimo tarybų kongrese dalyviai aptarė socialinės žiniasklaidos poveikį psichikos sveikatai (žr. [renginį](#)). Kalbant apie COVID-19 pandemiją, buvo apsvaistytas pandemijos poveikis piliečių fizinei ir psichinei sveikatai (žr. [įvykį](#)).

Liubianos universitete surengtame internetiniame renginyje dalyviai ištyrė ES vaidmenį sudarant sąlygas sveikam senėjimui (žr. [renginį](#)), o Italijoje surengtas renginys buvo skirtas Europos kovos su vėžiu planui (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie sveikatos priežiūros integravimą visose ES valstybėse narėse, Europos visuomenės sveikatos sistemos sukūrimo perspektyvos ir iššūkiai buvo [discussed](#) per dalyvaujamojo seminarą Graikijoje (žr. [renginį](#)). Dalyviai suformulavo idėjas nuo raginimų sukurti Europos medicinos korpusą iki poreikio panaikinti Šiaurės ir Pietų nelygybę, kad būtų galima pereiti prie tokios bendros Europos visuomenės sveikatos sistemos. Internetiniame renginyje buvo aptartas pavojus sveikatai, susijęs su oro kokybe dėl teršalų, pvz., tabako dūmų, kuro dujų, cheminių medžiagų ir kitų alergenų bei radonų (žr. [renginį](#)).

Sveikatos priežiūros paslaugos visiems

Viena iš labiausiai pasikartojančių šios temos temų yra raginimas užtikrinti vienodas galimybes naudotis įperkamos ir aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugomis (žr. labai patvirtintos idėjos pavyzdį).

Pateiktos idėjos taip pat remia Europos sveikatos draudimo sistemos įdiegimą (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Viena iš labai palankiai vertinamų šios temos idėjų taip pat ragina ES užtikrinti, kad visi ES gyventojai turėtų vienodas galimybes naudotis įperkamos ir aukštos kokybės sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos paslaugomis, kurias teikia atsparios, gerai

aprupintos ir aprūpintos viešosios sistemos, apimančios visuotinę aprėptį (žr. [idėja](#)). Kai kurios idėjos plėtojamos atsižvelgiant į tai, kad ES turi skirti lėšų, kad visiems, nepriklausomai nuo jų pajamų ir amžiaus, būtų užtikrinta galimybė naudotis psichikos sveikatos priežiūros paslaugomis (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Sveikatos priežiūros pramonės deprivatizavimo idėja taip pat pateikiama kaip būdas užtikrinti, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų įperkamos visiems (žr. pavyzdį), ir panaikinti dvigubą viešojo ir privačiojo sektorių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ES trajektoriją (žr. [idėja](#)). Kitos idėjos kelia klausimą dėl vaistų kainos ir siūlo būdų, kaip padaryti juos prieinamą visiems, labiau stebint farmacijos pramonę (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kalbant apie prieinamumą, grupė idėjų siūlo keletą sprendimų, kaip užtikrinti, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų praktiškai prieinamesnės riboto judumo arba atokiose vietovėse esantiems pacientams (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Nuotolinės sveikatos priežiūros plėtra – tai greitųjų ir mažų kliūčių prieiga prie medicinos sistemų su sveikatos autobusais (žr. [idėja](#)).

Paskutinė tema susijusi su lygybės aspektu, susijusiu su galimybe naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis. Respondentai atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikros pacientų grupės dažnai susiduria su konkrečiomis socialinėmis kliūtimis. Kai kurie dalyviai pabrėžia, kad reikia daugiausia dėmesio skirti vaikų priežiūrai, ypač vėžiu sergantiems pacientams (žr. [idėjos](#)pavyzdį), kita idėja – padidinti tikslines išmokas neįgaliesiems (žr. [idėja](#)). Vienas dalyvis ragina suteikti daugiau galimybių translyčiams asmenims naudotis specialiomis sveikatos priežiūros paslaugomis (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į dabartinę COVID-19 aplinkybę ir didėjančius psichikos sveikatos paslaugų laukiančių asmenų sąrašus, daug idėjų kyla dėl to, kad ES turi skirti lėšų, kad visiems, nepriklausomai nuo pajamų ir amžiaus, būtų užtikrinta galimybė naudotis psichikos sveikatos priežiūros paslaugomis (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Vokietijos renginyje „Sveikata be sienų senėjančioje visuomenėje“ buvo aptarti dabartiniai ir būsimi Europos sveikatos sistemų uždaviniai, atsižvelgiant į dvi didžiules mūsų amžiaus sveikatos tendencijas: visuomenės senėjimas ir technologinė revoliucija. Šio renginio metu taip pat buvo siekiama suprasti, kaip pasinaudoti technologijomis, kad būtų užtikrinta visapusiška sveikatos apsauga nepaisant visuomenės senėjimo (žr. [renginį](#)). Dalyviai nustatė tris veiklos sritis: parengti tarptautines mokymo programas, įveikti geografines ribas sveikatos mokslinių tyrimų ir priežiūros srityje ir tobulinti darbo modelius (darbo laiką ir turinį), ypač darbuotojų vertinimo mechanizmus.

ES sveikatos priežiūros sistemų integravimas

Viena iš su sveikata susijusių idėjų temų – ES sveikatos priežiūros sistemų integravimas ir glaudesnis valstybių narių bendradarbiavimas apskritai yra viena iš dažniausiai minimų temų (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Platformos dalyviai pasisako už glaudesnę valstybių narių bendradarbiavimą siekiant stiprinti Europos sveikatos priežiūros sistemas (žr. [renginiopavyzdį](#)) ir užtikrinti kokybišką sveikatos priežiūrą visoje ES. Idėjos apima visoje ES taikomų sveikatos priežiūros standartų nustatymą (žr. [idėjos ir idėjos](#)pavyzdį), medicinos žinių ir pajėgumų telkimą tinkle (žr. [idėjos](#)pavyzdį) arba, pavyzdžiui, sudarant sąlygas intensyvesniems asmenims laisvai judėti ir rūpintis kritiškai sergančiais pacientais visoje ES (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Taip pat siūloma visoje ES pripažinti slaugytojų kvalifikaciją, įsteigti Europos retųjų ligų ligoninę (žr. [idėja](#)), patobulinti transplantacijos teisės aktus siekiant sukurti bendrą transplantacijos ir organų donorystės sistemą (žr. [idėja](#)) ir įsteigti Europos sveikatos priežiūros įstaigų akreditavimo agentūrą (žr. [idėja](#)). Be to, respondentai siūlo pripažinti ligas visoje ES, kad būtų sukurta duomenų bazė, kurioje būtų nurodyti gydymo metodai ir vertinimai, kad būtų sukurta ES masto ligų sistema (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kita idėja susijusi su sveikatos koridorių tarp pasienio šalių sukūrimu (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Tai suteiktų darbuotojams, pacientams ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams galimybę ateityje karantino metu keliauti per nacionalines sienas ir taip užtikrinti galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis. Todėl diskusijose pabrėžiamas poreikis didinti ES kompetenciją visuomenės sveikatos klausimais (žr. [idėjos ir renginiopavyzdį](#)), daugelis siūlė ir pritarė Lisabonos sutarties persvarstymo idėjai (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kitos siūlo įsteigti Europos sveikatos priežiūros instituciją (žr. [idėja](#)) arba padidinti EMA, Europos vaistų agentūros (žr. [idėja](#)) vaidmenį. Vienas respondentas siūlo įsteigti Europos sveikatos priežiūros ministeriją (žr. [idėja](#)) arba tikrą instituciją, koordinuojančią visas ES sveikatos priežiūros agentūras, kurios prižiūrėtų vaistų tiekimą nuo vystymosi iki gamybos (žr. [idėja](#)). Šie pasiūlymai dažniausiai pateikiami atsižvelgiant į tai, kaip valstybės narės kovojo su COVID-19 pandemija ir su tuo susijusiu medicininės įrangos trūkumu, vakcinų kūrimo ir bendro vakcinų pirkimo iššūkiais. Todėl respondentai pabrėžia, kad reikia didinti arba perkelti vaistų ir medicinos priemonių gamybos pajėgumus ES (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kai kurie respondentai ragina parengti integruotą strategiją dėl bendrų ES sveikatos problemų, pavyzdžiui, Europos psichikos sveikatos strategiją (žr. [idėjos](#)pavyzdį) ir savižudybių prevenciją (žr. [idėjos](#)pavyzdį) arba bendrą požiūrį į retąsias ligas (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Be to, Lenkijoje surengtose

nacionalinėse diskusijose sveikatos klausimais dalyviai pasiūlė pakeisti Europos Sąjungos sutartį, kad psichikos sveikatos klausimai būtų reglamentuojami Sąjungos lygmeniu (žr. [renginį](#)). Kiti, kalbant apie kovą su vėžiu ir jų prevenciją, nemano, kad tikslinga išplėsti Sąjungos kompetenciją sveikatos srityje, nes valstybės narės labiau atitinka vietos padėtį (žr. [idėją](#)). Idėjų rinkinys skirtas gyvenimo pabaigos priežiūros temai, propaguojant vieningą Europos strategiją dėl gyvenimo pabaigos gydymo (žr. [idėją](#)), o kitose daugiausia dėmesio skiriama vėžiu sergančių pacientų paliatyviojo gydymo gerinimui (žr. [idėją](#)).

Sveikas gyvenimo būdas

Kita dažnai pasitaikanti tema yra sveikos gyvensenos skatinimas. Daugelis platformos dalyvių mano, kad ES yra gerai kvalifikuota veikėja, galinti skatinti sveiką europiečių gyvenimo būdą. Keletas respondentų mano, kad svarbu skatinti veganišką ar vegetarišką mitybą dėl jų naudos sveikatai ir aplinkai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Atsižvelgiant į tai, kai kurie siūlo padidinti mokesčius mėšai ir sumažinti PVM už sveikus maisto produktus (žr. [idėją](#)), o kiti siekia apskritai apmokestinti nesveikus maisto produktus (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas dalyvis siūlo subsidijuoti sveiką ir ekologišką maistą, kad mažas pajamas gaunantys žmonės taip pat galėtų sau leisti jį nusipirkti (žr. [idėją](#)). Galvojant apie prastos mitybos pasekmes, kitas dalyvis siūlo kovoti su uždegiminėmis ligomis, susijusiomis su prasta mityba ir nutukimu (žr. [idėją](#)).

Platformoje taip pat siūloma parama sveikatos raštingumo ir švietimo skatinimui (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)) ir su sveikata susijusios praktikos diegimui nuo ankstyvo amžiaus, nes tai yra pagrindinis sveikos gyvensenos veiksnys (žr. [idėją](#)). Šiuo atžvilgiu Nutri-score sistemoje naudojamus parametrus kritikavo vienas dalyvis (žr. [idėją](#)). Be sveikos mitybos švietimo, autoriai ypač laiko psichinės sveikatos ugdymą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Maisto ir sveikatos sąsaja toliau nagrinėjama daugelyje idėjų, todėl kyla klausimas dėl didesnės maisto kokybės kontrolės (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba konkrečių produktų, pvz., dirbtinių transriebalų (žr. [idėją](#)), uždraudimo. Taip pat paminėtas žemės ūkio metodų, turinčių įtakos mitybai ir sveikatai, pavyzdžiui, antibiotikų intensyvaus ūkininkavimo srityje, reguliavimas (žr. [idėją](#)). Konkretus renginys Lietuvoje buvo skirtas tvarios ES maisto politikos plėtojimui, jame dalyvavo 280 dalyvių (žr. [renginį](#)). Jose išreikštas poreikis, kad ES daugiau investuotų į ekologinį žemės ūkį teikdama specialią paramą ūkininkams. Apskritai dalyviai pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti tvarią žemės ūkio politiką būtina laikytis principo „iš apačios į viršų“. Panašios idėjos taip pat keliamos klimato kaitos ir aplinkos tema.

Keli piliečiai atkreipia dėmesį į būtinybę atgrasyti nuo tabako vartojimo Europos lygmeniu didinant kainas ir mažinant pardavimo punktus vaistinėse (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kiti pasisako už tvaresnę kovą su narkotikais ES lygmeniu (žr. [idėją](#)). Alkoholis taip pat minimas tarp priklausomybių, su kuriomis ES turėtų kovoti (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o vienas dalyvis siūlo apriboti alkoholio ir tabako pardavimą specializuotose parduotuvėse (žr. [idėją](#)).

Keletas respondentų siūlo panaikinti sezoninį laiko keitimą, kuris, jų nuomone, pagerintų bendrą sveikatą ir saugą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Sveikatos tyrimai

Sveikatos moksliniai tyrimai yra kompleksinė tema, kuri pritraukia daugiau dėmesio ir paliečia keletą dalykų.

Nepaisant konkretaus klausimo, respondentai paprastai labai pritaria didesnėms investicijoms į mokslinius tyrimus, ypač tiriant novatoriškas biomedicines technologijas.

Keletas respondentų siūlo įvairias idėjas, kaip sukurti klestinčią sveikatos ekosistemą Europoje, skatinant ir remiant sveikatos srities inovacijas ir mokslinius tyrimus sveikatos srityje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pasiūlymai yra įvairių formų, pavyzdžiui, labai patvirtintas pasiūlymas skatinti migrenos encefalomieliato patomechanizmo mokslinius tyrimus pagal programą „Europos horizontas“ (žr. [idėją](#)) arba raginimas remti neurodegeneracinių ligų mokslinius tyrimus (žr. [idėją](#)).

Kalbant apie institucinį mokslinių tyrimų organizavimą ES lygmeniu, kai kurie respondentai siūlo skaidrią intelektinės nuosavybės skatinimo sistemą (žr. [idėją](#)) arba sukurti centralizuotą Europos sveikatos mokslinių tyrimų institutą, kuris koordinuotų nacionalinių institutų sveikatos tyrimus ir investuotų į farmacijos mokslinius tyrimus (žr. [idėją](#)). Kitos idėjos – sukurti Europos infekcinių ligų laboratoriją (žr. [idėją](#)). Vienas pilietis pabrėžia, kad būtina sujungti nacionalinius mokslinių tyrimų institutus, taip pat pirkti, gaminti ir tiekti apsauginius drabužius ir vaistus, kad jie taptų labiau įsitvirtinę Europoje (žr. [idėją](#)). Kitas pasiūlymas – Europai reikia suvienyti jėgas su universitetais mokslinių tyrimų srityje, kad būtų sukurtas naujas antibiotikas nuo super atsparių bakterijų (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat pasisakoma už didesnę informuotumą apie antibiotikų vartojimą ir netinkamą naudojimą (žr. [idėją](#)). Kai kurie piliečiai taip pat ragina priimti įstatymą, pagal kurį vakcinas platinančios farmacijos bendrovės būtų įpareigosios skelbti išsamius tų vakcinų klinikinių tyrimų duomenis, kad būtų lengviau įvertinti jų saugumą ir veiksmingumą (žr. [idėją](#)).

Šališkumas dėl lyties minimas tarp problemų, trukdančių moksliniams tyrimams veiksmingai

studijuoti ligas, kurios labiau paplitusios tarp moterų. Vienas dalyvis ragina ES rasti taisomąją priemonę dėl su moterimis susijusių duomenų trūkumo mokslinių tyrimų srityje (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai, be kita ko, labai palankiai vertina idėją „Kitos idėjos“, ragina parengti veiksmų planą, kaip pereiti prie mokslo, kuriame nebūtų gyvūnų (žr. [idėja](#)).

Prevenција, o ne intervencija

Kalbant apie sveikos gyvensenos kategoriją, prevencija laikoma sritimi, kurioje ES gali ir turėtų veiksmingai veikti.

Keletas piliečių pateiktų idėjų yra susijusios su informuotumu apie psichikos sveikatą ir jos padarinius didinimu, pavyzdžiui, išsekimu, stresu, depresija ir nerimu, ir raginama parengti Europos planą šiai problemai spręsti (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ypač atsižvelgiant į COVID-19 poveikį (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šis klausimas ypač aktualus jaunimui, todėl raginama sukurti Europos jaunimo psichikos sveikatos platformą (žr. [idėja](#)) ir daugiau investuoti į mokslinius tyrimus (žr. [idėja](#)) ir žiniasklaidos kampanijas psichikos sveikatos klausimais (žr. [idėja](#)).

Oro taršos poveikis piliečių sveikatai taip pat keliamas kaip neatidėliotinas klausimas (žr. [idėja](#)), taip pat poreikis kovoti su akustine tarša nustatant griežtus leidžiamo automobilių padangų sklaidžiamo triukšmo lygius (žr. [idėja](#)). Be to, raginama mažinti labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų, įskaitant PFAS (per- ir polifluoralkilines medžiagas) poveikį (žr. [idėja](#)).

Atsižvelgiant į prevenciją, viena idėja pateikia epigenetinių technologijų privalumus skatinant naują ekologinį humanizmą, stiprinant aplinkos ir maisto vaidmenį siekiant apsaugoti asmenų ir bendruomenės sveikatą (žr. [idėja](#)).

Prevencijos ir sveikatos tikrinimo svarba taip pat buvo pabrėžta renginiuose (žr. [renginį](#)).

Vienas dalyvis pabrėžia, kad reikia parengti Europos veiksmų planą, taip pat susijusį su širdies ir kraujagyslių ligomis (žr. [idėja](#)).

Sveikas senėjimas ir senėjimas

Kai kurie dalyviai įvairiomis perspektyvomis aptaria sveiko senėjimo ir senėjimo prevencijos idėjas. Atsižvelgdami į senėjančią Europos visuomenę, piliečiai pabrėžia geros sveikatos svarbą „sidabro amžiuje“. Šiuo tikslu pabrėžiamas kokybiškų pagyvenusių žmonių priežiūros paslaugų poreikis (žr. [idėja](#)). Viena labai patvirtinta ir komentuota idėja

skatina mokslo intensyvius sveiko ilgaamžiškumo mokslinius tyrimus ir technologijas, tokias kaip atjauninimo terapija ir klinikiniai tyrimai. Taip pat manoma, kad labai svarbu įgyvendinti veiksmingus teisinius, biudžetinius, reguliavimo ir institucinius įsipareigojimus siekiant pailginti tikėtiną sveiko gyvenimo trukmę ES (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į idėją dar labiau, vienas pilietis skatina krikoniką kaip galimybę atidėti priežiūrą, kol bus rastas gydymas, užšaldant sunkiai sergančius žmones (žr. [idėja](#)). Taip pat pasisakoma už kovą su senėjimu siekiant skatinti ekonomikos augimą, palyginti su dirbančiųjų skaičiaus mažėjimu (žr. [idėja](#)).

Vienas pilietis didina kaimo vietovių, kaip sveiko senėjimo strategijų inovacijų centrų, potencialą, nes šiose „strukdančiose vietovėse“ paprastai tankiau gyvena vyresnio amžiaus piliečiai, o sveikatos priežiūros kokybė nėra tokia aukšta kaip miesto vietovėse, todėl reikia novatoriškų sprendimų (žr. [idėja](#)). Kito respondento siūlomas sprendimas yra remiamo, kelių kartų gyvenimo sąvoka (žr. [idėja](#)). Renginys Lietuvoje įgavo įdomią su amžiumi susijusią perspektyvą, stengdamasis suprasti jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių skirtingą suvokimą ir požiūrį į sveikatos problemas (žr. [renginį](#)). Du pagrindiniai renginio dalyviai buvo, viena vertus, informavimo kampanijų ir visą gyvenimą trunkančio mokymosi sveikatos klausimais svarba ir, kita vertus, pagrindinis šeimų vaidmuo ir savitarpio parama sprendžiant sveikatos problemas.

Požiūris į mediciną

Platformų dalyviai kartais skiriasi savo nuomone apie geriausią požiūrį į mediciną. Nors diskusija apie medicininius metodus paprastai apsiriboja keliais dalyviais, kai kurie klausimai paprastai pasiekia platesnę auditoriją. Tai pasakytina apie gydymą pasibaigus gyvavimo ciklui. Respondentas ragina rinkti daugiau duomenų apie gyvenimo pabaigos pasirinkimus ir pripažinti gyvenimo vertę visoje Europos Sąjungoje (žr. [idėja](#)).

Vienoje iš idėjų, susijusių su gyvenimo pabaigos priežiūros tema, daugiausia dėmesio skiriama vėžiu sergančių pacientų paliatyviojo gydymo gerinimui (žr. [idėja](#)).

Be paramos gyvavimo ciklo pabaigos teisės aktams, kitas bendrai aptariamas klausimas yra lengvųjų vaistų dekriminalizavimas medicinos reikmėms. Visų pirma keli piliečiai ragina kanapes dekriminalizuoti mediciniais ir terapiniais tikslais (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Idėja integruoti natūralias medicinos priemones, tokias kaip fitoterapija, homeopatija ir kt., siekiant papildyti alopatinę mediciną, plačiai aptariama platformoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, vienodai išreikštas poreikis laikytis labiau holistinio požiūrio į mediciną (žr. [i dea pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu respondentai taip pat teigia, kad nemedicininės intervencijos gali būti akivaizdžiai naudingos

pacientų sveikatai ir savarankiškumui (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Kiti dalyviai pabrėžia, kad svarbu praktikuoti įrodymais pagrįstą mediciną ir užtikrinti prieigą prie mokslinės informacijos kovojant su melagingomis naujienomis sveikatos srityje (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Atsakas į COVID-19

Pandemija neabejotinai paskatino domėjimąsi sveikata ir susirūpinimą dėl jos. Ši tema minima daugelyje platformoje paskelbtų idėjų. Sveikatos priežiūros išteklių trūkumas, nesvarbu, ar tai būtų žmogiškieji išteklių ligoninėse, kaukėse ar vakcinose, sukėlė viešas diskusijas dėl būtinybės, kad ES būtų strategiškai autonomiška sveikatos priežiūros srityje. Dar viena patvirtinta idėja susijusi su savarankiškumu gaminant būtiniausias vaistus (žr. [idėja](#)).

COVID-19 poveikį plačiai aptaria dalyviai, kurie apskritai mano, kad reikia atkurti racionalų ir mokslinį patikimumą ir pasitikėjimą medicina ir politika dėl plačiai paplitusių klaidingų nuomonių ir melagingų naujienų sklaidos pandemijos metu. Aptardami su COVID-19 susijusias priemones platformoje piliečiai sutinka, kad visos COVID-19 priemonės ES turėtų būti įgyvendinamos remiantis įrodymais, kad būtų atlikta kuo tikroviškesnė sąnaudų ir naudos analizė (žr. [idėja](#)). Visų pirma vienas dalyvis įspėja, kad nereikėtų apleisti ar atidėti pacientų, sergančių kitomis ligomis ir ligomis, priežiūros, atsižvelgiant į medicinos įstaigų restruktūrizavimą, kad būtų atsižvelgta į COVID pacientus (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į tai, piliečiai pasisako už medicinos darbuotojų pajėgumų didinimą (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Tolesnėse idėjose pabrėžiama, kad reikia parengti įtraukias kovos su būsimois pandemijomis strategijas ES lygmeniu, apsaugant neįgalųjų teises (žr. [idėja](#)). Vienas iš pateiktų pasiūlymų – atlikti COVID-19 priemonių poveikio gyventojams ir vyresnio amžiaus žmonių namų darbuotojams įvairiose ES šalyse tyrimus, kad būtų galima tiesiogiai įvertinti vyresnio amžiaus žmonių patirtį, susijusią su COVID-19 priemonėmis (žr. [idėja](#)). Be to, vienas pilietis ragina iširti šalutinę pandemijos žalą ir paslėptą jos poveikį (žr. [idėja](#)).

Keletas dalyvių ragina teikti didesnę paramą psichikos sveikatai, kad būtų galima kovoti su socialiniais ir ekonominiais pandemijos padariniais, ypač tarp jaunimo (žr. [idėjos](#) ir [idėjos](#) pavyzdį). Šia tema taip pat buvo surengta nemažai renginių, pavyzdžiui, klausimas dėl Europos visuomenės sveikatos ateities po koronaviruso krizės (žr. [renginį](#)).

Diskusijos dėl skiepavimo programos atskleidžia prieštarigus požiūrius, pradedant idėja, kad vakcinacija turėtų būti privaloma visiems (žr. [idėjos](#)pavyzdį), iki siūlymo piliečiams laisvai

pasirinkti (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kitas respondentas teigia, kad vakcinose neturėtų būti privalomos jaunimui ir kad ES neturėtų jų „šantažuoti“ sudarydama sąlygas „palengvinti“ tarpvalstybines keliones mainais už skiepimą, ir kad, jei reikia atlikti PGR tyrimus, jos turėtų būti teikiamos nemokamai (žr. [idėja](#)). Taip pat siūloma, kad ES valstybės narės susitartų pripažinti atitinkamus PSO standartus ir nacionalinius dokumentus, patvirtinančius antikūnų (arba vakcinose ir (arba) atnaujinimo) kieki (žr. [idėja](#)). Taip pat plačiai diskutuojama dėl „žaliojo leidimo“ pažymėjimo, kuriame raginama jį panaikinti (žr. [idėjos](#)pavyzdį), baiminamasi, kad išaugs dvi piliečių klasės (žr. [idėja](#)), ir siūloma, kad europiečiai turėtų ginti teisę nevakcinuoti (žr. [idėja](#)) nuo tų, kurie remia tokį sveikatos leidimą, ir privalomo skiepavimo, kaip bendrų pastangų nugalėti virusą ir užtikrinti sveikatos priežiūros sistemų gyvybingumą (žr. [idėjos](#)pavyzdį) dalis. Vienas pranešimas skirtas procedūroms, susijusioms su vakcinų pirkimu ES lygmeniu, raginant užtikrinti didesnę sutarčių su farmacijos bendrovėmis atskleidimą ir skaidrumą (žr. [idėja](#)).

Keli piliečiai ragina siekti didesnio solidarumo ir sukurti pasaulinę partnerystę bei finansavimą siekiant kovoti su ligomis ir jas likviduoti visame pasaulyje ir siūlo, kad Europa galėtų pirmauti pasaulyje kovojant su pandemijomis, vėžiu ir širdies ligomis ir juos įveikiant (žr. [idėja](#)). Vienas pilietis siūlo, kad Europos Komisija, bendradarbiaudama su Pasaulio sveikatos organizacija, skatintų sudaryti tarptautinį susitarimą, kuriuo būtų sudarytos sąlygos visame pasaulyje gaminti ir platinti vaistus pandemijos sąlygomis (žr. [idėja](#)), o kitoje nuomonėje pabrėžiama būtinybė skiepyti pasaulį, kad būtų užkirstas kelias naujų atmainų augimui (žr. [idėja](#)). Tuo pat metu respondentai siūlo imtis priemonių siekiant apsaugoti bendrovių patentus ir siūlo, kad Europos Komisija galėtų atlikti svarbų tarpininkės ir ambasadorės vaidmenį (žr. [idėja](#)).

Vėžio priežiūra

Tema, kuri dažnai minima platformoje, ypač susijusi su prevencija, taip pat jos socialinės ir psichologinės pasekmės yra vėžio (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Dalyviai taip pat siūlo sutelkti išteklius kovai su vėžiu visoje ES (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Respondentai pabrėžia, kad reikia bendrų pastangų ankstyvosios diagnostikos, pvz., atrankinės patikros, srityje, kurią ES turi remti (žr. [idėjos](#) ir [idėjos](#) pavyzdį).

Kalbant apie vėžio prevenciją, viena idėja siūlo uždrausti soliariumus, kad būtų išvengta odos vėžio atsiradimo rizikos (žr. [idėja](#)), o kitas respondentas pabrėžia vėžio prevencijos kaimo vietovėse svarbą, dažnai retai pasiekiamą vėžio prevencijos kampanijomis (žr. [idėja](#)). Kai kurie dalyviai pabrėžia

lyčių stereotipų ir stigmatizavimo kliūtis skatinant sveiką gyvenimo būdą ir prevencijos praktiką tarp vyrų. Jie nori, kad ES parengtų tikslingas informuotumo didinimo kampanijas, visų pirma apie prostatos vėžio prevenciją (žr. [idėja](#)).

Sveikatos priežiūros darbuotojai

Darbo sąlygų sveikatos priežiūros sektoriuje temą iškėlė dalyviai ne tik sveikatos, bet ir migracijos bei lyčių klausimais (žr., pavyzdžiui, skyrių „Migracija“). Dalyviai pabrėžė sveikatos priežiūros sektoriuje dirbančių moterų indėlį ir būtinybę jas remti investuojant į lyderystės ir plėtros programas (žr. [idėja](#)).

Idėjos, susijusios su sveikatos priežiūros darbuotojais, pabrėžia neigiamas darbo sąlygas, darančias poveikį šiam sektoriui (žr. [idėjos pavyzdį](#)), kuriose paprastai reikalaujama gerinti atlyginimus ir darbo sąlygas (žr. [idėja](#)).

Pandemija taip pat padėjo atkreipti dėmesį į pagrindinį sveikatos priežiūros darbuotojų indėlį visuomenėje ir kartais sukėlė platesnes diskusijas apie dabartinių sveikatos priežiūros sistemų pobūdį ir privačių subjektų vaidmenį šiame sektoriuje, įskaitant privatizavimo poveikį darbo sąlygoms (žr. [idėja](#)).

Remiantis viena idėja, Europos savanorių metai būtų tinkamas ženklas savanorių pastangoms ir poveikiui COVID-19 pandemijos metu (žr. [idėja](#)).

Seksualinė reprodukcinė sveikata

Kvietimas visoms moterims užtikrinti prieigą prie įperkamų ir prieinamų kontracepcijos priemonių aptariamas idėjose ir renginiuose (žr. [renginį](#)). Kai kuriose idėjose siūloma, kad viešosiose erdvėse būtų galima naudotis nemokamais menstruaciniais daiktais, siekiant kovoti su vadinamoju „periodiniu skurdu“ (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kituose pasiūlymuose siūloma sumažinti arba panaikinti moterų sveikatos produktų, pvz., sanitarinių įklotų, mokesčius (žr. [idėja](#)). Be to, padidėjo poreikis atlikti daugiau tyrimų moterų reprodukcinės sveikatos ir mažiau invazinių moterų ir vyrų kontraceptikų kūrimo (žr. [idėja](#)), taip pat padaryti ryte tabletes prieinama kiekvienoje šalyje be recepto. Požiūris prieš teisę į abortą taip pat registruojamas platformoje (žr. [idėja](#)). Atsakymuose aptariamas poreikis skatinti lytinį švietimą taikant europinį požiūrį, vykdamas seksualinės sveikatos kampanijas arba remiant šioje srityje aktyviai veikiančias nevyriausybinės institucijas (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Berlyne surengtame renginyje buvo aptartos ateities perspektyvos, bet ypač etiniai klausimai, susiję su tręšimu in vitro (žr. [renginį](#)). Viename pasiūlyme siūloma įsteigti ES remiamas ir propaguojamas seksualinės sveikatos klinikas (žr. [idėja](#)), o kitame – kovos su ŽIV svarba (žr. [idėja](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Neseniai pateiktos idėjos pagal sveikatos temą pakartojo daugelį anksčiau paminėtų temų, rodydamos nuolatinį dėmesį klausimams, kurie laikomi daugumos dalyvių prioritetais. Naujų temų ar temų nebuvu užregistruota.

Dalyviai toliau diskutavo, kad reikia priimti bendrą Europos sveikatos priežiūros sistemos valdymo sistemą ir skatinti atskirų nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų integraciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)), kai kurie dalyviai pakartojo Europos sveikatos sąjungos idėją (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kiti daugiausia dėmesio skyrė savarankiškumui sveikatos srityje (žr. [idėja](#)). Dalyviai taip pat pabrėžė idėją, kad sveikatos priežiūra turi likti viešąja paslauga (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kalbant apie COVID-19, buvo pabrėžta tinkamo vakcinų naudojimo užtikrinimo svarba (žr. [idėja](#)), taip pat poreikis geriau informuoti apie krizę ir ją valdyti (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)).

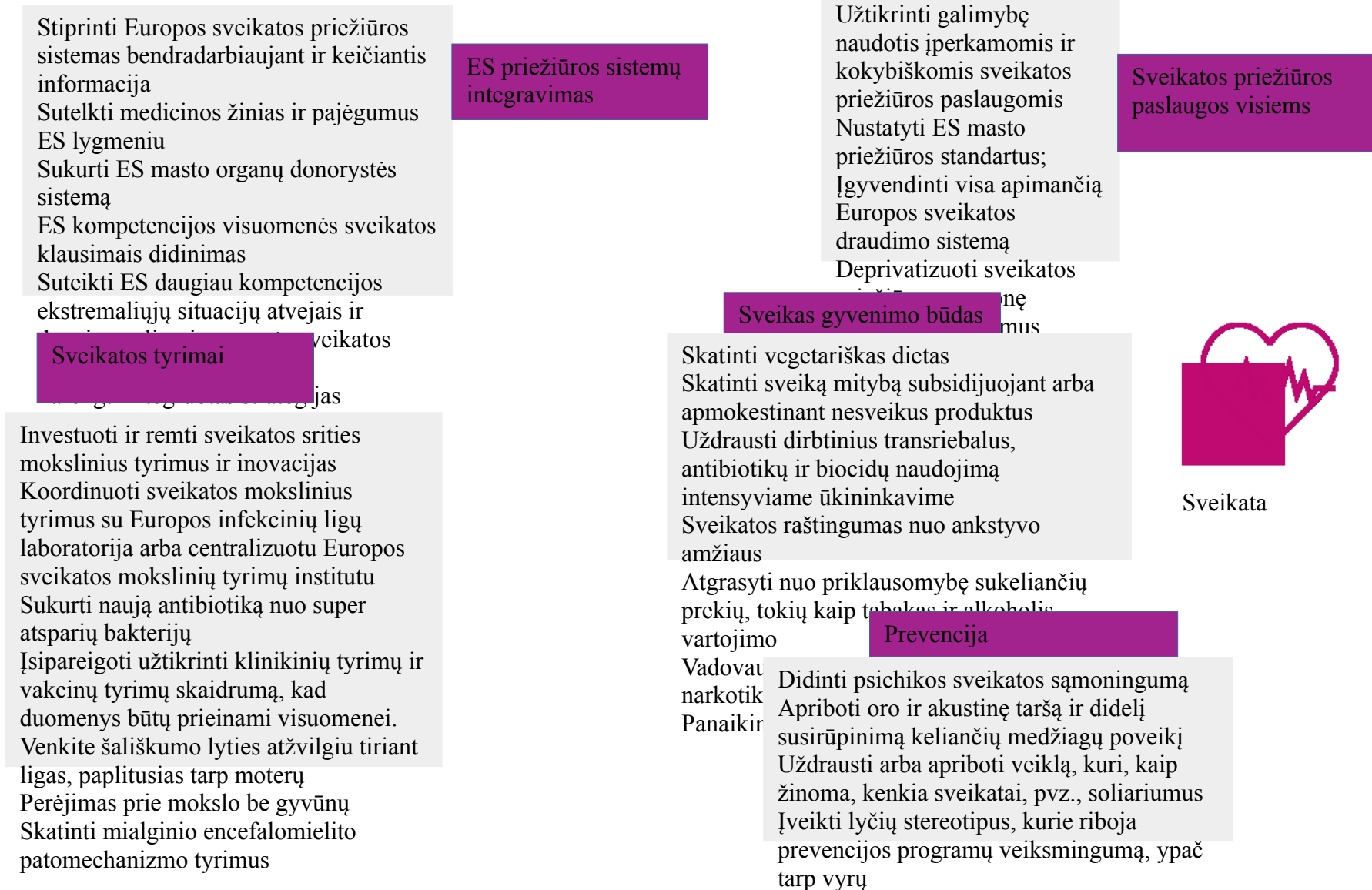
Buvo plačiai aptarta prevencijos iniciatyvų svarba (žr. [idėjos pavyzdį](#)), pasiūlymuose nurodomos novatoriškos technologijos (žr. [idėja](#)) ir nuotolinės medicinos naudojimas tiems sunkiai pasiekiamiems gyventojų segmentams (žr. [idėja](#)) ir privalomi įprasti patikrinimai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, buvo atkreiptas dėmesys į tabako keliamą pavojų, ypač nuo ankstyvo amžiaus (žr. [idėja](#)).

Duomenų rinkimas taip pat buvo svarbi tema siekiant sustiprinti medicininius tyrimus, ypač siekiant suderinti lyčių duomenų atotrūkį (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Platformoje taip pat buvo pakartota būtinybė didinti sveikatos raštingumą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

11 diagrama. Sąmonių žemėlapis „Sveikata“ temos 1 dalis

12 diagrama. 2 dalis „Sveikata“

Sveikata
skaitmeninėje eroje

Įgyvendinti Europos e.
sveikatos sistemas
Skatinti e. sveikatos
priemonės fiziniam
aktyvumui skatinti
Užtikrinti DNR duomenų

Atsakas į
COVID-19

Atkurti mokslinį patikimumą
medicinoje ir politikoje
Įrodymais pagrįstomis priemonėmis
nustatyti su COVID-19 susijusias
priemonės
Parengti įtraukias strategijas, kuriomis
būtų apsaugotos neįgaliųjų teisės
susidurti su būsimo pandemijomis
Poveikio tyrimas, kuriame kaupiamos
ataskaitos apie vyresnio amžiaus
žmonių, gyvenančių per COVID-19
pandemiją, patirtį
Solidarumas ragina pasaulinę
partnerystę ir finansavimą ligoms

Sveikatos
prižiūros
darbuotojai

Didinti sveikatos
prižiūros darbuotojų
atlyginimus
Gerinti darbo sąlygas
sveikatos prižiūros
sritvie

Sveikata

Lytinė ir
reprodukcinė
sveikata

Užtikrinti prieigą prie
įperkamu ir prieinamų
kontracepcijos priemonių
Kovoti su skurdu
laikotarpiu, pvz., panaikinti
mokesčius už moterų
sveikatos produktus
Didinti moterų
reprodukcinės sveikatos ir
mažiau invazinių moterų ir
vyrų kontraceptikų
mokslinius tyrimus
Europos seksualinės

Sveikas senėjimas ir
senėjimas

Skatinti sveiko
senėjimo inovacijas
Kovos su senėjimu ir
ilgaamžiškumo
Pertvarkyti medicinos staigas, kad
pacientai, sergantys kitomis nei
COVID-19 ligomis, nebūtų prižiūrimi

Vėžio priežiūra

Prevencija (sveiki įpročiai, atrankinės
patikros ir kt.)
Sutelkti dėmesį į socialinį ir
psichologinį vėžio poveikį
Centralizuotos pastangos, sutelkiant
išteklius kovai su vėžiu ES lygmeniu

Požiūris į mediciną

Advokatė įrodymais pagrįsta
medicina
Propaguoti holistinį požiūrį į
mediciną
Kanapių dekriminalizavimas
medicininiais tikslais
Atpažinti natūralius vaistus
Vieninga Europos strategija dėl
gydymo pasibaigus gyvenimo
laikui

4. Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos

Tema „Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos“ sulaukė iš viso 2 195 idėjų, 2 099 komentarų ir 645 renginių iki 2022 m. gegužės 9 d. Respondentai pabrėžė, kad svarbu, jog ES taptų įtraukesnė ir socialiai teisingesnė, ypač atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, ir atkreipė dėmesį į keletą suvokiamų susijusių problemų, kaip antai paramos jaunesiems europiečiams stoka ir nepakankamas valstybių narių bendradarbiavimas. Vienas iš dažniausiai siūlomų mechanizmų, kad Europa taptų įtraukesnė ir socialiai teisingesnė, yra besąlyginių bazinių pajamų užtikrinimas visoje ES. Be to, respondentai pateikė įvairių pasiūlymų, kaip skatinti ekonomikos augimą ES, įvedant ekonominę politiką, toliau stiprinant bendrąją Europos rinką, sutelkiant dėmesį į inovacijas ir skatinant bei remiant MVĮ ir strategines pramonės šakas. Be to, respondantai mano, kad žaliąji ir skaitmeninė pertvarka suteikia galimybių kelti Europos darbuotojų kvalifikaciją ir prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos, kad Europos ekonomika būtų konkurencinga ir labiau priklausoma. Kita įnašų dalis rodo, kad reikia kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse ir protų nutekėjimo poveikiu. Įvairios idėjos gali būti grupuojamos pagal šias temas:

- Įtraukesnė, socialiai teisinga Europa
- Ekonomikos atsigavimas

- Inovacijos – augimo skatinimas
- Socialinė apsauga ir socialinė apsauga
- Sąžiningos ekonomikos apmokestinimas
- Toliau stiprinti Europos bendrąją rinką
- Skatinti darbo vietų kūrimą
- Iššūkis dabartiniam ekonomikos modeliui
- Vartotojų teisės ir apsauga

Renginiai

Įvairiose Europos vietose buvo surengti keli dalyvaujantieji renginiai, kad piliečiai galėtų pareikšti savo nuomonę apie ES ir jiems rūpimus ateities klausimus (žr. [renginio pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, vienas renginys paskatino studentus apmąstyti klausimus, kurie jiems yra prioritetiniai. Užimtumo srityje jie ragino suteikti teisingesnes galimybes (vyrų ir moterų, taip pat kartų) siekiant užkirsti kelią protų nutekėjimui ir pasisakė už didesnes investicijas į inovacijas, kuriomis būtų skatinamas augimas, aktyvesnį kartų dialogą ir didesnę įtrauktį, kad būtų išvengta bet kokios diskriminacijos. Be to, jie pabrėžė istorinio, meninio ir kultūrinio paveldo vertę ir geresnės transporto infrastruktūros poreikį (žr. [renginį](#)). Bulgarijos renginyje buvo aptarti protų nutekėjimo ir jaunimo išlaikymo mažiau apgyvendintose vietovėse klausimai siekiant, kad ekonomika taptų teisingesnė ir įtraukesnė, ir skatinant darbo vietų kūrimą, augimą ir investicijas (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie socialinę politiką, Ageno miesto Maison de l'Europe surengtų diskusijų metu dalyviai aptarė socialinės Europos perspektyvas (žr. [renginį](#)) ir būdus, kaip panaikinti nelygybės atotrūkį siekiant didesnio socialinio teisingumo (žr. [renginį](#)). Jaunimo perspektyvų ES rinkos ekonomikoje tema buvo skirta studentams skirtam renginiui (žr. [renginį](#)). Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo klausimas buvo išsamiai išnagrinėtas Kipro kontekste (žr. [įvykį](#)). Be to, Europos socialinis fondas buvo aptartas dėl darbo rinkoje vykstančių pokyčių Zagrebe vykusioje Konferencijoje „Darbo rinkos ateitis, galimybės ir galimybės Europos socialiniame fonde“ (žr. [renginį](#)).

Mišraus renginio metu konsultuotasi su Europos įmonių darbdaviais, kaip spręsti būsimus rinkos ekonomikos uždavinius (žr. [renginį](#)).

Vengrijoje surengtame renginyje buvo aptartas naujos ES bendros žemės ūkio politikos poveikis šeimos ūkiams (žr. [renginį](#)). Ispanijoje „Europa Press“, bendradarbiaudama su Europos Parlamentu, surengė renginių ciklą „Ateitis – tavo rankose“; vienas iš šių įvykių buvo susijęs su gyventojų skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse ir jų atgaivinimo perspektyvomis (žr. [renginį](#)).

Įtraukesnė, socialiai teisinga Europa

Siekis sukurti įtraukią ir socialiai teisingą ekonomiką Europoje užfiksuota daugiausia idėjų šia tema. Šia tema siekiama stiprinti socialinę sanglaudą, nes tai yra priemonė sukurti stiprią ekonomiką (žr. [idėja](#)). Didelė šios temos idėjų dalis paprastai reikalauja išplėsti Europos socialinių teisių ramstį (žr. gerai patvirtintos [idėjos](#) pavyzdį) ir laikytis vieningo ES požiūrio į socialinę apsaugą, pradėdant motinyste ir šeima, baigiant teise į prieinamą būstą ir pensijų politiką (žr. [renginio](#) pavyzdį). Kiti respondentai aptaria Europos socialinių teisių ramstį kaip socialinės Europos kūrimo kelrodį ir ragina nustatyti minimalų tikslą užimtumo, skurdo mažinimo, švietimo ir įgūdžių srityse (žr. [idėja](#)). Kita vertus, kai kurie respondentai teigia, kad darbo teisė, socialinės gerovės ir pensijų sistemos turėtų ir toliau priklausyti kiekvienos valstybės narės kompetencijai (žr. [idėja](#)). Keletas platformos dalyvių ragina kurti socialiai teisingesnę Europą, kurią būtų galima pasiekti, pavyzdžiui, sukūriant socialinės lygybės vertinimo indeksą (žr. [idėjos](#) pavyzdį).

Viena iš labiau aptartų šios temos potemių yra poreikis plėtoti politiką instituciniu lygmeniu siekiant lyčių lygybės, taip pat kultūros ir švietimo lygmeniu (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Vienas iš pasiūlymų – nustatyti lyčių kvotas vadovaujančioms pareigoms įmonėse (žr. [idėja](#)). Konkrečiai, yra idėjų, kuriomis siūloma lygybės politika, susijusi su sprendimais dėl vaiko priežiūros atostogų (žr. [idėja](#)) ir lygių užimtumo galimybių (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į tai, grupės diskusijoje buvo nagrinėjami iššūkiai, su kuriais susiduria moterys verslininkės verslo aplinkoje, darbo užmokesčio skirtumai, finansavimo galimybės ir atkreiptas dėmesys į gerosios patirties pavyzdžius vietos ir nacionaliniu lygmenimis (žr. [renginį](#) ir [renginį](#)). Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į moterų užimtumo nesaugumą COVID-19 metu (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)).

Kitos idėjos apima, pavyzdžiui, raginimą užtikrinti lyčių lygybę architektūros ir civilinės inžinerijos srityse (žr. [idėja](#)). Viena platformoje užfiksuota idėja pasisako už Vienodo požiūrio direktyvos priėmimą siekiant užtikrinti vienodą požiūrį visose gyvenimo srityse (žr. [idėja](#)). Susijusios idėjos susijusios su kovos su seksualine prievarta ir smurtu šeimose priemonėmis, visų pirma raginant imtis iniciatyvų aukoms remti, pavyzdžiui, naudojantis programėle (žr. [idėja](#)).

Kita poteme, kurioje buvo skatinama įtraukesnė Europa, kurioje dalyvavo daug respondentų, aptariamas poreikis sudaryti palankesnes sąlygas neįgalųjų įtraukčiai, pavyzdžiui, išplečiant nacionalinių neįgalųjų kortelių galiojimą visoje ES (žr. [idėja](#)) ir gerinant turistinių vietovių prieinamumą (žr. [idėja](#) ir [renginį](#)). Taip pat pritariama tam, kad būtų sukurtas neįgalųjų socialinis tinklas (žr. [idėja](#)). Be to,

kai kuriose idėjose daugiausia dėmesio skiriama miestų planavimui, t. y. siūloma viešosioms erdvėms sudaryti palankias sąlygas kartu mainams per parkus, kultūros centrus ir t. t. (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Tai taip pat buvo viena iš kelių idėjų, pateiktų Ispanijos renginyje, kuris paskatino piliečius pasidalyti savo nuomone apie tai, kaip jie galėtų pagerinti savo miestą, jei jie būtų merai (žr. [renginį](#)).

Be to, idėja pasisako už tvarius urbanistinius principus, kad geros gyvenimo kokybės miestai taptų atsparios ir socialiai teisingos Europos ekonomikos pagrindu, įskaitant vietos įmonių ir vietos ekonomikos skatinimą, galimybę naudotis viešuoju transportu, gerą oro kokybę ir kt. (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)).

Pritariama poreikiui padėti žmonėms, gyvenantiems žemiau skurdo ribos, ir poreikiui mažinti nelygybę (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Keletas idėjų taip pat pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų kovojant su benamyste (žr. [idėjos](#) pavyzdį) ir rengiant romų mažumų integracijos strategijas (žr. [renginį](#) ir [renginį](#)), taip pat reiškiant skeptiškesnius požiūrius (žr. [idėja](#)).

Keliose idėjose aptariamas poreikis sukurti teisę atsijungti (žr. idėjos ir [idėjos](#) pavyzdžius).

Kita idėja pasisako už mėlynųjų kortelių galiojimo didinimą trečiųjų šalių piliečiams po to, kai jų pradinis darbas buvo nutrauktas (žr. [idėja](#)).

Ekonomikos atsigavimas

Ekonomikos atsigavimas yra viena iš labiausiai įsitraukusių temų. Platformos dalyviai pasidalijo savo nuomone, kad reikia stiprinti vidaus rinką, kad būtų padidintas jos konkurencingumas ir skatinamos inovacijos kaip ekonomikos atsigavimo kelias (žr. [idėja](#)). Be to, keletas dalyvių pritaria idėjai, kad Europai būtų sudaryta atnaujinta socialinė sutartis dėl teisingo atsigavimo (žr. [idėja](#)). Be to, siekdamas sukurti Europos socialinę rinkos ekonomiką, pilietis skatina stiprinti socialinį dialogą ir kolektyvines derybas (žr. [idėja](#)).

Šioje platformoje pateiktos pastabos ir idėjos reiškia susirūpinimą dėl didėjančios valstybės skolos ES (žr. [idėjos](#) ir [renginio](#) pavyzdį): aptarti Europos Centrinio Banko (ECB) vaidmenį, raginant persvarstyti Stabilumo ir augimo pakto taisykles (žr. [idėja](#)), teisės aktus dėl, be kita ko, einamosios sąskaitos disbalanso (žr. [idėjos](#) pavyzdį) ir apskritai išplėsti ir sustiprinti ECB įgaliojimus (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Pagrindinis diskusijų dėmesys buvo sutelktas į ES ekonomikos gaivinimo planą, kuriame dalyviai pabrėžė solidarumo uždavinį, kuris yra bendras tarp ES šalių, ir aptarė problemas, susijusias su lėšų panaudojimu (žr. [idėjos](#) ir [renginio](#) pavyzdį). Be to, respondentai pabrėžia, kad įgyvendinant gaivinimo planus reikia griežtumo, veiksmingumo ir skaidrumo (žr. [idėjos](#) pavyzdį).

Idėjos, susijusios su vietos vartojimo ir gamybos skatinimu, o MVĮ yra augimo varomoji jėga, dažnai pateikiamos dalyvių ir laikomos labai svarbiomis ES ekonomikos atsigavimui. Dėl šios priežasties piliečiai pabrėžia, kad reikia pašalinti biurokratinės kliūtis įmonėms (žr. [idėjos](#) ir [renginių](#)pavyzdį) ir supaprastinti biurokratinės procedūras užsienio startuoliams (žr. [idėja](#)). Dalyviai taip pat siūlo, kad ES fondai taip pat būtų skirti MVĮ (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Atsižvelgiant į plačią šios temos tendenciją, yra daug raginimų didinti prekių gamybą ES, o ne importuoti (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Respondentas siūlo nurodyti internetu parduodamų produktų kilmę, kad būtų skatinamas didesnis vietinis vartojimas (žr. [idėja](#)). Kalbant apie ekonomikos gaivinimo strategijas, sanglauda pabrėžiama kaip esminė vertybė, susijusi su socialinėmis teisėmis internete ir jaunimo užimtumo poreikių tenkinimu (žr. [renginį](#)). Pavyzdžiui, investicijos į ateities kartas taip pat pristatomos kaip ekonomikos atgaivinimo po COVID-19 krizės strategija (žr. [idėja](#)). Be to, kalbant apie COVID-19, respondentai aptaria poreikį finansuoti būsimas pasirengimo pandemijai priemones (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Atsižvelgiant į tai, viena idėja susijusi su nepakankamu Europos sveikatos priežiūros specialistų darbuotojų skaičiumi (žr. [idėja](#)). Be to, respondentai pabrėžia, kad svarbu skirti viešąsias lėšas smulkiems gamintojams ir prekiautojams, kad jie galėtų kompensuoti visus nuostolius, patirtus dėl uždarymo pandemijos metu (žr. [idėja](#)).

Inovacijos – augimo skatinimas

Daug šios temos įrašų nurodė, kad inovacijos yra pagrindinis Europos ekonomikos turtas. Respondentai siūlo skatinti augimą investuojant į aukštųjų technologijų mokslinius tyrimus, įgūdžius, žinias ir patirtį (dirbtinį intelektą, blokų grandinę, nanotechnologijas, energijos kaupimą, laboratorijoje užaugintą mėsą ir kt.). Kai kuriose idėjose aptariamas konkurencijos perėjimas nuo išlaidų mažinimo prie žinių maksimizavimo, galimybių Europos žinių ekonomikai įsitvirtinti atvėrimas (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Be to, keliose idėjose nurodomas technologinės nepriklausomybės poreikis, pavyzdžiui, plėtojant ES aparatinės įrangos gamybos pajėgumus ir mažinant jos pramoninę ir komercinę priklausomybę nuo išorės šalių (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Dažniausias šios temos idėjos susijusios su poreikiu remti mažąsias ir vidutines įmones (žr. idėjos pavyzdį) ir skatinti verslumą (žr. [idėja](#)). Iš tiesų, pradedančiųjų įmonių ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVĮ) finansavimas paprastai laikomas svarbiu inovacijų veiksmu (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Praktiškai įrašų teikėjai siūlo remti MVĮ pasitelkiant,

pavyzdžiui, ES fondą, teikiantį MVĮ pradinį kapitalą (žr. [idėja](#)), arba Europos MVĮ skirtą internetinę prekybos platformą (žr. [idėja](#)). Kitas dalyvis atkreipia dėmesį į Kinijos plėtrą per kapiliarinius inovacijų ir augimo centrus, kartu su palankiomis administracinėmis ir fiskalinėmis taisyklėmis, kurios skatino investicijas ir startuolių augimą. Dalyvis ragina persvarstyti Europos politiką atsižvelgiant į tokius pavyzdžius (žr. [idėja](#)). Be to, idėja siūlo nustatyti palankius mokesčius pradedančiosioms įmonėms pažangiausiuose technologijų sektoriuose (žr. [idėja](#)).

Tvirtas indėlis taip pat pabrėžia galimybę steigti įmones mažuose Europos kaimuose ir pasienio teritorijose (žr. [idėjos](#) ir [renginio](#) pavyzdį), taip pat pasinaudojant nuotolinio darbo galimybėmis (žr. [idėja](#)). Kelios idėjos pasisako už decentralizaciją ir geresnį vietos valdymą (žr. [idėja](#) ir [renginį](#)), taip pat atsižvelgiant į mažėjančius regioninius teritorinius skirtumus ir protų nutekėjimą, su kuriais susiduria daugelis regionų (žr. [renginį](#)). Panašiai buvo surengtas [renginys](#), kaip išlaikyti jaunimą kaimo ir mažesniuose miestuose. Panašiai, keliuose renginiuose buvo aptartos vietos teritorijų plėtros galimybės skatinti tvarų turizmą (žr. [renginį](#) ir [renginį](#)).

Investicijos į mokslinius tyrimus ir švietimą laikomos itin svarbiomis (žr. [idėja](#) ir [renginį](#)), remiant dalijimąsi žiniomis per atvirą laboratorijų tinklą arba Europos infrastruktūros agentūrą (žr. [idėja](#)). Iš esmės pritarus idėjai, ES turi įvykdyti savo pažadą skirti 3 proc. BVP moksliniams tyrimams ir inovacijoms (žr. [idėja](#)). Kitame pasiūlyme aptariama tam tikra „Spotify“ mokslo sritis, prieinama duomenų bazė, kurioje yra 3D spausdinimo modeliai (žr. [idėja](#)), e. mokymosi medžiaga ir švietimo programos, kuriose kaupiama tarptautinė profesinio švietimo geroji patirtis (žr. [idėja](#)). Kalbant apie mokslinius tyrimus, vienas iš pasiūlymų yra sudaryti palankesnes sąlygas patentams per patentų fondą (žr. [idėja](#)). Taip pat raginama įsteigti Europos vyriausiąją sveikatos valdybą, kuri turėtų skatinti viešuosius ir privačius mokslinius tyrimus sveikatos srityje (žr. [idėja](#)). Be to, siekiant skatinti inovacijas, vienas pilietis pasisako už tai, kad inovacijos būtų remiamos suteikiant daugiau laisvės standartizacijos srityje, kad būtų sumažinta teisinė atsakomybė už naujoviškus metodus, kuriais siūlomi alternatyvūs sprendimai (žr. [idėja](#)). Yra daug pasiūlymų skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas, kuriais siekiama skatinti bazinių didelio poveikio technologijų plėtrą Europoje (žr. [idėja](#)).

Kitos idėjos rodo, kad skaitmeninė ekonomika laikoma būtina inovacijų ir augimo sąlyga, diskutuojant apie kriptovaliutas (žr. [idėjos](#)pavyzdį) ir vietines skaitmenines valiutas, kurios būtų lygiagrečios su euru (žr. [idėjos](#) pavyzdį). Kalbant apie kriptovaliutą, respondentai mano, kad piliečiams apsaugoti reikalingas reguliavimas (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Taip pat aptariamos inovacijos ir augimas, susiję su aplinka, klimato kaita ir žaliaja pertvarka (žr. [idėja](#)). Todėl visoje platformoje yra idėjų, susijusių su poveikio klimatui neutralumo tikslais ir pagrindiniu vaidmeniu, kurį ES galėtų atlikti kuriant (pasaulinę) žaliają ekonomiką ir į ją investuojant (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, vienas pilietis siūlo žaliają pertvarką papildyti pramonės politikos plano tikslų atsekimu nustatant kiekybinius rodiklius, skirtus stebėti Europos pramonės strategiją pasauliniu mastu (žr. [idėja](#)). Be to, dalyvis pabrėžia galimybę naudoti dirbtinį intelektą siekiant pagerinti įmonių energijos vartojimo efektyvumą (žr. [idėja](#)). Keliose idėjose aptariamas praktinis žaliosios ekonomikos įgyvendinimas, pavyzdžiui, investuojant į ekologinį ūkininkavimą ir iniciatyvas „Nuo ūkio iki stalo“ (žr. [idėja](#)). Kitas dalyvis siūlo sukurti ekologiškesnę ekonomiką, kartu sprendžiant aprūpinimo maistu klausimą pasitelkiant pažangias žemės ūkio technologijas (žr. [idėja](#)). Vis dėlto vienas pilietis aiškina, kad įgyvendinant žaliąjį kursą turėtų būti užtikrinta, kad naujos priemonės nepatirtų neigiamo poveikio ES piliečiams (žr. [idėja](#)). Verslo požiūriu keliose idėjose aptariamos priemonės, kuriomis siekiama skatinti ir remti įmones pereinant prie žaliosios ekonomikos (žr. [renginį](#)), pavyzdžiui, nustatant aiškius ir privalomus tikslus konkreitiems sektoriams (žr. [idėja](#)), kartu užkertant kelią įmonėms priimti „žaliojo skalbimo“ strategijas (žr. [idėja](#)). Kituose pasiūlymuose kalbama apie aviacijos ir kosmoso pramonės stiprinimą, kaip būdą skatinti novatoriškas technologijas, pavyzdžiui, didinant EKA finansavimą (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)).

Socialinė apsauga ir socialinė apsauga

Dažniausiai pasikartojanti potėmė, kai kelios idėjos yra labai palaikomos ir komentuojamos, yra susijusi su besąlygiškais bazinėmis pajamomis, kad būtų užtikrintas kiekvieno asmens gebėjimas dalyvauti visuomenės gyvenime (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Be besąlyginių bazinių pajamų, nuolat raginama imtis priemonių nedarbo (jaunimo) problemai spręsti, pavyzdžiui, tobulinti įgūdžių ugdymo programas (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir įsteigti Europos nedarbo fondą (žr. [idėja](#)). Jaunimo nedarbo tema taip pat nagrinėjama kitose srityse.

Be to, su šia tema susijusi idėjų grupė, kurioje aptariami pajamų skirtumai ES, siūlantys ribotą darbo užmokesčio skirtumą toje pačioje įmonėje (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir bendras raginimas imtis daugiau priemonių skurdui Europoje įveikti ir užkirsti jam kelią (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dalyvis pakartoja, kad socialinių išmokų finansavimas turi būti pagrįstas tvirtu ekonominiu pagrindu (žr. [idėja](#)).

Atsižvelgiant į senėjančią visuomenę, kai kurie dalyviai pabrėžia, kad reikia spręsti ilgalaikės sveikatos priežiūros klausimą, kad būtų užtikrintas vyresnio amžiaus žmonių saugumas ir orumas (žr. [idėja](#)), taip pat kovoti su socialine atskirtimi senatvėje (žr. [idėja](#)). Jie nori skatinti kartų solidarumą, kad vyresnio amžiaus karta nebūtų nuošalyje (žr. [idėja](#)). Vienas dalyvis taip pat ragina panaikinti skaitmeninę atskirtį tarp vyresnio amžiaus žmonių, siekiant užtikrinti, kad jie turėtų įgūdžių, reikalingų viešojo administravimo formalumams atlikti, naudotis socialiniais ir sveikatos ištekliais, bendra informacija ir kultūrine veikla (žr. [idėja](#)). Susiję, daugelis respondentų aptaria koordinuotos pensijų politikos ir pensijų poreikį visose ES valstybėse narėse (žr. [idėjos pavyzdį](#)) su pasiūlymais sukurti vieningą judžių piliečių pensijų sistemą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dalyviai taip pat siūlo pensijų reformas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitas idėjų rinkinys skirtas vaikų ir pagyvenusių žmonių skurdo problemai spręsti (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pensininkėms labiau gresia skurdas, nes jos paprastai atlieka slaugytojų vaidmenį ir tokie darbo metai jų pensijose nepripažįstami (žr. [idėja](#)). Teisė į prieinamą ir įperkama būstą yra dar viena su socialine apsauga susijusi tema, kurią aptaria respondentai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dalyvis taip pat ragina skatinti kovoti su dabartiniu demografiniu nuosmukiu, taikant mokesčių kredito priemonę, kuria siekiama palengvinti finansinę naštą mažas pajamas gaunančioms šeimoms (žr. [idėja](#)). Kiti apskritai ragina ES ir jos valstybes nares atsižvelgti į demografinius pokyčius (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir pasiūlymus šiuo tikslu įsteigti įstaigą (žr. [idėja](#)). Galiausiai yra daugiau idėjų, susijusių su administraciniais procesais, pavyzdžiui, skaitmeninės (bendros ES) socialinės apsaugos kortelės įvedimu ir perkeliomomis socialinėmis teisėmis judiems europiečiams, kaip aptarta ir kitose platformos temose (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tuo pačiu klausimu vienas respondentas pasisako už demokratinį skaitmeninį eurą ir universalų pagrindinį dividendą, kurie galėtų būti finansuojami iš obligacijų ir akcijų, įsigytų vykdant atvirosios rinkos operacijas, naudojant skaitmeninį licencijavimą arba tiesiogines investicijas (žr. [idėja](#)), pajamingumo (žr. [idėja](#)).

Teisingos ekonomikos apmokestinimas

Svarbi tema – socialinių, ekonominių ir aplinkos problemų sprendimas taikant fiskalines taisykles. Dominuojantis idėjų fondas pasisako už didesnį mokesčių teisingumą, sąžiningą apmokestinimą ir kovą su mokesčiniu sukčiavimu. Pasiūlymai apima kovos su mokesčių vengimu priemonių nustatymą, finansinių sandorių mokesčio įvedimą (žr. [idėja](#)). Daug dalyvių pateikia idėjų, kaip išvengti „socialinio

dempingo“ suderinant fiskalines taisykles ir minimalų darbo užmokestį visose valstybėse narėse (žr. [idėjos ir idėja](#) pavyzdžius). Viena labai pakomentuota ir patvirtinta idėja susijusi su visuotinio arba ES minimalaus mokesčio nustatymu mokesčių rojams (žr. [idėja](#)) ir Europos tiesioginio apmokestinimo konvergencijos skatinimu (žr. [idėja](#)). Kita idėja siūlo peržiūrėti mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikcijų sąrašo metodiką (žr. [idėja](#)). Daugelis atsakymų kelia klausimą, kaip efektyviai apmokestinti dideles technologijų įmones ir skaitmenines korporacijas (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)).

Didelė dalis idėjų pasisako už mokesčių suderinimą ir fiskalinės sąjungos sukūrimą, kad būtų užtikrintas geresnis turto paskirstymas Europos visuomenėse (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu skaitmeninėje platformoje akcentuojamos įvairios galimos įtraukios ir sąžiningos ekonomikos apmokestinimo priemonės (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo metu apmokestinamieji subjektai yra tokie. Pirma, mokesčių priemonės, kuriomis siekiama skatinti sąžiningą įmonių konkurenciją, pavyzdžiui, e. prekybai taikoma bendra pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sistema arba reikalavimas, kad įmonės mokėtų PVM tik savo šalyse (žr. [idėja](#)). Antra, apmokestinant aplinką ir klimato kaitą, be kita ko, reikia sukurti ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba tvarumo mokesčių (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Bendri mokesčiai, pavyzdžiui, anglies pėdsako apmokestinimas, taip pat vertinami kaip būdas sumažinti nelygybę tarp ES šalių ir pagerinti bendrosios rinkos veikimą (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu buvo surengtas įvykis, kai buvo nuspręsta reformuoti valstybėse narėse taikomas ES biudžeto taisykles, siekiant užtikrinti tvarų atsigavimą po COVID-19 pandemijos ir užtikrinti viešąsias investicijas, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai (žr. [renginį](#)). Trečia, raginimas apmokestinti vartojimo prekes remiantis gamybos sąlygomis (darbu, žaliavomis, darbo užmokesčiu), siekiant skatinti sąžiningą prekybą, o ne laisvą prekybą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Paskutinė apmokestinimo priemonių grupė priskiriama įvairioms apmokestinimo priemonėms, įskaitant mokesčius lyčių lygybei skatinti, raginant leisti taikyti nulinį arba sumažintą PVM tarifą moterų higienos produktams (žr. [idėja](#)).

Tolesnis Europos bendrosios rinkos stiprinimas

Keletas nuomonių yra susijusios su poreikiu toliau stiprinti Europos bendrąją rinką, daugiausia dėmesio skiriant ekonominei politikai, atsižvelgiant į tai, kad Komisija vis daugiau dėmesio skiria kitoms politikos sritims (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)). Iš tiesų daugelis dalyvių ES bendrąją prekių, paslaugų,

kapitalo ir žmonių rinką laiko vertingesniu ES turtu (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kai kuriuose atsakymuose pabrėžiama, kad naudinga ir svarbu sujungti vietos ekosistemas visoje Europoje, per kurias sukaupta įvairių formų praktinės patirties ir praktinės patirties (žr. [idėja](#)). Be to, daugelis atsakymų rodo, kad, atsižvelgiant į labai padidėjusias konteinerių vežimo išlaidas, ES gali sugrąžinti tarptautines gamyklas, pvz., mikroschemų gamybą, kurios anksčiau dėl mažesnių gamybos sąnaudų buvo perkeltos į Azijos šalis (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Vienas pilietis siūlo plėtoti ekonominę politiką, kuria būtų siekiama pritraukti pasaulines įmones į ES įgyvendinant Europos įmonių politiką, pagal kurią visoje ES būtų taikomi vienodi mokesčiai (žr. [idėja](#)).

Apskritai idėjose pakartojama, kad valstybės narės turėtų pagerinti esamo acquis įgyvendinimą ekonomikos srityje, vengdamos protekcionizmo, kad bendroji rinka taptų patrauklesnė ir konkurencingesnė (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitose idėjose siūloma stiprinti ECB funkcijas (žr. [idėjos pavyzdį](#)), apriboti lobistinę veiklą ES (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir stiprinti tarpvalstybinius tarpusavio ryšius. Taip pat gerinti susisiekimą su kaimo vietovėmis (žr. [idėja](#)). Bendri mokesčiai, pavyzdžiui, anglies dioksido išmetimo rodiklio apmokestinimas ir valiuta, vertinami kaip būdas panaikinti nelygybę tarp ES šalių ir pagerinti bendrosios rinkos veikimą (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu buvo surengtas įvykis, kai buvo nuspręsta reformuoti valstybėse narėse taikomas ES biudžeto taisykles, siekiant užtikrinti tvarų atsigavimą po COVID-19 pandemijos ir užtikrinti viešąsias investicijas, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai (žr. [renginį](#)).

Dalyvis pakartoja, kad vidaus rinkos taisyklės turėtų būti suderintos siekiant pagerinti tarpvalstybinės prekybos veikimą. Be to, MVĮ augimo ir plėtros perspektyvos turėtų būti įvertintos atlikus MVĮ tyrimą, siekiant užtikrinti, kad reglamentai atitiktų tikruosius verslininkų ir piliečių poreikius (žr. [idėja](#)).

Keliose idėjose daugiausia dėmesio skiriama turizmui kaip strateginiam Europos ekonomikos augimo sektoriui (žr. [idėja](#)).

Galiausiai idėja patvirtina, kad esperanto kaip Europos kalbos priėmimas būtų ekonomiškai naudingas (žr. [idėja](#)).

Skatinti darbo vietų kūrimą

Svarstydami, kaip padidinti darbo vietų skaičių, respondentai nustato įvairius klausimus – nuo būtinybės kelti darbuotojų kvalifikaciją iki prisitaikymo prie kintančios darbo rinkos ir būtinybės spręsti jaunimo nedarbo problemą ir prisitaikyti prie COVID-19 sukeltų sąlygų.

Respondentai pabrėžia, kad svarbu remti jaunimą, ypač kai kalbama apie patekimą į darbo rinką (žr. [renginio pavyzdį](#)). Jaunimo nedarbas yra

svarbiausias šios temos klausimas (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ypatingą dėmesį skiriant NEET dalyviams (žr. [idėja](#)). Dalyviai pabrėžia, kaip pradinio lygio darbo vietos yra neprieinamos pradinio lygio darbo medžiotojams, nes paradoksalu, kad jiems reikia darbo patirties (žr. [idėja](#)). Viena idėja siūlo įtraukti kai kuriuos sunkius įgūdžius į akademinę mokymo programą, kad būtų stiprinami į darbą orientuoti įgūdžiai (žr. [idėja](#)). Taip pat daug dėmesio skiriama karjeros plėtrai, raginant parengti programas ir priemones, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos patekti į ES darbo rinką, taip pat stažuotis visose valstybėse narėse ir sukurti internetinę darbo platformą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, projektu „Kvalifikacijos tobulinimo keliai“ siekiama, kad Europos socialinės rinkos centre būtų mokymo ir mokymosi galimybės (žr. [idėja](#)).

Be to, platformoje pateikti pasiūlymai apima akademių kvalifikacijų pritaikymą prie darbo rinkos, o tai savo ruožtu padidintų studentų įsidarbinimo galimybes (žr. [idėja](#)). Siekiant spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo ir apskritai įgūdžių trūkumo darbo rinkos skaitmeninimo srityje problemą (žr. [idėja](#)), vienas dalyvis siūlo palengvinti užsienyje įgyto mokymo pripažinimą (žr. [idėja](#)). Kita idėjų grupė, susijusi su inovacijų tema, ragina kurti darbo vietas atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kita vertus, dalyviai taip pat pabrėžia, kad reikia suteikti daugiau profesinio tobulėjimo galimybių techninėse srityse, kuriose reikia daugiau praktinių įgūdžių (žr. [idėja](#)). Iš tiesų keli dalyviai pabrėžia profesinio mokymo ir povidurinio mokymosi stoką, taigi ir tai, kad įmonės negali rasti kvalifikuotų darbuotojų (žr. [idėja](#)). Pavyzdžiui, vienas dalyvis ragina skatinti amatų darbo vietas kaip priemonę jaunajai kartai iš naujo atrasti pagrindines vertybes, o ne vien skatinti darbo vietas IT sektoriuje (žr. [idėja](#)).

Darbuotojų judumo ES didinimas taip pat vertinamas kaip ekonomiškai naudingas (žr. [idėja](#)), tačiau jis taip pat aptariamas atsižvelgiant į tai, kad kai kuriose šalyse atsiranda protų nutekėjimas (žr. [renginį](#)). Platformos dalyvis padeda kurti deramas darbo vietas remiantis nuopelnais (žr. [idėja](#)).

Kalbant apie darbo sąlygas, dalyviai pasisako už tai, kad būtų skatinamas nuotolinis darbas ir lankstus darbas, siekiant sutrumpinti darbuotojų kelionės į darbą ir biuro infrastruktūros fiksuotą išlaidas darbdaviams (žr. [idėja](#)), suderinti šeimos laiką, sumažinti kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimą (žr. [idėja](#)) ir sumažinti žalingą išmetamų teršalų kiekį mažinant eismą (žr. [idėja](#)). Be kita ko, siūloma nustatyti trumpesnę darbo savaitę (žr. [idėjos pavyzdį](#)), uždrausti nemokamas stažuotes, sutalpinamas viršvalandžių ir mažų garantijų darbo sutartis (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba investuoti į vaikų priežiūros infrastruktūrą siekiant suderinti asmeninį ir profesinį gyvenimą.

Galiausiai, idėja panaikinti vasaros laiką buvo išplėsta su dalyviais, aptariančiais ekonominę ir socialinę naudą, kurią teikia „Daylight saving time“ (DST) (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Iššūkis dabartiniam ekonomikos modeliui

Daugelis šios temos idėjų sutampa su tikslu mažinti nelygybę ES ekonomikoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Manoma, kad tai labai svarbu kartu su siekiu didinti visuomenės pusiausvyrą stiprinant tarpregioninį bendradarbiavimą (žr. [idėja](#)).

Keletas idėjų pasisako už tai, kad būtų priimtas reglamentas dėl žaliavų ir perdirbtų prekių tiekimo šaltinių įvairinimo Europos pramonei, siekiant skatinti „Europos kapitalizmo“ modelį (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)).

Keliuose atsakymuose taip pat pabrėžiama, kad svarbu apsvarstyti ekonomikos modelį, kuris apimtų ne tik BVP, bet ir siektų įtraukti ir teisingos Europos gerovės (žr. [idėjos, renginio ir renginio pavyzdį](#)) su rodikliais, pagal kuriuos būtų matuojamos ne tik BVP, bet ir augimo koncepcijos (žr. [įvyki](#)). Panašiai vienas pilietis teigia, kad bendrosios rinkos reguliavimo sistema turėtų suteikti daugiau paskatų įmonėms bendradarbiauti su visuomene ir aplinka (žr. [idėja](#) ir [renginį](#)). Kartu idėja apibrėžia būtinybę atitinkamai pritaikyti pinigų politiką prie sąvokų „aplinkosaugos taksonomija“ ir „socialinė taksonomija“ (žr. [idėja](#)). Trečiojo sektoriaus organizacijos ragina dalį priemonės „NextGenerationEU“ skirti socialinei gerovei ir teritorinei sanglaudai (žr. [idėja](#)).

Viename pasiūlyme siūloma nurodyti, kiek skirtingi transporto įpročiai daro poveikį anglies pėdsakui, didinti informuotumą ir skatinti piliečius pasirinkti mažiausiai teršiančią transporto rūšį (žr. [idėja](#) ir [renginį](#)). Kitas dalyvis taip pat siūlo įdiegti anglies dioksido kredito kortelių sistemą skrydžiams, vykdomiems ES siekiant reguliuoti ir apriboti keliones lėktuvu (žr. [idėja](#)).

Šioje temoje dabartinė Europos ekonominė sistema aptariama iš labiau ideologinės perspektyvos. Viena vertus, respondentai siūlo remtis kapitalizmu ir laisva rinka, kurioje būtų didesnė vidaus konkurencija, sumažinta reguliavimo našta, mažesnės subsidijos ir pernelyg dideli mokesčių tarifai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Grupė rėmėjų ragina ekonomiką tapti liberalesne. Jų pasiūlymai visų pirma apima biurokratijos mažinimą, ES politikų ir darbuotojų privilegijų panaikinimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), mokesčių žemesnėms ir vidurinėms klasėms mažinimą, verslumo rėmimą ir mažųjų ir vidutinių įmonių plėtrą, o tai savo ruožtu suteikia užimtumo galimybių (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kaip aptarta anksčiau, kiti dalyviai, priešingai, siekia labiau į žmogų orientuotos ekonomikos ir atkreipia dėmesį į suvokiamus dabartinio ekonomikos modelio

trūkumus, pavyzdžiui, darbo sąlygų ir prekių kilmės skaidrumo trūkumą gamybos grandinėse (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Šioje diskusijoje viena idėja orientuota į degrowth teoriją, kaip būdą atkurti naują pusiausvyrą tarp žmonių ir gamtos su nekontroliuojamu augimu (žr. [idėja](#)). Kitas dalyvis siūlo remtis spurgų ekonomikos modeliu (žr. [idėja](#)). Keletas respondentų remia žiedinės ekonomikos iniciatyvas (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Daugiau idėjų apie žiedinę ekonomiką pateikiama temoje „Klimato kaita ir aplinka“.

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą, daug idėjų išklėlė gamybos autonomijos poreikį, siekiant padidinti Europos ekonominį savarankiškumą (žr. [idėjos](#)pavyzdį), kartu su didesne Europos ženklo apsauga (žr. [idėja](#)) ir didesniais importo mokesčiais kaip priemone Europos suverenitetui stiprinti (žr. [idėja](#)). Nauja šios temos išraiška yra kelių dalyvių išskeltos savarankiškumo paieškos siekiant energetinės nepriklausomybės (žr. [idėjos](#)pavyzdį), dažnai nurodant energetikos krizę, kurią sukėlė strateginiai atsakas į Rusijos invaziją į Ukrainą (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Tai prisideda prie pasiūlymo dėl Europos energetikos sąjungos (žr. [idėja](#)). Keletas dalyvių (žr. [idėjos](#)pavyzdžius) renginio Ispanijoje metu taip pat aptarė ES strateginio energetinio savarankiškumo koncepciją su ekspertų grupe saugumo ir gynybos, energetikos ir aplinkos bei pramonės pertvarkos požiūriu (žr. [idėja](#)).

Kaip ir anksčiau, neseniai pateiktuose atsakymuose buvo aptartas kaimo vietovių vaidmuo kuriant stipresnę ES ekonomiką. Įvairios idėjos išryškino gyventojų skaičiaus mažėjimo kaimo vietovėse problemą (žr. [idėjos](#)pavyzdį), daugelis respondentų mano, kad tai daro poveikį nelygybei (žr. [idėja](#)). Dalyviai pabrėžė, kad svarbu skatinti įmones ir jaunimą įsikurti kaimo vietovėse taikant tikslinius mokesčius ir mažinant biurokratiją (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Taip pat buvo raginama skirti daugiau lėšų jaunesiems ūkininkams (žr. [idėja](#)).

Per pastarąjį laikotarpį socialinės apsaugos ir socialinio draudimo tema sukėlė daug susijusių idėjų, pakartodama pirmiau aprašytas temas. Įmokose buvo aptariamoms pensijų reformos, darbo savaitės trukmė, aktyvumo skatinimo politika, konkrečių problemų, su kuriomis susiduria neįgalieji,

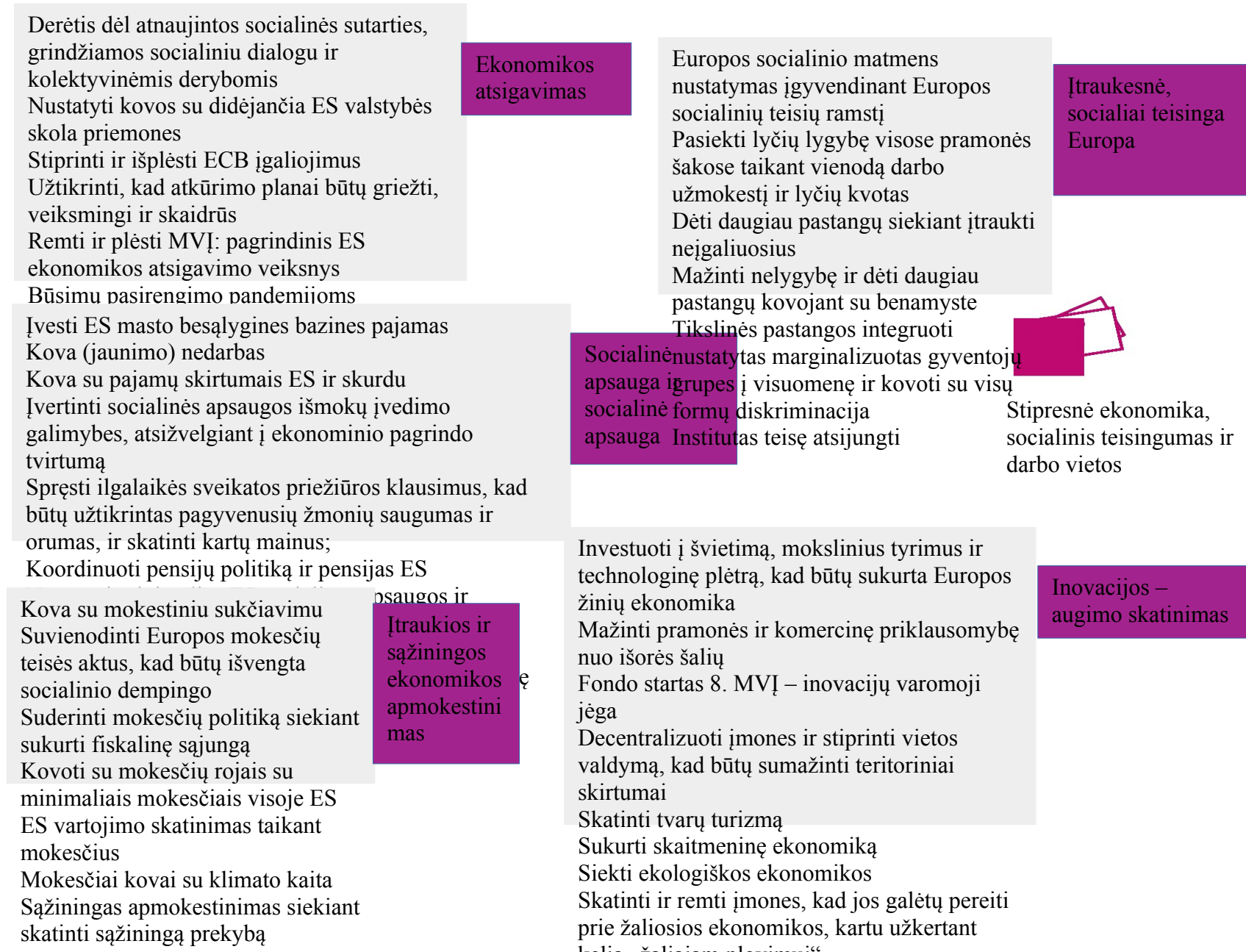
sprendimo politika (žr. [idėjos](#)pavyzdį) ir pajamų rėmimo sistemos. Iš pastarųjų dažniausiai siūlyta įvesti visuotines bazines pajamas (žr. [idėjos](#)pavyzdį), o kai kurie respondentai kelia problemų dėl tokios priemonės veiksmingumo (žr. [idėja](#)).

Didelėje idėjų dalyje buvo diskutuojama, kaip turėtų būti įgyvendinama ir palaikoma ekologiška ekonomika (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Vienas dalyvis taip pat pasisakė už informuotumo didinimo kampanijas Europos lygmeniu siekiant geros vandentvarkos (žr. [idėja](#)).

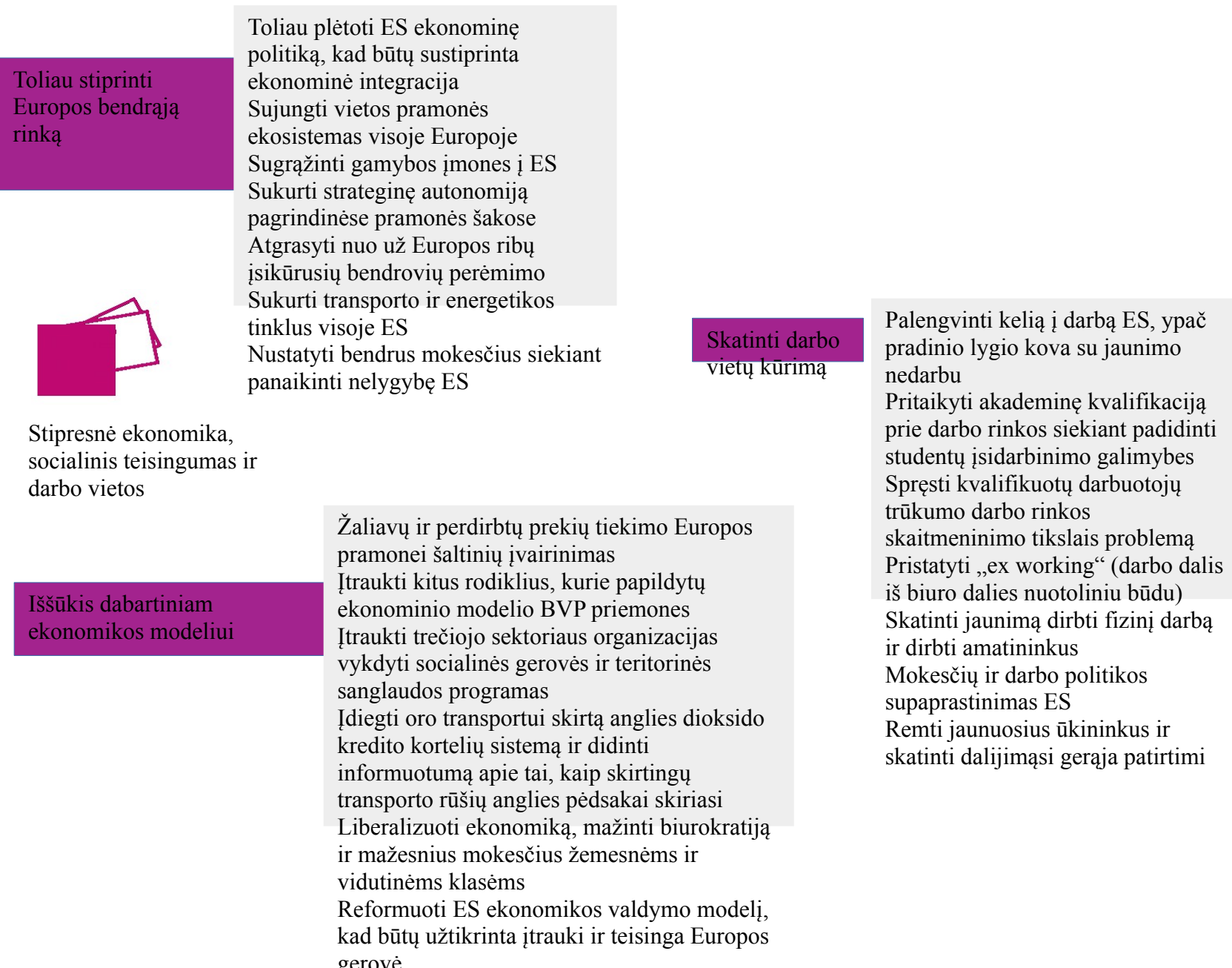

13 diagrama. Mintų žemėlapis tema „Tvirtesnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos“ 1 dalis

14 diagrama. 2 dalis „Didesnė ekonomika, socialinis teisingumas ir darbo vietos“

5. ES pasaulyje

Idėjos, skelbiamos pagal ES temą pasaulyje, apima įvairias temas, susijusias su užsienio ir saugumo politika, nuo prekybos ir įvairių kitų švelniosios galios aspektų iki gynybos. Apskritai dėl labiausiai pasikartojančių temų ES turi aktyviau dalyvauti pasaulinėje politinėje arenoje: kaimynystės politikoje ir santykiuose su, pavyzdžiui, Afrikos, Ramiojo vandenyno ir Lotynų Amerikos šalimis. Platformos dalyviai mano, kad ES turėtų drąsiau naudotis tiek švelniąja, tiek kietąja galia. Nuo pat platformos sukūrimo ši tema sulaukė 3 695 atsiliepimų, t. y. 1 448 idėjos, 1 768 komentarai ir 479 renginiai. Įvairios idėjos gali būti grupuojamos pagal šias temas:

- **Bendrieji ES užsienio politikos tikslai**
- **Gynybos ir ginkluotosios pajėgos**
- **Sprendimų priėmimas**
- **Kaimynystės politika ir santykiai su kitais**
- **Plėtra**
- **Prekybos politika**

Renginiai

Pastarojo meto įvykius, surengtus pagal ES pasaulinę temą, daugiausia paveikė radikaliai skirtingos geopolitinės aplinkybės, kurias lėmė Rusijos invazija į Ukrainą.

Konflikto protrūkis paskatino surengti daug renginių, susijusių su ES vaidmeniu ir jos ekonominiiais bei diplomatiniais santykiais su Ukraina ir Rusija. Tai buvo internetinis renginys Vokietijoje, kuriame dalyvavo 64 dalyviai ([žr. renginį](#)), kuriame dalyviai apklausė du ES atstovus apie ES užsienio politikos poziciją vykstančiame konflikte ir ES sankcijų Rusijai poveikį. Kitame internetiniame renginyje Prancūzijoje dalyviai pasikeitė nuomonėmis su ES atstovu apie būdus, kaip sumažinti ES priklausomybę nuo Rusijos dujų tiekimo ([žr. renginį](#)). Karas taip pat atnaujino susidomėjimą tokiais klausimais kaip bendra gynyba ir ES plėtra, kurie buvo aptarti kai kuriuose renginiuose. Pavyzdžiui, Lenkijoje surengtame seminare ypač aptartas poreikis skatinti ES plėtrą ([žr. renginį](#)). Taip pat buvo surengti kiti renginiai, pavyzdžiui, konferencijoje dėl Europos ateities ([žr. renginį](#)) Ispanijoje buvo surengtas forumas, skirtas migracijai, rasizmui ir ES bei Afrikos santykiams.

Bendrieji ES užsienio politikos tikslai

Daugelis ES įnašų pasaulio tema nori, kad ES sustiprintų savo, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį ir prisidėtų prie pasaulinio daugiašališkumo, taip pat gintų demokratiją ir naudotų savo švelniąją galią nuo autoritarizmo iškilimo visame pasaulyje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dauguma šių idėjų, kaip antai žmogaus teisių pažeidimai ir klimato kaita, siekia vieningesnės ES susidūrus su visuotiniais iššūkiais (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Diskusijos apie ES vaidmenį pasaulyje ypač pasižymėjo Afganistano ir Ukrainos krizėmis. Respondentai pabrėžė geopolitinių pokyčių, kuriuos sukelia vis didėjantis Jungtinių Valstijų pasitraukimas iš užsienio reikalų ir konfliktų, svarbą. Daugelis respondentų mano, kad Talibano sugrįžimas į valdžią yra Vakarų nesėkmė ir ženklas, kad atėjo laikas ES imtis savo vaidmens užsienio politikos srityje, nepriklausomai nuo jos strateginio aljanso su JAV (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šis pasikartojantis raginimas laikytis vieningo požiūrio į užsienio politiką buvo susijęs su keliais įvykiais (žr. [įvykių pavyzdį](#)). Kalbant apie didelę krizę prie Ukrainos sienos su Rusija, ES raginama padėti Ukrainai (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir kalbėti vienu balsu prieš Rusijos karines grėsmes, kad nekartotų praeities klaidų, kai susiskaldžiusi ES paliko per daug erdvės užsienio valstybėms, ypač JAV, valdant karines krizes (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie JAV vaidmenį, nepaisant jų požiūrio į Ukrainos krizę, kai kurie įnašai rodo nepasitikėjimą pagrindine ES sąjungininke (žr. [idėja](#)).

Respondentai pareiškia nuomonę, kad ES vaidmuo kinta didėjant susirūpinimui dėl ekstremaliosios klimato padėties, kintančios ekonominės ir geopolitinės galios pusiausvyros, didelių daugiašališkumo iššūkių ir pasaulinės kovos su COVID-19 (žr. [įvykių pavyzdį](#), žr. [idėjos pavyzdį](#)). Todėl keletas respondentų išreiškia nuomonę, kad ES turėtų drąsiau naudotis tiek švelniąja, tiek kietąja galia (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)).

Kalbant apie žmogaus teisių gynimą, viena iš labiausiai patvirtintų idėjų šioje temoje siūlo bendros užsienio ir saugumo politikos poreikį, kad būtų užtikrintas europiečių saugumas, kartu skatinant demokratiją, žmogaus teises, teisinę valstybę ir aplinkos apsaugą kaimyninėse šalyse ir visame pasaulyje (žr. [idėja](#)). Kita idėja siūlo stiprinti žmogaus teisių apsaugą ES pasirašytų užsienio prekybos susitarimų nuostatose (žr. [idėja](#)). Daug idėjų remia feministinę ES užsienio politiką tiek ta prasme, kad ES turėtų tvirtai ginti moterų teises visame pasaulyje (žr. [idėjos pavyzdį](#)), tiek taikant požiūrį, grindžiamą teigiamu taika ir kultūriniu jautrumu (žr. [idėja](#)).

Todėl respondentai ragina valstybes nares glaudžiau bendradarbiauti ir nutraukti valstybių narių

konkurenciją tarptautiniu lygmeniu (žr. [idėja](#)). Susijęs yra raginimas sukurti bendrą Europos ginklų eksporto sistemą su griežtomis taisyklėmis, siekiant užtikrinti, kad ginklai „pagaminti ES“ nekurtų konfliktų visame pasaulyje ir nesukeltų žmogaus teisių pažeidimų (žr. [idėja](#)).

Nors dauguma idėjų reikalauja vieningos ir labiau integruotos ES, taip sustiprinant ES, kaip pasaulinės teisės ir teisingumo galios, vaidmenį, atvirą sąveikai su įvairiomis daugiašalėmis institucijomis tiek pasauliniu, tiek regioniniu lygmenimis (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)), kitos nori, kad ES sutelktų dėmesį į savo, kaip ekonominės veikėjos, vaidmenį, kaip iš pradžių buvo numatyta. Šiuo atžvilgiu jie mano, kad ES neturėtų priimti geopolitinės veikėjos vaidmens, o veikiau turėtų išlaikyti savo pirminę bendros ekonominės rinkos funkciją. Dalyviai mano, kad kadangi ES nėra suvereni valstybė, ji negali atlikti politinio vaidmens kaip pasaulinio masto veikėjos (žr. [apavyzdį](#)).

Gynybos ir ginkluotosios pajėgos

Pasikartojanti ir daug diskutuojama potėmė yra poreikis stiprinti ES kietąją galią (žr. [įvykių pavyzdį](#)) tiek didinant ES biudžetą gynybai (žr. [idėja](#)), tiek stiprinant Europos gynybos pramonę, kad būtų pasiektas strateginis savarankiškumas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Respondentai taip pat pasisako už bendros Europos kariuomenės sukūrimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), kuri yra viena iš labiausiai pritariamų šios temos idėjų, arba už valstybių narių ginkluotųjų pajėgų integraciją ES lygmeniu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kai kurie dalyviai pripažįsta esamas iniciatyvas, kuriomis remiama bendra Europos karinė politika, pavyzdžiui, ES strateginį saugumo ir gynybos kelrodį. Vienas iš jų visų pirma ragina daugiau dėmesio skirti kariuomenės socialiniam aspektui (t. y. darbo sąlygoms ginkluotosiose pajėgose, žr. [idėja](#)). Tačiau kai kurie autoriai skeptiškiau, jei ne visiškai priešinasi, bendros Europos armijos idėjai. Vienas iš jų reikalauja nevykdyti Europos kariuomenės idėjos ir prašo nukreipti atskirų šalių karines investicijas į NATO (žr. [idėja](#)). Respondentai taip pat siūlo ES lygmeniu sukurti labiau specializuotas pajėgas ar institucijas, pavyzdžiui, Europos nacionalinę gvardiją, kuri dislokuotų nepaprastosios padėties atvejais, pavyzdžiui, įvykus gaivalinėms nelaimėms (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kiti dalyviai taip pat nori sukurti Europos žvalgybos tarnybą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kai kurie respondentai taip pat siūlo įsteigti Europos karo akademiją (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie karinį švietimą, vienas dalyvis taip pat siūlo sukurti bazinį karinį mokymą Europos jaunimui (žr. [idėja](#)). Kai kurių respondentų nuomone, ES ir JAV aljanso nuosmukis taip pat reiškia aktyvesnę ES valstybių narių

bendradarbiavimą ir koordinavimą užsienio politikos srityje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Sprendimų priėmimas

ES sprendimų priėmimo procesas dažnai vertinamas kaip lėtas ir gana neveiksmingas, kai reikia imtis skubių veiksmų reaguojant į neatidėliotiną iššūkį. Siekiami išspręsti šią problemą, dalyviai pateikia daug idėjų, kaip reformuoti ES sprendimų priėmimo procesą. Respondentų nuomone, labai svarbu, kad ES tarptautinėje politinėje arenoje veiktų kaip vienas tvirtas ir vieningas subjektas, siekiant išlaikyti ir toliau stiprinti savo vaidmenį. Siekiant šio tikslo, kai kurie jnašai rodo, kad reikia bendros užsienio politikos (žr. [idėja](#)). Raginimas stiprinti ES gebėjimą dalyvauti užsienio ir saugumo politikoje taip pat buvo Suomijos viešų konsultacijų dėl Europos forumo tema, kurioje aptariami dabartiniai ir būsimi Suomijos vaidmenys Europoje ir ES (žr. [renginį](#)). Daugelis atsakymų reikalauja persvarstyti vieningo balsavimo taisyklę. Viena idėjų kryptis pabrėžia, kad dabartinė padėtis, grindžiama vienbalsiškumo taisykle, leidžia vienai valstybei narei blokuoti bendrą užsienio politiką (žr. [idėjos](#) ir [renginio pavyzdį](#)). Tai laikoma problemiška, nes tai trukdo ES turėti patikimą, stabilų ir tvirtą balsą pasaulyje. Todėl, remiantis pareikšta idėja, ES turėtų pereiti prie „absoliučios“ balsų daugumos sistemos. Vienoje iš labiausiai pritariamų šios temos idėjų išsamiai aprašoma valstybių narių absoliučios daugumos balsavimo sistema, kuriai pritaria paprasta Europos Parlamento narių dauguma, kad ES galėtų imtis vykdomųjų veiksmų ir sukurti tikrą ir patikimą užsienio politiką (žr. [idėja](#)). Panašiai kaip diskusijos Europos demokratijos tema, kvalifikuota balsų dauguma taip pat pateikiama kaip alternatyva dabatinei vienbalsiškumo taisyklei (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Paskutinėje temoje aptariama Europos Parlamento kompetencija. Kai kurie respondentai mano, kad nors Europos Parlamentas nuo pat pradžių rėmė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) koncepciją ir siekė išplėsti jos taikymo sritį, jis vis dar atlieka tik periferinį vaidmenį formuojant ES užsienio politiką. Todėl jie mano, kad labai svarbu skirti daugiau kompetencijos užsienio politikos srityje Europos Parlamentui (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kaimynystės politika ir santykiai su kitais

Idėjų potėmė yra susijusi su ES diplomatinio atstovavimu, o jos dalyviai apskritai ragina ES institucijas geriau atstovauti ir ginti savo interesus pasaulyje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Atsižvelgiant į tai, jie

siūlo, kad ES valstybių narių ambasados būtų pakeistos viena ES ambasada, kuri atstovautų ir vienyty visas ES valstybes nares. Pasak vieno dalyvio, tai būtų galima pasiekti reformuojant esamą Europos Sąjungos išorės veiksmų tarnybą (EIVT, žr. [idėja](#)). Tai taip pat galėtų reikšti vieningą narystę ES visose tarptautinėse institucijose, pavyzdžiui, NATO (žr. [idėjos pavyzdį](#)), arba vieną nuolatinę atstovybę JT Saugumo Taryboje (žr. [idėja](#)). Kitos idėjos – bendro ES paso sukūrimas visiems Europos piliečiams (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir sistemingas Europos vėliavos ir Europos himno naudojimas tarptautiniu mastu (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Renginys Lenkijoje ir su juo susijusi idėja (žr. [ivyki ir idėja](#)) pakartojo JK ir ES prekybos santykių ekonominę svarbą tiek Lenkijai, tiek visai ES, taip pat ir po „Brexit“. Šios temos indėlis visų pirma susijęs su ES politiniais santykiais su Rusija ir Kinija (žr. [renginio pavyzdį](#)). Respondentai teigia, kad reikia iš esmės persvarstyti ES užsienio politiką įgyvendinant drąsesnį požiūrį, atsižvelgiant į tai, kas buvo aptarta ankstesnėse temose. Pavyzdžiui, vienas dalyvis teigia, kad ES turėtų padidinti savo jūrinę veiklą Indijos ir Ramiojo vandenyno regione (žr. [idėja](#)). Tačiau kiti platformos dalyviai aptaria nuomonę, kad, kalbant apie Kiniją, ES turėtų ne tik suformuoti vieningesnę ir griežtesnę savo diplomatinį santykių poziciją, atsižvelgiant į labai skirtingas vertybių sistemas, bet ir parengti Europos Sąjungos užsienio investicijų strategiją, kuria būtų kovojama su Kinijos įtaka pasaulyje, ypač besivystančiose šalyse (žr. [idėja](#)).

Kalbant apie santykius su Rusija ir Rytų Europos šalimis, kai kurie renginio, kuriame aptariami Vokietijos ir Baltijos šalių santykiai, dalyviai, inter alia, paragino ES remti opoziciją Baltarusijoje (žr. [renginį](#)). Vienas dalyvis nori, kad ES labiau prisidėtų prie politinės įtampos, kylančios kaimyninėse valstybėse, pavyzdžiui, Juodkalnijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje ir Kosove, arba net jos pačios valstybėse narėse, pavyzdžiui, Kipre (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu šis dalyvis taip pat išreiškė susirūpinimą dėl ES ir Turkijos bei ES ir Serbijos santykių. ES taip pat raginama imtis vadovaujamo vaidmens Izraelio ir Palestinos taikos kūrimo procese (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie ES santykius su už Europos ribų esančiomis šalimis, ypač su Afrikos valstybėmis, respondentai pareiškia nuomonę, kad turėtų būti sustiprinta partnerystė ir atnaujinti prekybos santykiai su Afrika (žr. [išvakarių pavyzdį](#)). Kiti piliečiai ragina stiprinti atskirų valstybių narių ir Afrikos šalių dvišales partnerystes, be kita ko, siekiant spręsti migracijos klausimus. Apie tokias idėjas išsamiau pranešama skyriuje „Migracija“. Taip pat yra raginimų atsisakyti buvusių kolonijinių sistemų ekonominio ir politinio paveldo išsaugojimo (žr. [idėja](#)). Be to, kalbant apie santykius su Afrikos žemynu, vienas dalyvis ragina ES visiškai pripažinti Somalilandą kaip suverenią šalį (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai ragina stiprinti ES ir kitų regioninių

daugiašalių organizacijų, įskaitant Afrikos Sąjungą, MERCOSUR ir ASEAN, partnerystę (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Plėtra

Pasikartojanti tema – ES plėtra. Idėjos dėl tolesnės plėtros, ypač Vakarų Balkanų šalyse, sulaukė palyginti daug dalyvių pritarimo. Siekiant užtikrinti taiką ir stabilumą regione (žr. [idėją](#)), vienas iš labiausiai patvirtintų atsakymų šioje srityje reikalauja tęsti ES plėtrą įtraukiant Vakarų Balkanų partneres. Taip pat buvo surengti įvairūs renginiai, kuriuose aptariami klausimai, susiję su ES plėtra ir Vakarų Balkanais (žr. [renginio pavyzdį](#)). Viename jaunimo renginyje Vokietijoje jauni dalyviai reikalavo, kad ES aktyviau dalyvautų Vakarų Balkanuose, be kita ko, kaip saugumo veikėja (žr. [renginį](#)). Per konferencijos renginį Vengrijoje (žr. [renginį](#)), kuriame dalyvavo daug politikų ir akademikų, kurie pabrėžė plėtros į Vakarų Balkanus svarbą Europos Sąjungos ateičiai, tvirtai pasisako už plėtrą. Įvairiuose indėliuose daugiausia dėmesio skiriama geopolitiniam ES plėtros aspektui (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kiti atkreipia dėmesį į tai, kad stojimo į ES perspektyvos yra ekonomikos reformų ir teisinės valstybės stiprinimo šalyse, siekiančiose narystės ES, varomoji jėga (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie reikalavimus ES plėsti veiklą Vakarų Balkanuose, raginama visapusiškai pripažinti Kosovą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tačiau idėja išplėsti ES įtraukiant Kosovą sukelia įvairių pastabų, kurios dėl įvairių priežasčių griežtai prieštarauja šiai perspektyvai. Kitas dalyvis reikalauja, kad Kosovo piliečiams į ES būtų taikomas bevizis režimas (žr. [idėją](#)).

Nors ir rečiau nei tie, kurie remia plėtrą, kai kurie dalyviai išreiškė nepritarimą tolesnei ES plėtrai, pabrėždami, kad reikia teikti pirmenybę dabartinės Sąjungos vidaus klausimams (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viename iš pastabų ES prašoma nustoti laikyti Turkiją šalimi kandidatė (žr. [idėją](#)). Vienas respondentas apskritai kritikuoja ES plėtros politikos dviprasmiškumą (žr. [idėją](#)). Pasak jos, tai sukelia nusivylimą ir nestabilumą šalyse kandidatėse. Todėl, jos nuomone, ES turi visiems laikams paaiškinti savo poziciją dėl plėtros.

Prekybos politika

Su prekybos ir ekonomiais santykiais susijusios idėjos dalyviai mažiau diskutuoja. Tačiau ES ir kitų pasaulio šalių prekybos santykių ir susitarimų stiprinimo tema dažnai minima tarp idėjų, reikalaujančių stipresnės ir aktyvios pasaulinės ES. Grupė nuomonių šia tema ES pasaulyje nori stiprinti prekybos politiką ir reformuoti prekybos susitarimus laikantis ES vertybių, susijusių su pagarba žmogaus teisėms ar aplinkos apsaugos standartų laikymusi

(žr. [idėjos pavyzdį](#)). Plačiai patvirtinta idėja ragina reformuoti ES prekybos ir investicijų politiką ir atnaujinti pasaulinį daugiašališkumą, kurio pagrindinis tikslas – kurti deramas darbo vietas ir apsaugoti pagrindines ir žmogaus teises, įskaitant darbuotojus ir profesinių sąjungų teises (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vokiškai kalbančiame praktiniame seminare dalyviai aptarė ES prekybos politiką ir jos poveikį trečiojo pasaulio šalyse, ypač sektoriuose, kuriems būdingos prastos darbo sąlygos, vaikų darbas ir neigiamas poveikis aplinkai, pavyzdžiui, tekstilės pramonė (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie kai kuriuos dalyvius, sveikatos ir klimato krizės išryškino labai globalizuotos ir tarpusavyje susijusios Europos ekonomikos ribas. Kaukių trūkumas sveikatos krizės metu, pasaulinių tiekimo grandinių problemos po pandemijos ir pasaulinės prekybos poveikis aplinkai paskatino reindustrializaciją ir didesnę vietos gamybą (žr. [idėją](#)). Šiuo atžvilgiu daugelis respondentų ragina ES valstybes nars labiau koordinuoti tiekimo grandinių rizikos valdymą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitas dalyvis siūlo įsteigti specialią instituciją, kad būtų galima numatyti ir kovoti su strateginių išteklių trūkumu. Tai galėtų būti Europos observatorija (žr. [idėją](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

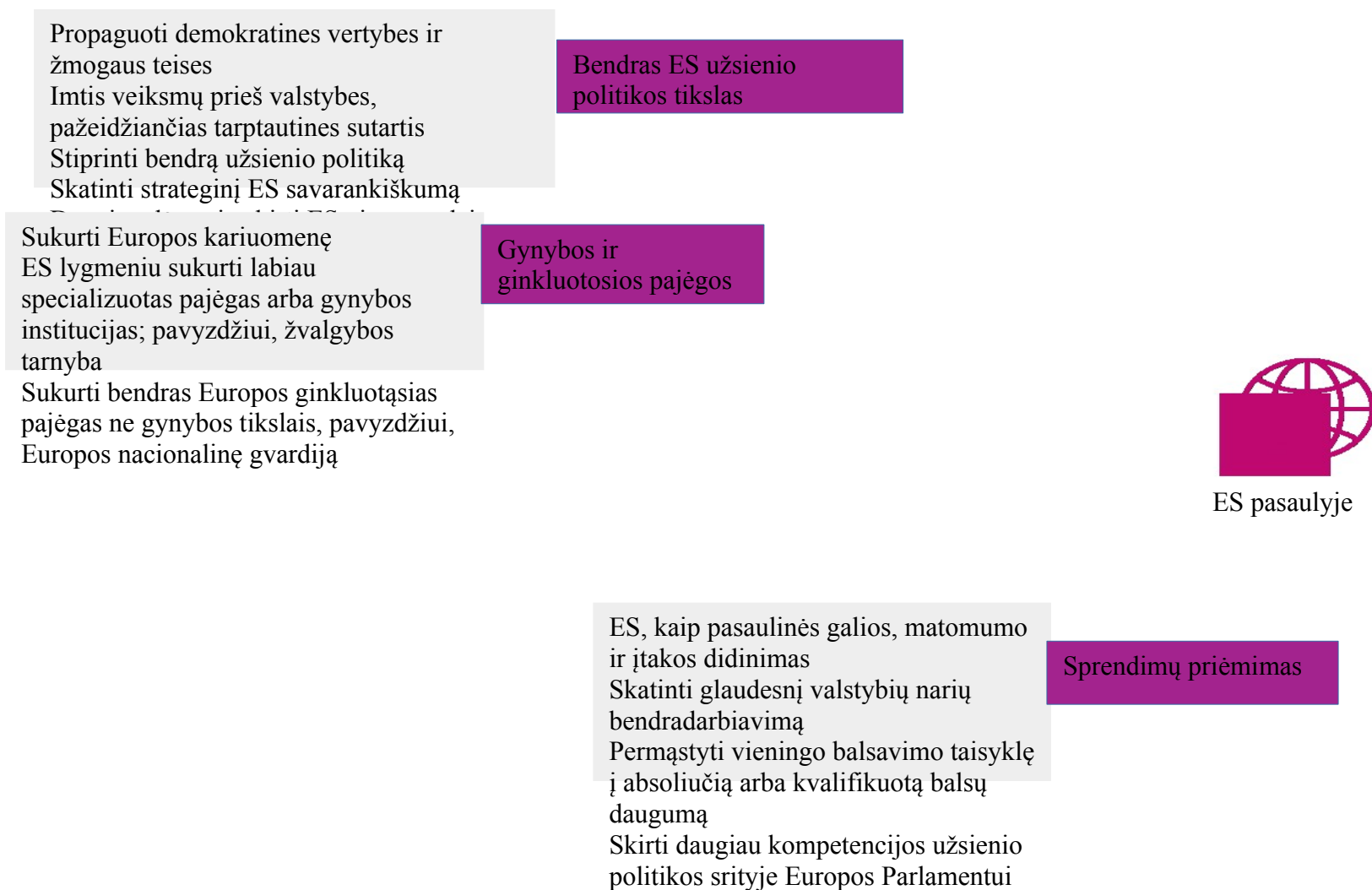
Naujausias idėjos šia tema buvo susijusios su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą, sustiprinant paskutinio paskelbto pranešimo temas. Iš esmės nauji įnašai ragino Europos paramą Ukrainai, tačiau taip pat pasisakė už sprendimus, kaip užbaigti konfliktą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu nuomonės kartais atspindėjo radikaliai skirtingas pozicijas, dauguma respondentų palankiai įvertino ES vykdomas bendros užsienio politikos iniciatyvas (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir keletą jų kritikavo (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Taip pat buvo išreikštas susirūpinimas dėl Rusijos geopolitinių ambicijų Baltijos šalyse ir dėl Rusijos įtakos Vakarų Balkanuose (žr. [idėją](#)). Be to, NATO vaidmuo buvo dažnai minimas konflikto atžvilgiu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Ukrainos, Moldovos ir Gruzijos pateiktos paraiškos dėl narystės ES reaguojant į Rusijos agresiją Ukrainoje sukėlė dar dažnesnes diskusijas apie ES plėtrą platformoje, kai kurie dalyviai buvo atviresni tęsti Sąjungos plėtrą, o kiti pasisakė už kur kas nuosaikesnę plėtros politiką (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Dėl konflikto ES vaidmuo žmogaus teisių ir demokratijų apsaugos srityje visame pasaulyje tapo dar svarbesniu klausimu. Įvairūs autoriai gynė diplomatinį santykių su kitomis demokratinėmis valstybėmis visame pasaulyje, kurių suverenitetui

grėsmę kelia autokratinės valstybės, pvz., Taivaną, svarbą. Kitose nuomonėse buvo aptartas ES ir neliberalių valstybių, tokių kaip Iranas, Kinija ir Turkija, santykių pobūdis (žr. [idėjos](#)pavyzdį), skatinant aktyvesnį dialogą ir ekonominį bendradarbiavimą su tokiomis valstybėmis.

15 diagrama. Protų žemėlapis tema „ES pasaulyje“ 1 dalis

16 diagrama. 2 dalis. Protų žemėlapis tema „ES pasaulyje“

Kaimynystės politika ir santykiai su kitais

ES pasaulyje

Įsteigti bendrą ES ambasadą, kuri atstovautų valstybėms narėms
Laikytis griežtos pozicijos Rusijos ir Kinijos atžvilgiu, palyginti su Europos ekonominėmis partnerystėmis su šiomis šalimis
Parengti ES užsienio investicijų strategiją, kuria būtų kovojama su Kinijos įtaka visame pasaulyje
Plėtoti tvirtesnes ES ir Afrikos šalių, taip pat kitų ne Vakarų šalių partnerystes, be kita ko, pasitelkiant tokias organizacijas kaip Afrikos Sąjunga arba MERCOSUR
Skatinti tvirtesnes valstybių narių ir besivystančių šalių dvišales partnerystes
Vienas atstovavimas ES tarptautinėse institucijose, pavyzdžiui, NATO, arba vienoje nuolatinėje atstovybėje JT Saugumo Taryboje
Imtis vadovaujančio vaidmens kuriant taiką tarp Izraelio ir Palestinos

Prekybos politika

Numatyti ir rasti suderintus išteklių trūkumo per tiekimo grandinės krizes sprendimus
Skatinti prekybos susitarimus, atitinkančius ES vertybes
Skatinti ekonominį bendradarbiavimą ir augimą tiek ES, tiek už jos ribų
Investuoti į vietos gamybą ir didinti pramonės savarankiškumą

Plėtra

Tęsti plėtrą į Vakarų Balkanus
Integruoti Ukrainą, Moldovą ir Gruziją į ES ES plėtros pažangą, palyginti su tolesnės plėtros nebuvimu
Pripažinti Kosovą ir skatinti jo integraciją į ES

6. Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas

Tema Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas iš viso sulaukė 5 351 nuomonės (1 768 idėjos, 2 910 komentarų ir 673 renginiai), o dalyviai pateikė idėjų apie įvairias teises ir laisves, pvz., LGBTIQ ir lyčių lygybę, ir neįgaliųjų įtrauktį, ir diskutavo apie Europos vertybių koncepciją kaip pagrindinį principą. Atsižvelgdami į nuomonių įvairovę platformoje, kiti respondentai ragino laikytis konservatyvesnių nuomonių, dažnai susijusių su religinių vertybių apsauga. Kita svarbi šios temos tema – būtinybė puoselėti ir ginti teisinę valstybę atsižvelgiant į tai, kas vadinama neliberalių demokratijų kilimo ES keliamais pavojais, ir būtinybę stiprinti ES demokratines vertybes. Naujausiuose įrašuose aptartas karas Ukrainoje ir būtinybė ES didinti savo karinius pajėgumus. Įnašai apima šias temas:

- Teisės ir laisvės
- Įtrauki visuomenė
- Teisinės valstybės apsauga
- Saugumas
- ES vertybės
- Lobistinė veikla ir korupcija

Renginiai

Kalbant apie vertybes, teises, teisinę valstybę ir saugumą, ES vertybės buvo aptartos per apskritojo stalo renginį Prancūzijoje (žr. [renginį](#)), o iššūkiai, susiję su ES kultūrų ir kalbų įvairove, taip pat buvo

aptarti Vokietijos konferencijoje, surengtoje bendradarbiaujant su mažumomis Vokietijos ir Danijos pasienio teritorijoje, kurioje daugiausia dėmesio skirta mažumų vertei ir svarbai visuomenėje (žr. [renginį](#)).

Dažniausiai šia tema organizuojamų renginių temos buvo įtraukios visuomenės, lyčių lygybės, kovos su rasizmu (žr. [renginį](#)) ir anti-LGBTIQ fobijos politika, visų pirma Graikijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Belgijoje. Danijoje renginiai, susiję su vertybėmis ir teisėmis, daugiausia buvo kelionės seminarai, skirti bendrauti su jaunimu keliose šalies aukštosiose mokyklose (žr. [renginį](#)).

Diskriminavimas dėl lyties ir smurtas buvo išsamiai aptarti internetiniame renginyje, skirtame pagrindinėms priežastims, prevencijai ir reagavimui į piktnaudžiavimą (žr. [renginį](#)). Tarptautinės moterų teisių dienos proga buvo surengtas renginys, skirtas aptarti politikos priemones lyčių lygybei stiprinti (žr. [renginio pavyzdį](#)). Nors studentų renginyje buvo kovojama su smurtu šeimoje ir smurtu dėl lyties (žr. [renginį](#)).

Visai neseniai kai kuriuose renginiuose buvo aptarti su saugumu ir gynyba susiję klausimai, susiję su Rusijos invazija į Ukrainą. Visų pirma viename renginyje buvo aptarti karo Ukrainoje padariniai ES saugumui ir gynybai (žr. [renginį](#)), o kitame – strateginio savarankiškumo užtikrinimo perspektyvos (žr. [renginį](#)).

Teisės ir laisvės

Teisių ir laisvių tema yra labai svarbi, visų pirma dėl to, kad duomenų teikėjai nurodo labai įvairias teises ir laisves.

Didelė grupė idėjų apie teises ir laisves aptaria žmogaus teisių ir laisvių apsaugą apskritai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viena iš labiausiai patvirtintų šios temos idėjų siūlo stiprinti įvairių žmogaus teisių priemonių įgyvendinamumą ES teisinėje sistemoje (žr. [idėja](#)), o kitos mano, kad reikia atnaujinti žmogaus teises, kad jos atitiktų dabartines ir būsimas visuomenės realijas (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kalbama apie įvairias žmogaus teises, t. y. ekonomines, socialines, kultūrinės, pilietines ir politines teises. Kai kurie dalyviai atkreipia dėmesį į žmogaus teisių pažeidimus prie Europos sienų, į kuriuos kai kurie respondentai atsako pasmerkdami neteisėtai žmones gabenančius asmenis (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Šioje platformoje daug dėmesio skiriama pilietinėms ir politinėms teisėms, o teisė į privatumą ir saviraiškos laisvę yra viena iš svarbiausių nuomonių (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šios pastabos, kuriose aptariama laisvė nuo diskriminacijos, yra suskirstytos į atskirą įtraukios visuomenės temą, nes jos yra didelės.

Atsižvelgiant į mūsų besikeičiančių visuomenę, įvairiuose indėliuose daugiausia dėmesio skiriama klausimams, susijusiems su teisėmis ir laisvėmis vykstant skaitmeninei transformacijai, visų pirma susijusiems su teise į privatumą. Ši potėmė taip pat aptariama skaitmeninės transformacijos tema. ES Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas laikomas labai svarbiu siekiant užkirsti kelią įmonėms perduoti asmeninę informaciją (žr. [idėja](#)). Apskritai respondentai pabrėžia, kad reikia geresnių teisės aktų ir priemonių privatumo problemoms, susijusioms su internetu ir socialine žiniasklaida, taip pat visomis naujomis technologijomis, spręsti (žr. [idėja](#)). Raginama apriboti biometrinių duomenų naudojimą stebėjimo tikslais (žr. [idėja](#)) ir apskritai asmens duomenų rinkimą ir dalijimąsi jais (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Iš tiesų, respondentai pažymi, kad skaitmeninis stebėjimas, kai technologijų milžinai renka asmens duomenis, kelia didelę grėsmę piliečių orumui, savarankiškumui ir privatumui. Todėl jos ragina sugriežtinti reglamentus ir duomenų apsaugos priemones (žr. [idėja](#)). Tai taip pat keliama atsižvelgiant į pareikštą didesnio dirbtinio intelekto reglamentavimo poreikį (žr. [idėja](#)).

Kita idėjų grupė aptaria saviraiškos laisvę ir šios laisvės ribas. Kalbant apie saviraiškos laisvės, susijusios su spauda ir socialine žiniasklaida, užtikrinimą, kai kurie respondentai išreiškė susirūpinimą, kad jiems kyla pavojus, nes turinys pašalinamas iš platformų (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitos sprendžia saviraiškos laisvės apribojimų klausimą, pavyzdžiui, koku mastu interneto turinys

turėtų būti reguliuojamas ir kokį poveikį tai daro žodžio laisvei; kai kurie piliečiai remia vieningos Europos skaitmeninės sistemos kūrimą (žr. [renginį](#)). Pavyzdžiui, manoma, kad melagingos naujienos kelia grėsmę pagrindinėms demokratinėms vertybėms (žr. [renginį](#)). Dažnai keliama neapykanta kurstančios kalbos sąvoka rodo, kad reikia spręsti šį klausimą ir didinti neapykanta kurstančių kalbų (pavyzdžiui, [idėjos ir renginio](#)) ir neapykantos nusikaltimų aukų apsaugą (žr. [renginį](#)).

Potėmė yra susijusi su ekonominėmis ir socialinėmis teisėmis, kurios taip pat iškeltos stipresnei ekonomikai, socialiniam teisingumui ir darbo vietoms, pavyzdžiui, teisei į būstą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimui (žr. [renginio pavyzdį](#)), maisto socialinei apsaugai (žr. [idėja](#)) ir kt. Kai kurie respondentai reikalauja atnaujinti žmogaus teises šiuo atžvilgiu (žr. [idėja](#)) arba netgi užtikrinti, kad socialinės teisės būtų įgyvendinamos (žr. [idėja](#)).

Kalbant apie tam tikro gyventojų segmento teises, kelios idėjos pasisako už vaiko teises ir nurodo, kad reikia didinti vaikų apsaugą teisės aktuose ir politikoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Atsižvelgiant į pagrindinę teisę gerbti kultūrų, religijų ir kalbų įvairovę, plačiai pritariama idėjai, kad Europos Sąjunga turi pripažinti esperanto kalbą Europos piliečių kalba (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kita nuomonių grupė pabrėžia, kad reikia panaikinti COVID-19 priemones, kai tik tai leis pandemijos poveikis, siekiant užtikrinti normalumą ir atkurti piliečių laisves (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu taip pat raginama užkirsti kelią piliečių, kurie pasirinko nevakcinuoti arba reguliariai tikrinami, kad galėtų naudotis pagrindinėmis patalpomis, diskriminacijai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Su skiepijimu nuo COVID-19 susiję klausimai išsamiau nagrinėjami sveikatos temoje.

Kai kuriuose atsakymuose ES raginama imtis vadovaujančio vaidmens gyvūnų teisių apsaugos srityje (žr. [idėja](#)), pavyzdžiui, įvedant „gyvūnų licenciją“ (žr. [idėja](#)). Respondentai mano, kad nors ES sutartyse gyvūnai pripažįstami juslinėmis būtybėmis, ūkininkavimo ir mėsos pramonėje vis dar yra piktnaudžiaujamojo ir žiauraus elgesio (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kiti ypatingą dėmesį skiria teisminiams klausimams ir judumo ES viduje pasekmėms, aptaria poreikį palengvinti procesus, pavyzdžiui, susijusius su paveldėjimo tvarkymu (žr. [idėja](#)), mirtimi (žr. [idėja](#)), irsiūlo, kad valstybių narių sutuoktinių turto teisinio režimo ir registruotos partnerystės registrai būtų tarpusavyje susieti (žr. [idėja](#)). Atviro forumo internetiniame seminare dalyviai aptarė procesines teises baudžiamajame procese visoje ES (žr. [renginį](#)).

Įvairūs dalyviai pritaria teisei savarankiškai gydytis kanapėmis (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir plačiau aptaria narkotikų dekriminalizavimą ir legalizavimą (žr.

[idėjos pavyzdį](#)). Šis klausimas taip pat nagrinėjamas sveikatos tema.

Kai kurie piliečiai teigia, kad mokėjimo grynaisiais pinigais galimybės turėtų būti pripažįstamos demokratine teise (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Įtrauki visuomenę

Įvairiose nuomonėse raginama dėti daugiau pastangų kuriant įtraukią visuomenę, sprendžiant tokius klausimus kaip laisvė, diskriminacija ir lygybė. Pagal šią temą daugiausia dėmesio skiriama su lyčių lygybe susijusioms idėjomis, įskaitant labai palankiai vertinamą idėją šiuo klausimu (žr. [renginio idėja ir pavyzdį](#)), taip pat moterų įgalėjimą (žr. [renginį](#)). Susiję pasiūlymai apima moterų skaičiaus didinimą tarp politinius ir ekonominius sprendimus priimančių asmenų (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Lyčių lygybė taip pat plačiai aptariama siekiant vienodo darbo užmokesčio (žr. [idėjos pavyzdį](#)), taip pat švietimo požiūriu nuo vaikystės (žr. [idėją](#)). Kitose srityse taip pat raginama laikytis požiūrio į tradiciškai daugiau vyrų dominuojančius sektorius, pavyzdžiui, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektorius, siekiant sumažinti lyčių nelygybę.

Kalbant apie lytines ir reprodukcinės teises, piliečiai yra susiskaldę. Grupė nuomonių pabrėžia lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, kaip pagrindinių priemonių siekiant lyčių lygybės ir smurto dėl lyties, įskaitant teisę į abortą, svarbą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kita vertus, kitais įnašais pasisakoma už orumo ir teisės į gyvybę apsaugą nutraukiant finansavimą ES mokslinių tyrimų, paramos vystymuisi ir visuomenės sveikatos srityse, kurios, kaip manoma, skatina žmogaus embrionų naikinimą (žr. [idėją](#)). Be abortų temos, su seksualinėmis ir reprodukcinėmis teisėmis susijusiose idėjose aptariamas poreikis įgyvendinti veiksmingas kovos su padidėjusiu smurtu dėl lyties priemones (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)), taip pat siūloma kovoti su vyrų stereotipais (žr. [idėją](#)) ir kovoti su keršto pornografija ir priekabiavimu internete (žr. [renginį](#)).

Kita tema, kuri pritraukė daug nuomonių, yra poreikis toliau skatinti neįgaliųjų, pavyzdžiui, asmenų, nukentėjusių nuo Trisomy 21, įtrauktį (žr. [idėją](#)). Respondentai ragina įtraukti neįgaliuosius į nacionalines konstitucijas (žr. [idėją ir renginį](#)), taip pat politiką, kuria būtų skatinamas neįgaliųjų užimtumas (žr. [idėją](#)) ir visų darbuotojų informuotumo apie negalią mokymą (žr. [idėją](#)). Be to, idėja pasisako už mokytojų mokymą, kaip integruoti neįgaliuosius mokinius į klases (žr. [idėją](#)). Kiti pasiūlymai apima: i) kliūčių neįgaliesiems pašalinimą didinant produktų ir paslaugų prieinamumą (žr. [idėją ir renginį](#)), ii) tinkamą jų žmogaus teisių apsaugą (žr. [idėją](#)) ir iii) kovą su psichikos negalią turinčių asmenų diskriminacija (žr. [idėją](#)). Labai komentuojamas renginys, kurio dalyviai pritaria pastabų skyriuje, taip pat ragina įtraukti žmones su

Dauno sindromu ir teisėkūros iniciatyvas jiems remiant (žr. [renginį](#)), siekiant padidinti jų matomumą ir dalyvavimą visuose visuomenės lygmenyse (žr. [idėją](#)).

Kai kurie respondentai mano, kad kai kuriose valstybėse narėse pažeidžiamos moterų, LGBTIQ mažumų ir žmogaus teisių teisės (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Kaip nurodyta toliau, daug dalyvių ragina apsaugoti LGBTIQ asmenis ir pripažinti tos pačios lyties asmenų santuokas visose ES valstybėse narėse (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)) ir leisti LGBTIQ asmenų tėvystei (žr. [idėją](#)). Viename seminare aptartas LGBTIQ asmenų teisių integravimas į įvairias temas (žr. [renginį](#)). Kita idėja siūlo įvesti daugialypės diskriminacijos sąvoką, t. y. diskriminaciją dėl dviejų ar daugiau priežasčių ir imtis konkrečių kovos su ja priemonių (žr. [idėją](#)).

Atsižvelgiant į senėjančią Europos visuomenę, platformai buvo pateikti raginimai kovoti su amžiumi (žr. [idėją](#)). Taip pat buvo surengtas renginys siekiant iširti demografinių pokyčių pasekmes visuomenės struktūriniam pamatams (žr. [įvykį](#)).

Keliuose renginiuose taip pat atkreiptas dėmesys į tautinių ir etninių mažumų teisių klausimą (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)), įskaitant romų bendruomenę (žr. [idėjos, renginio ir renginio pavyzdį](#)). Be to, kai kuriose idėjose raginama priimti ES reglamentą, kuriuo būtų užtikrintos Europos mažumų kalbos teisės (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viena iš labai palankiai vertinamų idėjų ragina katalonų kalbą paversti oficialia ES kalba (žr. [idėją](#)).

Buvo aptarti įtraukūs komunikacijos svarstymai Komisijoje, o dalyviai teigė, kad Europos piliečiai turėtų jaustis laisvi švęsti religines šventes, kad Europos piliečiai nesijaustų atvirksčiai diskriminuojami (žr. [idėją, idėją ir renginį](#)).

Kalbant apie įvairios ir įtraukios Europos perspektyvas, respondentai aptaria sėkmingos integracijos politikos poreikį, nes kai kurie pabrėžia, kad nesugebėjimas įgyvendinti veiksmingos imigrantų integracijos politikos sukelia įtampą Europos visuomenėse ir susijusią riziką saugumui (žr. [idėją](#)).

Teisinės valstybės apsauga

Būtinybė puoselėti teisinę valstybę ir pagarbą demokratinėms vertybėms yra dažnai pasikartojanti tema (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Atsakymuose jie pripažįstami kaip Europos Sąjungos pamatai (žr. [idėją ir idėją](#)). Nors dauguma nuomonių kelia vidaus aspektus, susijusius su teisine valstybe, taip pat įtraukti išorės aspektai, raginant ES laikytis griežtesnės pozicijos trečiųjų šalių, pvz., Rusijos ir Kinijos, atžvilgiu.

Viena iš labiausiai remiamų šios temos idėjų reikalauja sukurti demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių peržiūros mechanizmą (žr. [idėja](#)). Taip pat pabrėžiama teisinės valstybės svarba vidaus rinkos veikimui (žr. [idėja](#)). Todėl idėja nustatyti bendrą viziją, kaip apsaugoti savo vertybes ir institucijas, yra plačiai paplitusi visoje platformoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Daugelis dalyvių yra susirūpinę dėl pagarbos ES vertybėms ir teisinei valstybei ES (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)), kai kurie konkrečiai mini Vengriją (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir Lenkiją (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Labai pritariant idėjai pabrėžiama, kad visos valstybės narės turėtų laikytis demokratijos ir teisinės valstybės principų, netaikydamos dvigubų standartų (žr. [idėja](#)).

Atsižvelgdami į šias suvokiamas grėsmes teisinei valstybei, respondentai siūlo įvairias kovos su pažeidimais strategijas: I) sumažinti dotacijas šalims, ii) panaikinti jų balsavimo Taryboje teises (žr. [idėjos pavyzdį](#)), iii) naudotis biudžeto apsaugos mechanizmais, susijusiais su teisine valstybe (žr. [idėja](#)), iv) peržiūrėti 7 straipsnį, kad būtų lengviau taikyti sankcijas vyriausybėms, pažeidžiančioms ES vertybes (žr. [idėja](#)), v) nustatyti mechanizmą, pagal kurį valstybės narės galėtų būti išsiųstos, jei jos pažeidžia demokratinę teisinę valstybę (žr. [idėja](#)), ir vi) įsteigti priežiūros instituciją, pavyzdžiui, Europos Sąjungos Teisingumo Teismą demokratijai ir teisinei valstybei apsaugoti ES (žr. [idėja](#)).

Be kitų ES vertybių, taip pat siūloma keletas idėjų, kaip užtikrinti teisinę valstybę. Kai kurie iš jų siūlo remti pilietinės visuomenės organizacijas kaip būdą stiprinti ir palaikyti demokratinę teisinę valstybę (žr. [idėja ir idėja](#)). Pranešėjas išskėlė susijusią idėją įgyvendinti ES pilietinės visuomenės strategiją, pagal kurią pilietinės visuomenės organizacijos galėtų laisvai veikti ir prisidėti prie Europos vertybių išsaugojimo (žr. [idėja](#)).

Vis dėlto plačiausiai paplitusioje mintyje raginama panaikinti vienbalsiškumo taisyklę, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės, kurios nėra suderintos su teisine valstybe, negalėtų blokuoti sprendimų priėmimo ES (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Laikoma, kad spaudos ir žiniasklaidos laisvės apsauga yra susijusi su teisinės valstybės ir ES vertybių apsauga. Tai buvo dalyvaujamojo seminaro tema, o būtinybė didinti žiniasklaidos pliuralizmo skaidrumą ir užtikrinti didesnę žurnalistų apsaugą buvo pagrindiniai renginiai (žr. [renginį](#)). Taip pat pritariama didesniai skaidrumui ir aktyvesniai piliečių dalyvavimui ES sprendimų priėmimo procese (žr. [idėja](#)).

Nors dominuojanti idėjų dalis rodo susirūpinimą dėl teisinės valstybės principų pažeidimų, kita idėjų kryptis yra kitokia, nes manoma, kad ES autoritariškai kišasi į valstybių narių konstitucijas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kai kurie raginimai persvarstyti Europos Teisingumo Teismo kompetenciją užkirsti kelią konfliktams su nacionaline konstitucine

jurisdikcija registruojami platformoje (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, vienas dalyvis laikosi nuomonės, kad tol, kol gerbiamas liaudies suverenumas, viešpatauja demokratija (žr. [idėja](#)). Kiti taip pat teigia, kad veto teisė įgyvendinama kaip Sutartimis suteikta politinė priemonė ir kad valstybių narių prerogatyva ginti sienas ir išsaugoti krikščionių religiją, kultūrą ir homogenišką visuomenę (žr. [idėja](#)).

Saugumas

Saugumo klausimas plačiai aptariamas kitose srityse, pvz., ES pasaulyje, todėl jis retai pasitaiko kaip tema vertybių ir teisių, teisinės valstybės, saugumo tema. Nepaisant to, viena iš labiausiai komentuojamų idėjų šiuo metu šia tema yra pasiūlymas sukurti ES kariuomenę (žr. [idėja](#)), siekiant geriau apsaugoti valstybes nares nuo priešišku užsienio subjektų (žr. [renginio pavyzdį](#)). Be to, dalyviai teigia, kad centralizuoti ES saugumą būtų naudinga tiek išlaidų požiūriu, tiek atsižvelgiant į mažėjančią nacionalinių armijų svarbą visoje Europoje, nes Europos piliečiai mažiau linkę ginti savo valstybę (žr. [idėja](#)). Tačiau šių idėjų komentaru skyriuose kiti suabejojo šiuo pasiūlymu, daugiausia pareikšdami pastabas dėl politinio poveikio ir ES gynybos ir nacionalinės gynybos santykio. Dėl šios priežasties dalyvis pasisako už nacionalinių armijų integraciją ir sąveiką (žr. [idėja](#)).

Pranešėjai taip pat aptaria užsienio politikos ateitį ir tai, kaip ji gali būti pakeista siekiant užtikrinti, kad Europa atliktų tarptautinį vaidmenį (žr. [renginį](#)), taip pat ragina ES persvarstyti savo prioritetus, susijusius su saugumo tikslais, atsižvelgiant į klausimus, susijusius su migrantų krize ir Afganistanu, Kinijos grėsme Azijos ir Ramiojo vandenyno regione (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į netradicinius militaristinius iššūkius, kurie keičiami vertybiniais popieriais, pavyzdžiui, terorizmą, nusikalstamų organizacijų veiklą ir nereguliuojamą imigraciją, vienas dalyvis teigia, kad jų negalima išspręsti vien tradicinėmis karinėmis strategijomis, nes tam reikia saugumo priemonių, nustatytų pasitelkiant diplomatiją, tarpininkavimą ir visuomenės sanglaudą (žr. [idėja](#)). Svarbus pavyzdys yra [energetinis saugumas](#) (žr. [idėja](#)) ir tikslas sumažinti priklausomybę siekiant stiprinti Europos Sąjungos geopolitinius gynybos pajėgumus (žr. [idėja](#)). Diskusijose dėl platformos taip pat buvo pastebėta, kad pacifistai, propaguojantys gynybines strategijas, prieš tuos, kurie teigė, kad susidūrus su supervalstybėmis, pvz., Kinija ir Rusija, reikalingas militarizuotas saugumas (žr. [idėja](#)). Kai kurie dalyviai laikosi nuomonės, kad ES neturėtų spręsti gynybos klausimų ir kad valstybėms narėms geriau apsiginti remiant NATO (žr. [idėja](#)).

Platformoje plačiai paplitusios saugumo problemos, susijusios su Rusija, pavyzdžiui, dezinformacijos grėsmė ir Rusijos įtaka ir įtaka Europos šalims (žr. [idėja ir renginį](#)), ir nuomonės, kuriose išreiškiamas poreikis plėtoti bendrą politiką (žr. [idėja](#)).

Diskutuodami apie ES vidaus saugumą, kai kurie respondentai pabrėžia poreikį kovoti su įvairių rūšių grėsmėmis, pavyzdžiui, kibernetiniais išpuoliais, geriau koordinuojant kibernetinį saugumą (žr. [idėja](#)) ir įvairiomis terorizmo formomis vykdant koordinuotas kovas su terorizmu programas (žr. įvykių [pavyzdį](#)). Be to, jie pabrėžia, kad svarbu užkirsti kelią Europos visuomenių radikalėjimui ir poliarizacijai, pavyzdžiui, sukuriant Informacijos apie radikalizaciją tinklą, kad būtų dalijamasi geriausia patirtimi (žr. [idėja ir idėja](#)).

ES taip pat siūloma koordinuoti policijos pajėgas siekiant užtikrinti lygybę ir vienodą darbą visose valstybėse narėse (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu dalyviai pasiūlė įdiegti karinę ir policijos programą „Erasmus“, kad būtų sustiprintas ištikimybė ES ir sudarytos palankesnės sąlygos dalytis gerąja patirtimi (žr. [idėja ir idėja](#)). Panašios idėjos taip pat aptariamoms tema „ES pasaulyje“.

Kaip paskutinę idėjų dalį, platformoje yra keletas raginimų palengvinti baudžiamąjį persekiojimą ir teisėsaugą tarpvalstybiniu mastu (žr. [idėjos ir idėjos](#) pavyzdžius), pavyzdžiui, priimant vieningą baudžiamąjį kodeksą (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į judėjimo laisvę ES, kai kurie piliečiai pritaria Europos agentūros steigimui siekiant stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą kovojant su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu (žr. [idėja ir idėja](#)). Dalyvis taip pat atkreipia dėmesį į pavojų, kurį kelia neteisėtas ginklų pardavimas (žr. [idėja](#)). Kai kurie dalyviai taip pat numato stiprinti jau veikiančią Europos kovos su tarptautiniu nusikalstamumu ir terorizmu agentūrą (žr. [idėja](#)).

ES vertybės

Europos vertybių palaikymo svarba ir svarba dažnai kartojama platformoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Grupė idėjų šioje platformoje aptaria, ką reiškia būti Europos ir kokias vertybes ES turėtų įkūnyti ir skatinti (pavyzdžiui, žr. [idėja ir renginį](#)). Be kita ko, keli piliečiai mini žmogaus orumo, laisvės, lygybės, demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių, pliuralizmo, teisingumo, solidarumo (žr. [renginį](#)) ir lyčių lygybės principus, kurie sudaro Europos Sąjungos vertybių sistemą, ir mano, kad jais turėtų būti vadovaujama jos politikoje. Todėl labai pritariant pasiūlymui reikia įdiegti demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių ES peržiūros mechanizmą (žr. [idėja](#)).

Piliečiai taip pat nurodo bendras šaknis ir nevienalyčius ypatumus, kurie būdingi kiekvienai valstybei narei (žr. [idėjos ir idėjos](#) pavyzdį).

Kai kurie respondentai taip pat aptaria būtinybę, kad Europos konstitucijoje būtų aiškiai apibrėžtos pagrindinės Europos vertybės, kurių reikia laikytis ES (žr. [idėjos](#) pavyzdį).

Diskusijose daugiausia dėmesio skiriama religijos ir religinių vertybių vietai Europoje, diskutuojant apie krikščioniškųjų vertybių vaidmenį ir būtinybę jas apsaugoti (žr. [idėja ir renginį](#)), tačiau taip pat raginama gerbti kultūrinę ir religinę įvairovę Europoje (žr. [idėja](#)). Kalbant apie krikščionybę, renginyje buvo nagrinėjama, kaip Rytų Europos šalys derina viešuosius religinius pasirodymus su tolerancija kitoms religijoms ir tikėjimams (žr. [įvykį](#)). Religija ir jos svarba šiandieninėje Europos Sąjungoje buvo aptarti tarpreliginiame susitikime Dubline (žr. [renginį](#)). Tuo pačiu metu dalyviai teigia, kad vis įvairesni etiniai klausimai turėtų būti sprendžiami per religijų dialogus ir tarpkultūrines perspektyvas (žr. [idėjos](#) pavyzdį).

Naujausiuose įrašuose taip pat iškeltas klausimas dėl antisemitizmo kaip didelės grėsmės daugelio šalių žydų bendruomenių piliečiams, kuriuose padaugėjo išpuolių ir smurto (žr. [idėja](#)).

Lobistinė veikla ir korupcija

Kaip ir temos „Europos demokratija“ atveju, kai kurie respondentai daugiausia dėmesio skyrė su lobistine veikla ir korupcija susijusiems klausimams. Siūloma padidinti privačių interesų lobistinės veiklos reglamentavimą ir skaidrumą (žr. [idėja](#)) ir apriboti jos įtaką ES politikai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kiti dalyviai aptarė, kaip kovoti su korupcija ES institucijose, naudoti ES lėšas ir apsaugoti informatorius (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas dalyvis pasiūlė įsteigti Tiesos ir susitaikymo komisiją, kuri nagrinėtų įtariamus ES pareigūnų padarytus ES sutarčių pažeidimus (žr. [idėja](#)).

ES ne tik kovoja su korupcija ES institucijų lygmeniu, bet ir ragina ES patikrinti nacionalinių viešojo administravimo institucijų nešališkumą siekiant kovoti su favoritizmu ir savivale (žr. [idėja ir įvykį](#)) arba kovoti su teismų korupcija (žr. [idėja](#)). Respondentai prašo ES imtis veiksmų kovojant su mokesčių vengimu ir korupcija valstybėse narėse (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, kai kurie respondentai išreiškė pasipiktinimą dėl to, kad negali užtikrinti teisingo teismo proceso (žr. [idėja](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Naujose idėjose vis dažniau aptariami saugumo ir sienų apsaugos klausimai. Gynybos tema buvo aptarta ne tik kuriant Europos kariuomenę (žr. [idėjos pavyzdį](#)), bet ir kalbant apie Rusijos invaziją Ukrainoje, su daugeliu raginimų stiprinti Europos demokratines vertybes (žr. [idėją](#)) ir remti Ukrainą. Todėl kai kurie dalyviai pasisakė už ES gynybos sistemos plėtrą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat buvo aptarta Ukrainos narystė ES (žr. [idėją](#)).

Be to, atsakymuose buvo aptartos paskutinėje paskelbtoje ataskaitoje išskeltos temos ir potėmės.

LGBTIQ asmenų teisės (žr. [idėjos pavyzdį](#)), lyčių lygybė (žr. [idėjos pavyzdį](#)), neįgaliųjų (žr. [idėją](#)) ir mažumų (žr. [renginį](#)) diskriminacija dažnai buvo keliamos platformoje pateiktose idėjose šalia ES vertybių (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Pagal teisių ir pilietinių laisvių temą kai kurie dalyviai ragino labiau gerbti saviraiškos laisvę, siūlydami sudaryti palankesnes sąlygas nepriklausomai žiniasklaidai nušviesti informaciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitas indėlis pasisakė už didesnę laisvę nešioti ginklus (žr. [idėją](#)).

Kalbant apie socialines teises, taip pat buvo diskutuojama demografijos tema ir raginama nustatyti politiką, kuria būtų siekiama geriau remti šeimas (žr. [idėją](#)). Idėja taip pat pabrėžė, kad reikia parengti veiksmingą kovos su benamyste politiką (žr. [idėją](#)).

Daugiausia diskutuota teisingumo ir teisėsaugos temomis (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie teisingumą, dalyviai aptarė klausimus, susijusius su mokesčių slėpimu ir socialiniu dempingu (žr. [idėją](#)), taip pat teisingumo sistemų veikimo sutrikimus ir pažangius pasiūlymus, kuriais siekiama integruoti Europos teisingumo sistemas, įskaitant galimybę atlikti bausmę kitoje ES šalyje (žr. [idėją](#)).

17 diagrama. Protų žemėlapis tema Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, 1 dalis

Ginti ir ginti žmogaus teises ir laisves
Stiprinti žmogaus teisių priemonių įgyvendinamumą ES teisinėje sistemoje
Privatumo ir asmens duomenų apsauga
Apriboti biometrinių duomenų naudojimą stebėjimui
Išlaikyti sąžinės laisvę ir saviraiškos laisvę
Kova su neapykantos kurstymu ir neapykantos nusikaltimais
Užtikrinti spaudos ir žiniasklaidos laisvę kovojant su dezinformacija
Užtikrinti ekonomines ir socialines teises
Vaiko teisių įgyvendinimas formuojant politiką
Apsaugoti gyvūnų teises ir panaikinti piktnaudžiavimą ir žiaurią praktiką intensyvaus gyvulininkystės sektoriuje
Atsižvelgiant į COVID-19 priemones užtikrinama teisė laisvai judėti ir užkertamas kelias diskriminacijai
Užtikrinti teisę į mokėjimus grynaisiais pinigais
Suvienodinti rinkimų teises visose valstybėse narėse
Legalizuoti kanapes

Teisės ir laisvės

Lobistinė veikla ir korupcija

Kovoti su korupcija nacionaliniu ir ES lygmenimis ir sugriežtinti lobistinės veiklos taisykles
Padaryti ES sprendimų priėmimo procesą skaidresnį ir atskaitingesnį
Kovos su mokesčių vengimu valstybėse narėse aktas
Priešpriešinis favoritizmas ir savivalė nacionalinėse viešojo administravimo institucijose

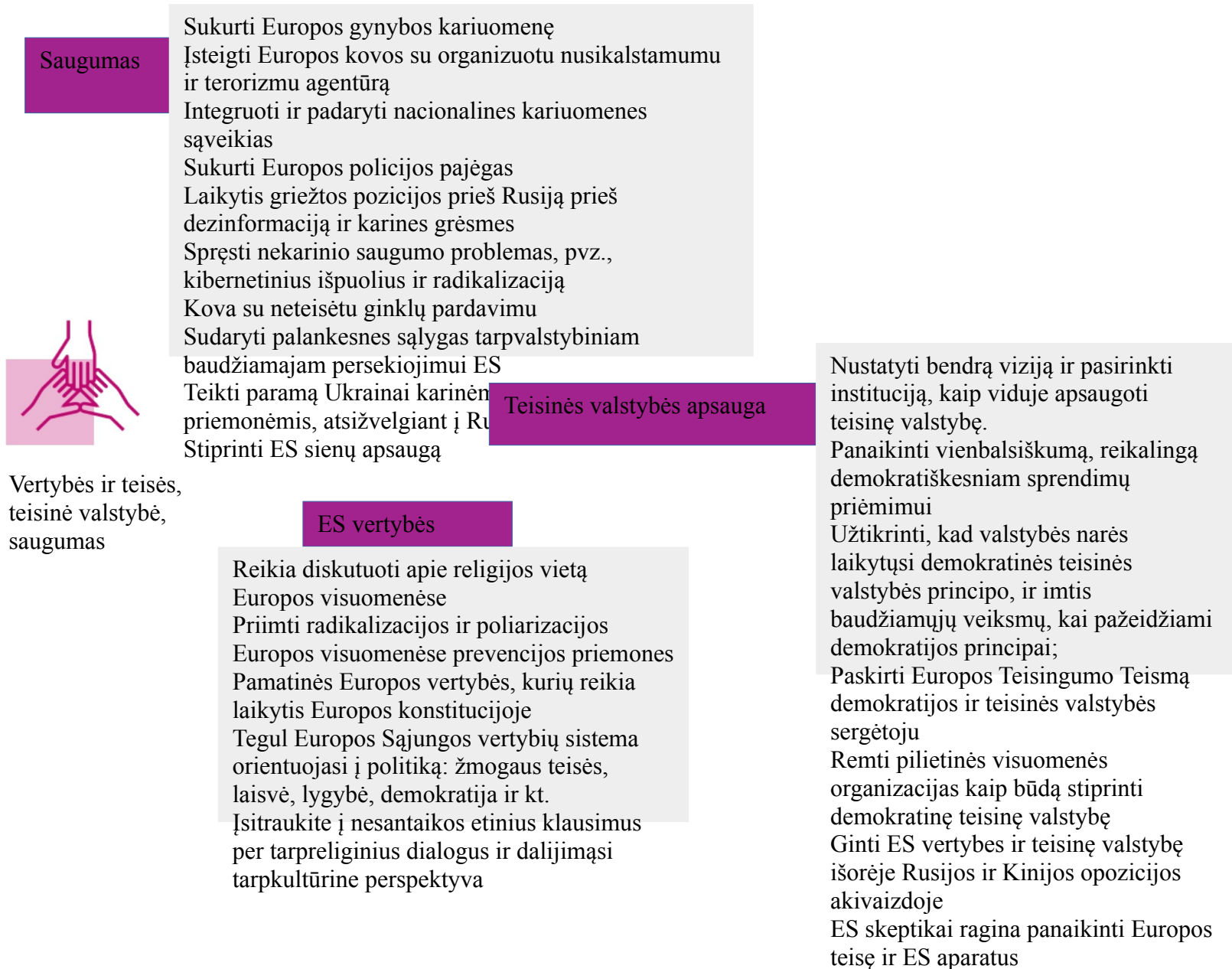

Vertybės ir teisės,
teisinė valstybė,
saugumas

Įtrauki visuomenę

Užtikrinti laisvę nuo diskriminacijos
Įgyvendinti lyčių lygybę ir stiprinti moterų atstovavimą
Didinti neįgaliųjų įtrauktį šalinant kliūtis ir kovojant su diskriminacija
LGBTQ teisių gynėjas ir tos pačios lyties asmenų santuokų pripažinimas valstybėse narėse
Kova su amžiumi
Pažangios mažumų, pvz., romų, įtraukties strategijos
Stiprinti lytines ir reprodukcinės teises, palyginti su gyvenimo anti-abortionizmu
Migracijos srityje: užtikrinti veiksmingą integracijos politiką ir kovoti su dezinformacija

18 diagrama. Protų žemėlapis tema Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, 2 dalis

7. Skaitmeninė transformacija

Skaitmeninės transformacijos tema sugeneravo 1 072 idėjas, 1 184 komentarus ir 390 renginių, iš viso pateikė 2 646 atsakymus. Apskritai indėliuose pabrėžiamas skaitmeninės transformacijos poreikis, susijęs su būsima ekonomika, bendradarbiavimu, sveikata ir kitomis gyvenimo sritimis. Tačiau jose taip pat atkreipiamas dėmesys į keletą iššūkių, susijusių su skaitmenine transformacija, pvz., etikos aspektus, didėjančią skaitmeninę atskirtį, BDAR trūkumus ir kibernetines grėsmes. Šiuo atžvilgiu dažniausiai pasitaikančiomis temomis respondentai pareiškė, kad reikia ne tik investuoti į skaitmeninį švietimą ir ugdyti skaitmeninius įgūdžius, bet ir investuoti į skaitmenines inovacijas ir pereiti prie skaitmeninės suverenios Europos. Įvairios idėjos gali būti grupuojamos pagal šias temas:

- **Švietimas ir mokymas: skaitmeniniai įgūdžiai**
- **Skaitmeninis suverenumas ir etika**
- **Bendras visuomenės skaitmeninimas**
- **Europos skaitmeninės priemonės: viešųjų paslaugų skaitmeninimas**
- **Skaitmeniniai duomenys**
- **Kibernetinis saugumas**
- **Skaitmeninės teisės ir įtrauktis**
- **Tarša, tvarumas ir ilgaamžiškumas**
- **Ekonomikos skaitmeninimas**
- **Skaitmeninė sveikata**

Renginiai

Pastarojo meto renginiai, surengti pagal skaitmeninės transformacijos temą, atspindėjo diskusijas apie sąžiningos ir subalansuotos skaitmeninės transformacijos kūrimą ES. Viename renginyje Švedijoje vidurinių mokyklų moksleiviai aptarė modernios elektroninės įrangos trūkumą mokyklose, žemą naujų technologijų supratimo lygį tarp vyresnio amžiaus žmonių ir poreikį visoje ES naudotis sparčiuoju internetu (žr. [renginį](#)).

Vengrijos Pécs mieste surengtame seminare, kurį surengė vietos universitetas, buvo aptartos etinės dilemos, susijusios su dirbtinio intelekto reguliavimu ir naudojimu. Seminarą sudarė pradinė proto šturmo sesija, po kurios buvo pristatytos idėjos ir vėliau jos buvo perkeltos į konkretesnius pasiūlymus (žr. [renginį](#)).

Prancūzijos Bretanės regione buvo surengtas renginys, skirtas skaitmeninei atskirčiai (žr. [renginį](#)), o Rusijos invazijos į Ukrainą tema buvo pagrindinis dėmesys diskusijoje apie Europos skaitmeninį suverenumą, kuri vyko Prancūzijos Agen mieste pavadinimu „Skaitmeninis: blogiausias ir geriausias iš pasaulių“ (žr. [renginį](#)).

Švietimas ir mokymas: skaitmeniniai įgūdžiai

Viena iš labiausiai pasikartojančių šios platformos idėjų, susijusių su skaitmeninės transformacijos tema, yra susijusi su poreikiu suteikti ES piliečiams reikiamų įgūdžių ir priemonių, kad jie galėtų augti ir sėkmingai augti vis labiau skaitmeniniame pasaulyje. Kai kuriose platformos idėjose pritariama visapusiškoms ES masto skaitmeninio raštingumo pastangoms visose ES šalyse, nes skaitmeninių įgūdžių ugdymas ir skatinimas laikomas svarbiausiu ekonomikos prioritetu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dalyviai visų pirma mini poreikį ugdyti jaunimo skaitmeninius įgūdžius visose ES valstybėse narėse, kad būtų pagerintos jų įsidarbinimo galimybės (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Manoma, kad skaitmeninių įgūdžių stiprinimas ir gebėjimo naršyti skaitmeninėje visuomenėje kūrimas ne tik teikia ekonominę naudą, bet ir vis dažniau yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti platesnę prieigą prie švietimo, kultūros ir svarbių viešųjų paslaugų (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Idėjos siūlo pradėti pradinės mokyklos lygmeniu ir tęsti mokslus (žr. [idėjos](#) ir [renginio pavyzdį](#)), įskaitant vyresnio amžiaus gyventojus (žr. [renginio pavyzdį](#), [idėjos pavyzdį](#)). Vienas respondentas nurodo ES įgūdžių darbotvarkę ir 2021–2027 m. Skaitmeninio švietimo veiksmų planą ir prašo sparčiau ją įgyvendinti skaitmeninių įgūdžių srityje, visų pirma atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją (žr. [idėją](#)). Be skaitmeninių

įgūdžių ugdymo, taip pat raginama rengti mokymus apie interneto keliamą pavojų, pavyzdžiui, suklasotus vaizdo įrašus, ir šviesti apie sukčiavimo internete prevencijos metodus (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kai kurie respondentai teigia, kad reikia ES teisės aktų, susijusių su skaitmeniniu švietimu, siekiant apsaugoti nepilnamečius virtualioje erdvėje ir užtikrinti kokybišką švietimą (žr. [idėją](#)). Tema, kuri vienodai aptarta švietimo, kultūros, jaunimo ir sporto, e. mokymosi sveikatos krizės kontekste, tapo pasikartojančia tema, susijusia su bendru raginimu didinti investicijas ir pastangas skatinti švietimo skaitmeninimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be aparatinės įrangos infrastruktūros, respondentai siūlo sukurti bendrą Europos nuotolinio mokymosi platformą (žr. [idėjos](#) ir [idėjos pavyzdį](#)), kurti virtualias ir įtraukiančias pedagogines priemones (žr. [idėją](#)) arba bendrą interneto portalą, skirtą internetiniams skaitmeniniams sertifikatams (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu respondentai taip pat siūlo toliau skatinti mokslinę karjerą (žr. [idėjos](#) ir [renginio pavyzdį](#)) ir plėtoti mokslinių tyrimų programas jauniems studentams, investuojant į skaitmeninę ir inovacijų sritį (žr. [idėją](#)).

Skaitmeninis suverenumas ir etika

Skaitmeninio suverenumo tema dažnai pasitaiko ir keletas idėjų investuoti į atvirojo kodo programinę įrangą, visų pirma, gavo daug patvirtinimų. Platformoje pateiktose skaitmeninio suverenumo didinimo idėjose daugiausia dėmesio skiriama Europos strateginiam nepriklausomumui aparatinės įrangos, programinės įrangos ir socialinės žiniasklaidos platformų požiūriu, kartu su keliais raginimais užtikrinti ir skatinti programinės įrangos atsparumą ir nepriklausomumą, taip pat investicijas į inovacijas (žr. [idėjos](#) ir [idėjos pavyzdį](#)). Dėl egalitarinių priežasčių reikia investuoti į Europos atvirojo kodo programinę įrangą ir stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą (žr. gerai patvirtintos [idėjos pavyzdį](#)), taip pat siekti didesnio skaitmeninio savarankiškumo (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Idėjų potėmė apima ES skaitmeninės plėtros ir gamybos pažangą, veiksmus, susijusius su interneto pramonės monopolijomis (žr. [idėjos](#) ir [idėjos pavyzdį](#)) kitų subjektų, pavyzdžiui, JAV ar Kinijos, atžvilgiu. Kaip ir kitose temose, respondentai plėtoja idėją apie Europai priklausančias ir pirmaujančias skaitmeninės žiniasklaidos platformas, pvz., Europos srautinio transliavimo platformą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Susijęs, respondentas aptaria Skaitmeninių paslaugų akto (DSA) ir Skaitmeninių rinkų akto (DMA) poreikį imtis tolesnių veiksmų siekiant pažaboti ES nepriklausančių šalių skaitmeninių milžinų hegemoninę padėtį. Kad būtų

skatinamas ES skaitmeninis suverenumas, duomenų teikėjas ragina skatinti inovacijas, be kita ko, investuojant į Europos masto didelį potencialą turinčias pradedančiąsias įmones ir į nepriklausomą debesiją (žr. [idėja](#)). Šis raginimas užtikrinti Europos Sąjungos strateginį savarankiškumą skaitmeninėje srityje ir Europos skaitmeninimo modelis taip pat yra viena iš idėjų, pateiktų pilietinio dalyvavimo programoje ir forume, kurį organizuoja Vokietijos, Italijos ir Europos observatorija (žr. [renginį](#)).

Be suvereniteto skaitmeninės programinės įrangos srityje, kiti duomenų teikėjai konkrečiai skatina ES siekti suverenumo aparatinės įrangos srityje (žr. [renginį](#)). Pavyzdžiui, viena iš labiausiai patvirtintų idėjų siūlo plėtoti ir skatinti pačios Europos lustų gamybą (žr. [idėja](#)), kita idėja konkrečiai susijusi su priklausomybe nuo specializuotų metalų (žr. [idėja](#)). Vienas iš respondentų apibūdina visiškai ES pagamintą „Sovereign“ ir „Green European SmartPhone“ (žr. [idėja](#)).

Pagrindinis raginimų užtikrinti skaitmeninį suverenumą aspektas yra poreikis investuoti į inovacijas ir mokslinius tyrimus, keletą kartų paminėti Europos skaitmeninių inovacijų centrai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kad skaitmeninis suverenumas ir tvarumas taptų svarbiausiu Europos skaitmeninės politikos aspektu, vienas iš respondentų siūlo ES finansavimą glaudžiai susieti su skaitmeninės, tvarios transformacijos projektais ir Europos skaitmeninės laisvosios prekybos zonomis (žr. [idėja](#)).

Papildoma idėjų kryptis daug dėmesio skiria etiniam aspektui. Konkrečiai, duomenų teikėjai nori stiprinti ES skaitmeninį suverenumą, kad jis visiškai atitiktų Europos vertybes, standartus, skaidrumą ir etiką (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Respondentai pareiškia, kad ES turi būti lydere skaitmeninimo srityje, taip pat mokslinių ir technologinių teisės aktų srityje (žr. [idėja](#)). Be to, pagal labiausiai pritariamą idėją šioje temoje reikalingas sąžiningas skaitmeninimas, grindžiamas žmogaus teisėmis, įskaitant darbo ir profesinių sąjungų teises (žr. [idėja](#)), taip pat raginimas apsaugoti saviraiškos laisvę imantis veiksmų prieš neapykantą kurstančias kalbas ir melagingų naujienų sklaidą (žr. [renginį](#)).

Bendras visuomenės skaitmeninimas

Visa apimantis indėlis skaitmeninės transformacijos klausimu yra susijęs su didesniu įvairių ES visuomenės sričių skaitmeninimu kartu su būtinomis inovacijų pastangomis. Šiuo atžvilgiu respondentai nurodo skaitmeninį dešimtmetį ir ragina paspartinti valstybių narių pažangą, atidžiai stebėti jų pažangą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Įvairūs dalyviai taip pat siūlo perėjimą prie skaitmeninės ekonomikos su idėjomis apie ES viešojo transporto skaitmeninimą naudojant

bendrą elektroninį transporto leidimą (žr. [idėja](#)). Kiti diskutuoja apie skaitmeninimą žemės ūkio (žr. [renginio pavyzdį](#)), teisingumo ES (žr. įvykių pavyzdį) arba tvarios, ekologiškesnės ekonomikos kūrimo srityje (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Potėmė susijusi su skaitmeniniu balsavimu, kai keli platformoje dalyvaujantys duomenų teikėjai nurodo elektroninio balsavimo ir elektroninių parašų (žr. [idėja](#)) pranašumus, visų pirma pandemijos kontekste (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šis klausimas buvo nagrinėjamas veiksmingumo, saugumo ir inovacijų, o ne demokratijos stiprinimo požiūriu. Tačiau pastabose yra priešingų nuomonių, iš kurių matyti keletas elektroninio balsavimo trūkumų. Respondentai siūlo taikyti blokų grandinės technologiją arba sukurti Europos labai šifruotą pašto siuntimo sistemą, kaip galimą skaitmeninio balsavimo saugumo užtikrinimo ES priemonę. Kalbant apie skaitmenines inovacijas, platformoje pateiktose su skaitmeniniu augimu susijusiose idėjose visų pirma raginama didinti ES vaidmenį toliau plėtojant dirbtinio intelekto priemones. Raginimas bendromis pastangomis bendradarbiauti yra išreikštas idėja įsteigti Europos dirbtinio intelekto tyrimų departamentą (žr. [idėja](#)). Kai kuriems dalyviams dirbtinis intelektas yra labai svarbus veiksnys skatinant ekonomikos augimą ir gerovę ES (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Atkreipiamas dėmesys į bendrą raginimą aktyviau planuoti ir reguliuoti dabartines dirbtinio intelekto galimybes ir algoritmines sprendimų priemones, siekiant kuo labiau sumažinti riziką, padidinti saugumą ir prieinamumą (žr. [idėjos pavyzdį](#), žr. [įvykių pavyzdį](#)). Teisėkūros veiksmų poreikis išreikštas siekiant kuo labiau sumažinti dirbtinio intelekto technologijų keliamą riziką (žr. įvykių [pavyzdį](#)) ir gerbti pagrindines teises. Pastarojo pavyzdys yra raginimas išvardyti draudžiamus dirbtinio intelekto naudojimo būdus, pvz., algoritmų darbuotojų stebėjimą (žr. [įvykį](#)). Šioje temoje labai pritariama idėjai aptarti etišką dirbtinį intelektą ir pasiūlyti teisės aktus, kuriais būtų mažinama dirbtinio intelekto rizika, reguliuojamas duomenų naudojimas ir vengiama nelygybės (žr. [idėja](#)). Vis dėlto kai kurie respondentai nurodo dirbtinio intelekto naudą, pavyzdžiui, viešajam sektoriui arba greitosios medicinos pagalbos tarnyboms (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tačiau kiti autoriai yra neryžtingesni ir pabrėžia būsimą dirbtinio intelekto, pranašesnio už žmogaus smegenis, kūrimo riziką (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitoje gerai patvirtintoje mintyje aptariamas poreikis užtikrinti, kad pagrindinės sutelktinio finansavimo platformos būtų prieinamos iš visų valstybių narių (žr. [idėja](#)).

Kai kuriose idėjose taip pat aptariami (potencialūs) visuomenės skaitmeninimo trūkumai, pavyzdžiui, mažiau skaitmeniniu požiūriu sąmoningų žmonių atskirtis, aplinkosauginis spaudimas, nužmoginimas, robotizacija ir intensyvesnė asmenų stebėseną ir priežiūra (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Respondentai

nor, kad šios neigiamos skaitmeninio pasekmės būtų iširtos. Susiję, kai kuriais atsakymais norima, kad teisės aktai būtų atnaujinti atsižvelgiant į didėjančią visuomenės skaitmeninimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Europos skaitmeninės priemonės. Viešojo sektoriaus skaitmeninimas

Keletas respondentų siūlo valdymo ir viešojo sektoriaus skaitmeninimą ES viduje, kad būtų galima užtikrinti sąveikumą ir e. valdymą (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#), žr. [renginį](#)). Piliečiai siūlo įvairias specialias technologines ir skaitmenines priemones Europos piliečiams. Plačiai diskutuojama apie ES skaitmeninio suvienijimo potėmį (žr. [idėją](#)), raginant Europos lygmeniu labiau suderinti teisės aktus priimant bendras skaitmenines priemones: pavyzdžiui, specialus Europos socialinis tinklas, skirtas viešajai nuomonei išreikšti (žr. [idėją](#)), pavyzdžiui, sukuriant sistemą, kuri padėtų visoms ES šalims bendradarbiauti įgyvendinant IT projektus. Ši idėja toliau plėtojama pateikiant keletą pasiūlymų visiems apimantiems skaitmeniniams portalams, skirtiems piliečių dalyvavimui ir kasdieniam gyvenimui nustatyti (žr. [idėją](#)).

Daug idėjų diskutuoja apie skaitmeninio pilietiško kūrimą su idėjomis, kaip nustatyti tapatybę visoje Europoje naudojant skaitmeninį ID (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)) arba labai saugias (ES) tapatybės nustatymo sistemas, pavyzdžiui, pagrįstas pirštų atspaudų kodo naudojimu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, respondentai siūlo Europos skaitmeninę piniginę, kurioje visi popieriniai dokumentai būtų pakeisti skaitmeniniais dokumentais (žr. [idėją](#)).

Kita įnašų kategorija skirta Europos e. paslaugoms: pavyzdžiui, su Europos bendro prisijungimo tapatybės paslaugų teikėju, teikiančiu prieigą prie viešųjų paslaugų (žr. [idėją](#)), reikia suderinti standartus ir sukurti bendrą Europos lygmens tapatumo nustatymo paskyrą (žr. [idėją](#)). Taip pat siūloma įvesti skaitmeninę ES tarpvalstybinių paslaugų kortelę, kad pasienio regionuose gyvenantiems piliečiams būtų paprasčiau naudotis viešosiomis ir skubios pagalbos paslaugomis (žr. [idėją](#)). Renginiuose taip pat buvo diskutuojama apie skaitmeninių priemonių ir paslaugų, pavyzdžiui, ES skaitmeninės tapatybės, Europos programėlės sukūrimo arba skaitmeninio Europos paso sukūrimą (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Skaitmeniniai duomenys

Kalbant apie skaitmeninių duomenų temą, respondentai pabrėžia iki šiol padarytą pažangą ir

nurodo, kad ES pirmąją saugant asmenis skaitmeniniame pasaulyje. Vis dėlto raginama toliau gerinti padėtį šioje srityje (žr. [renginio pavyzdį](#), žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, pasiūlymuose daugiausia dėmesio skiriama BDAR teisės aktų keitimui, kad būtų lengviau atsakyti rinkti asmens duomenis internetu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitas indėlis reikalauja aiškesnių taisyklių, susijusių su BDAR ir darbuotojų duomenimis (žr. [idėją](#)). Tuo pat metu dėl kelių atsakymų reikia priimti suprantamesnius teisės aktus, nenustatant vartotojams nuolatinių prašymų duoti sutikimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pasiūlymai apima dar didesnę BDAR taikymą ir perėjimą prie didesnio ES piliečių duomenų savarankiškumo (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Keletas respondentų ragina apriboti arba uždrausti geografinį blokavimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), suderinti duomenų apsaugos sistemas visoje ES ir įdiegti ES piliečiams skirtą asmeninę debesiją (žr. [idėją](#)).

Kibernetinis saugumas

Apskritai, siekiant sustiprinti kibernetinį saugumą ES (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)), nuolat raginama bendradarbiauti Europos lygmeniu infrastruktūros, žinių ir žmogiškųjų išteklių srityse.

Keletas idėjų siūlo stiprinti apsaugą nuo elektroninių nusikaltimų, visų pirma didinant tinklo saugumą, kuris daugeliui dalyvių yra neatsiejamas nuo didesnio skaitmeninio suverenumo (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, turėtų būti padidintas duomenų sistemų skaidrumas ir atskaitomybė (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kaip penkių ramsčių pasiūlymo dalį, remdamiesi ENISA rekomendacijomis dėl prietaisų, prijungtų prie daiktų interneto (IoT), rizikos, duomenų teikėjai siūlo sukurti bet kurio daiktų interneto produkto ES etiketę, kuria būtų užtikrinama, kad prietaisas atitiktų minimalius interneto saugos ir veikimo reikalavimus, kartu su gamintojo peržiūros ir kontrolės taisyklėmis dėl trečiųjų šalių programinės įrangos (žr. [idėją](#)). Taip pat siūloma nustatyti tikrinimo formą, kuria siekiama užtikrinti paraiškų saugumą pasitelkiant Europos tinklo saugumo inspekcijos instituciją (žr. [idėją](#)). Taip pat aptariamas kibernetinis terorizmas su keliais pasiūlymais dėl centralizuoto ES požiūrio į ES, jos piliečių ir įmonių apsaugą kilus grėsmėms internete (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pasiūlymai – nuo Europos kibernetinės armijos (žr. [idėją](#)) iki ENISA agentūros veiklos srities išplėtimo į Europos kibernetinės gynybos centrą (žr. [idėją](#)). Kai kurie respondentai mano, kad ES atlieka svarbų vaidmenį kuriant Pasaulinę kibernetinio saugumo sutartį, pagrįstą 2001 m. Budapešto konvencijos pavyzdžiu (žr. [idėją](#)).

Be gynybinių strategijų, yra keletas pasiūlymų dėl teisėkūros veiksmų, pavyzdžiui, pasisakoma už ES masto teisės aktų priėmimą siekiant apsaugoti piliečių privatumą (žr. [idėją](#)). Keliuose atsakymuose

taip pat pabrėžiama, kad reikia nustatyti socialinės žiniasklaidos platformų reglamentavimą siekiant kovoti su dezinformacija, melagingomis naujienomis ir pasiekti duomenų suverenumą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas iš tokių reglamentų galėtų būti Europos institucijos patikrinti skaitmeninio tinklo identifikavimo protokolai, siekiant išvengti šmeižto, skaitmeninio patyčių ar klaidingos informacijos atskleidimo (žr. [idėją](#)). Vienas iš respondentų mano, kad Europos prokuratūra atlieka svarbų vaidmenį stiprinant Europos kovos su elektroniniais nusikaltimais veiksmus ir siūlo išplėsti savo kompetenciją, kad ji apimtų tarpvalstybinius elektroninius nusikaltimus (žr. [idėją](#)). Be to, raginama užtikrinti geresnę vartotojų apsaugą interneto aplinkoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)), pavyzdžiui, sudarant vartotojams palankesnes sąlygas ateityje keisti savo nuomonę apie pirkimą.

Skaitmeninės teisės ir įtrauktis

Pasak respondentų, sustiprėjus skaitmeninei visuomenei, nustatyta keletas problemų. Vienas iš susirūpinimą keliančių klausimų, susijusių su įnašais, yra skaitmeninė atskirtis, daranti poveikį pažeidžiamoms grupėms. Pavyzdžiui, internetinėje diskusijoje buvo aptartas didesnis mūsų visuomenės skaitmeninimas ir, kaip pasekmė, didėjanti tam tikrų gyventojų grupių atskirtis, „skaitmeninės nevykėliai“ (žr. [renginį](#)).

Todėl respondentai pabrėžia, kad reikia užtikrinti laisvą ir įtraukią prieigą prie skaitmeninės erdvės ir turinio, pavyzdžiui, skelbiant kvietimus teikti prieinamas ir įperkamas skaitmenines paslaugas ir prietaisus (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Kiti teigia, kad skaitmeninė prieiga turėtų būti pripažinta pagrindiniu poreikiu užtikrinant sisteminį finansavimą Europos arba nacionaliniu lygmeniu, kad būtų galima teikti skaitmenines paslaugas (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Kaip minėta anksčiau, kelios idėjos siūlo didinti jaunų ir pagyvenusių žmonių grupių skaitmeninį raštingumą ir švietimą, kad būtų skatinama skaitmeninė sanglauda (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)). Vienas iš respondentų siūlo įdiegti stebėsenos mechanizmą, kad būtų užtikrintas sąžiningas ir vienodas skaitmeninimas ir skaitmeninių įgūdžių įgijimas (žr. [idėją](#)). Kita svarbi idėjų kryptis konkrečiai pabrėžia skaitmeninę nelygybę tarp miesto ir kaimo vietovių: skaitmeninio junglumo ir prieigos prie pagrindinių viešųjų ir privačiųjų paslaugų gerinimas yra vieni iš labiausiai aptariamų pasiūlymų šioje temoje (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie skaitmenines teises, kai kurie respondentai norėtų, kad būtų apribota arba sumažinta reklama skaitmeninės žiniasklaidos kanaluose (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kiti norėtų, kad

informacijos laisvės labui būtų pašalintos mokėjimo sienelės ir kad informacija būtų laisvai prieinama nereikalaujant jokio mokėjimo (žr. [idėją](#)). Viename iš atsakymų raginama skaitmeninio srityje laikytis požiūrio, kuriuo atsižvelgiama į lyčių aspektą, pateikiant pasiūlymus dėl kovos su skaitmeniniu smurtu teisinės sistemos ir raginant skatinti lyčių požiūriu palankų skaitmeninį dizainą (žr. [idėją](#)). Be to, respondentai pabrėžia poreikį didinti moterų verslumą ir ugdyti moterų skaitmeninius įgūdžius (žr. [renginį](#)). Raginimas didinti lyčių lygybę technologijų srityje taip pat buvo aptartas JEP praktiniame seminare (žr. [renginį](#)).

Tarša, tvarumas ir ilgaamžiškumas

Kai kuriais atvejais duomenų teikėjai skaitmeninimą sieja su tvaresne visuomene. Pavyzdžiui, raginama įvesti skaitmeninį produkto pasą, kad būtų skatinamas vietos vartojimas ir žiedinė ekonomika, kuris būtų prieinamas naudojant QR kodus, kuriuose būtų pateikiama informacija apie produkto kilmę, sudėtį, poveikį aplinkai, perdirbimą ir galutinį tvarkymą (žr. [idėją](#)).

Tačiau yra laimikis, nes skaitmeninimas, be kita ko, taip pat prisideda prie taršos. Kad tai atremtų, respondentai ragina užtikrinti tvarų skaitmeninimą, vykdant daugiau mokslinių tyrimų skaitmeninimo poveikio aplinkai srityje, ir informuoti vartotojus apie skaitmeninių produktų poveikį aplinkai (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)). Pasiūlymai dėl tvarios gamybos, pavyzdžiui, raginimas padaryti duomenų centrus ekologiškesnius naudojant žaliąją energiją (žr. [idėją](#)) arba naujus produktus gaminti naudojant perdirbtas elektronines atliekas ar kitas tvarias alternatyvas (žr. [idėjos ir idėjos pavyzdį](#)). Kita idėjų kryptis susijusi su skaitmeninėmis atliekomis, pavyzdžiui, raginant pratęsti skaitmeninių prekių garantiją (žr. [idėją](#)). Be to, daug dėmesio skiriama patvariai, pataisomai ir sąžiningai bei etiškai pagamintai skaitmeninei įrangai, kuri galėtų būti skatinama, pavyzdžiui, taikant mažesnius mokesčius (žr. [idėją](#)).

Kai kurie respondentai daugiausia dėmesio skiria tvarumo ir prieinamumo didinimui ne tik skaitmeniniams prietaisams, bet ir skaitmeninei infrastruktūrai, taip pat pažangiųjų miestų plėtrai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kita šios srities idėjų kategorija siūlo skatinti prieinamų ir tvarių technologijų plėtrą investuojant į žemas technologijas (žr. [idėją](#)).

Ekonomikos skaitmeninimas

Atsižvelgiant į temą, taip pat parengtą pagal temą „Stipresnė ekonomika, socialinis teisingumas ir

darbo vietų kūrimas“, daugelyje idėjų raginama atsižvelgti į skaitmeninę ekonomiką ir bendrąją skaitmeninę rinką (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pavyzdžiui, respondentai aptarė ES blokų grandinės platformos įgyvendinimą (žr. idėjos ir [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat paminėta bendrosios skaitmeninės rinkos programa, skirta e. prekybai skatinti, taip pat būdai, kaip padidinti MVĮ gebėjimą naudotis skaitmeninėmis priemonėmis ir pažangiomis technologijomis (žr. [idėja](#)).

Kiti autoriai taip pat aptaria kriptovaliutas su prašymais vyriausybėms priimti kriptovaliutas, kad būtų naudinga ir plėtojama skaitmeninė ir ekonomiškai aktyvi visuomenė (žr. [idėjos pavyzdį](#)), arba raginti Europos kriptovaliutą (žr. [idėja](#)). Priešpriešiniai argumentai, kuriuose aptariama, kad kriptovaliutos turi būti reguliuojamos ar draudžiamos, taip pat keliami platformoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, keletas idėjų pasisako už skaitmeninio euro, kaip saugaus ir patogaus mokėjimo būdo, įvedimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kita idėjų grupė skatina investicijas ir didina Europos skaitmeninės rinkos konkurencingumą, skatindama mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) skaitmeninio strategiją (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir gerindama rinkos sąlygas startuolių plėtrai pagal Europos skaitmeninės infrastruktūros sistemą (žr. [idėja](#)). Susijęs, vienas respondentas aptaria intensyvesnį ekonomikos skaitmeninimą naudojant skaitmenines pajamas, skaitmeninių sandorių supaprastinimą ir internetinę bankininkystę, kuri tapo prieinamesnė telefonu (žr. [idėja](#)).

Skaitmeninė sveikata

Kalbant apie skaitmeninės sveikatos temą, kai kuriose platformos idėjose siūlomos konkrečios priemonės piliečių sveikatai skaitmeniniame pasaulyje gerinti, pavyzdžiui, darbuotojų teisės atsijungti nuo darbo (žr. [idėjos pavyzdį](#)), socialinės žiniasklaidos dienos pristatymas (žr. [idėja](#)), psichikos sveikata (žr. idėjos pavyzdį) arba jaunimo skaitmeninio mokymo skatinimas, siekiant skatinti sveiką ir sąmoningą technologijų naudojimą. Šiuo atžvilgiu vienas respondentas ragina labiau reguliuoti kompiuterinius ir vaizdo žaidimus, ypač tuos, kurie skirti vaikams (ir yra populiarūs tarp jų), nes kai kurie iš jų gali įvesti azartinių lošimų modelius (žr. [idėja](#)).

Taip pat diskutuojama sveikatos tema, raginama ES užtikrinti skaitmeninę sveikatos integraciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba įvesti skaitmeninę Europos sveikatos draudimo kortelę (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Išsamesnės idėjos siūlo sukurti bendrą elektroninio sveikatos valdymo platformą, kuri būtų ypač įdomi daugeliui europiečių, besinaudojančių tarpvalstybinio judumo galimybėmis (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pastaroji idėja buvo išplėsta kuriant ES elektroninius sertifikatus (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tačiau komentatoriai dažnai kelia

susirūpinimą dėl privatumo ir duomenų apsaugos. Europos skaitmeninės sveikatos platformos idėja dažnai aptariama skiepijimo nuo COVID-19 ir žaliojo paso klausimais (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Naujausias pagal skaitmeninės transformacijos temą pateiktos idėjos atitiko pirmiau nurodytas idėjas. Viena iš dažniausiai keliamų idėjų – užtikrinti vienodą prieigą prie interneto visoje Europoje ir demokratinį skaitmeninimą. Švietimas laikomas pagrindiniu skaitmeninimo veiksniu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Technologinės inovacijos, remiamos ES masto politikos priemonėmis pagal veiksmingą Europos institucinę ir teisinę sistemą, paprastai vertinamos kaip būdas remti sąžiningą ir įtraukų Europos visuomenės skaitmeninimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Vengrijoje surengus praktinį seminarą dirbtinio intelekto klausimais, buvo pateikta keletas pasiūlymų, pavyzdžiui, galimybė išplėsti dirbtinio intelekto naudojimą buvo dar vienas pasikartojantis pasiūlymas (žr. [idėja](#)), taip pat paminėtas teisinės ir institucinės dirbtinio intelekto naudojimo reglamentavimo sistemos sukūrimas (žr. [idėja](#)). Kitame renginyje Bulgarijoje taip pat buvo aptartas reglamentavimo poreikis (žr. [idėja](#)).

Be idėjų, kuriomis remiamos technologinės inovacijos, buvo raginama užtikrinti didesnę saugumą internete, visų pirma susijusių su asmens duomenų rinkimu ir naudojimu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu buvo aptarta skaitmeninio suverenumo tema, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos vertybių, ypač susijusių su asmens privatumu (žr. [idėja](#)).

19 diagrama. 1 dalies „Skaitmeninė transformacija“ proto žemėlapis

Skaitmeninis suverenumas ir etika

Investuoti į inovacijas, aparatinės ir programinės įrangos kūrimą ir gamybą ES
 Kurti etiškas socialinės žiniasklaidos platformas, atitinkančias Europos vertybes ir standartus
 Didesnis ES nepriklausomumas sprendžiant skaitmeninius klausimus taikant privalomus standartus, kuriais siekiama nutraukti skaitmenines

Kibernetinis saugumas

Bendradarbiauti ES lygmeniu siekiant stiprinti kibernetinį saugumą
 Priimti nepriklausomus ir saugesnius viešuosius tinklus
 Užtikrinti tinklo saugumą ES
 Priimti būtiniausius interneto saugos ir veiksmingumo reikalavimus daiktų interneto prietaisams
 Sukurti Europos kibernetinę armiją
 Kova su kibernetiniu terorizmu imantis teisėkūros veiksmų
 Griežtesnė ES pozicija reguliuojant interneto platformas
 Didesnė vartotojų apsauga interneto aplinkoje

Visuomenės skaitmeninimas

Užtikrinti visų valstybių narių skaitmeninę pažangą
 Atnaujinti teisės aktus atsižvelgiant į didėjantį visuomenės skaitmeninimą
 Skatinti skaitmeninį balsavimą naudojant elektronines balsavimo sistemas
 Sukurti ES blokų grandinės platformą
 Ištirti neigiamas mūsų visuomenės skaitmeninimo pasekmes

Skaitmeninis ES suvienijimas
 Valdymo ir viešųjų institucijų skaitmeninimas
 Sukurti piliečių dalyvavimui skirtus skaitmeninius socialinės žiniasklaidos portalus
 Sukurti ES skaitmeninę tapatybę
 Suderinti standartus ir e. paslaugas priimant bendras skaitmenines priemones, pvz., Europos bendro tapatybės ženklo teikėją;
 Sukurti bendrą sutelktinio finansavimo platformą ES piliečiams ir įmonėms
 Skaitmeninio pilietiškumo kūrimas pasitelkiant skaitmenines inovacijas ES

Švietimas ir mokymas: skaitmeniniai įgūdžiai

Skatinti skaitmeninį raštingumą ES.
 Investuoti į švietimo sistemos skaitmeninimą
 Ugdyti skaitmeninius įgūdžius švietimo sistemoje
 Palengvinti e. mokymąsi naudojantis Europos nuotolinio mokymosi platforma

Skaitmeninė transformacija

Europos skaitmeninės priemonės

20 diagrama. 2 dalies „Skaitmeninė transformacija“ proto žemėlapis 2 dalis

Skaitmeniniai

Pagerinti duomenų saugumą
Pateikti suprantamus teisės aktus dėl skaitmeninių duomenų
Toliau užtikrinti duomenų privatumą pakeitus BDAR
Apriboti arba uždrausti geografinį blokavimą

Skaitmeninė transformacija

Tarša, tvarumas ir ilgaamžiškumas

Skatinti skaitmeninimą siekiant sumažinti taršą
Tirti ir remti tvarius skaitmeninės įrangos gamybos būdus
Skatinti aplinką tausojančią ir etiškai pagamintą skaitmeninę įrangą
Sumažinti skaitmenines atliekas
Skatinti skaitmeninės infrastruktūros, pažangiųjų miestų ir žemų technologijų

Skaitmeninės teisės ir įtrauktis

Spręsti skaitmeninės atskirties ir nelygybės problemas
Užtikrinti prieinamas ir įperkamas skaitmenines paslaugas ir prietaisus visoje ES
Investuoti į skaitmeninį raštingumą ir visų gyventojų švietimą
Užtikrinti laisvą ir įtraukią prieigą prie skaitmeninės erdvės ir turinio
Užtikrinti kaimo vietovių skaitmeninį junglumą
Užtikrinti lyčių lygybę skaitmeninėje ir technologijų srityje

Skaitmeninė ekonomika

Skatinti e. prekybą su bendrąja skaitmenine rinka
Reguluoti arba priimti cryptocurrencies
Skatinti MVĮ skaitmeninimo strategiją
Įvesti skaitmeninį eurą

Skaitmeninė

Užtikrinti teisę atsijungti
Pristatykite socialinės žiniasklaidos dienos išjungimo koncepciją
Užtikrinti vaikų saugumą internete ir kompiuteriniuose žaidimuose
Skaitmeninė sveikatos integracija ES, pvz., skaitmeninis sveikatos identifikatorius

8. Europos demokratija

Europos demokratijos tema iš viso sugeneravo 2 539 idėjas, 4 606 komentarus ir 1 060 renginių skaitmeninėje platformoje. Dažniausiai aptariamoms temoms yra Europos Parlamento rinkimai ir Europos institucijų restruktūrizavimas (ar netgi ES federalizavimas), po to pateikiama daug pasiūlymų, kaip padidinti piliečių dalyvavimą ir žinias apie Europos reikalus ir puoselėti bendrą Europos tapatybę.

Bendra sąveika šia tema yra konstruktyvi ir orientuota į ateitį, net jei kai kurie ryšiai išreiškė baimę, kad ES gresia sprogitimas dėl įtampos, populizmo ir nacionalizmo. Nors buvo atkreiptas dėmesys į keletą skirtingų temų dubliavimosi ir iš esmės palyginamo dalyvavimo lygio, įnašai apėmė šiuos aspektus:

- Europos Parlamento rinkimai
- Europos Sąjungos federalizacija
- Piliečių dalyvavimas ir konsultacijos
- Institucinės reformos
- Bendros Europos tapatybės ir viešosios erdvės puoselėjimas
- Demokratijos apsauga ir stiprinimas

Renginiai

Pagal šią temą Italijoje įvyko daugiau nei trečdalis visų nuo vasario 21 d. baigtų renginių. Didžioji dauguma tokių renginių buvo aptarti ES federalizacijos tema, pavyzdžiui, Pavijos mieste surengta piliečių asamblėja, kurioje dalyvavo

pilietinės visuomenės organizacijų, politinių partijų, ne pelno sektoriaus atstovai.

ir pramonė (žr. [renginį](#)).

Kituose renginiuose buvo aptarti klausimai, susiję su Europos demokratija iš jaunimo perspektyvos. Vieno tokio renginio Monpeljė mieste (Prancūzija) metu jauni dalyviai pateikė įvairių pasiūlymų, kaip konkrečiai pagerinti ES jaunimo požiūriui (žr. [renginį](#)). Rumunijoje surengtame informaciniame ir komunikacijos renginyje dalyvavo aukštųjų mokyklų moksleiviai, supažindinti su programos „Next Generation EU“ teikiamomis galimybėmis ir konferencijos dėl Europos ateities interneto platforma (žr. [renginį](#)). Renginio metu buvo užmegztas studentų, profesorių ir organizatorių dialogas, kurio metu studentai daugiausia dėmesio skyrė ES ir jos ateities požiūriui į Ukrainos karą.

Švedijoje buvo surengta paskaita apie žmogaus teises ir demokratiją kaip Europos bendradarbiavimo pagrindą, kurioje dalyvavo migrantai iš ES ir ES nepriklausančių šalių (žr. [renginį](#)). Paskaitos metu dalyviai taip pat pasikeitė nuomonėmis su pranešėjais, visų pirma apie balsavimo ES rinkimuose svarbą ir informavimą apie tai, kaip ES piliečiai gali prisidėti prie ES.

Ypatingas dėmesys žurnalistikai ir kaip pranešti apie ES reikalus buvo pagrindinis Kroatijoje organizuojamų renginių bruožas. Zagrebe vyko diskusija su studentais, kurioje daugiausia dėmesio skirta temai „Kaip padidinti žurnalistikos studentų susidomėjimą teikti ataskaitas apie ES?“ (žr. [renginį](#)).

Europos Parlamento rinkimai

Grupėje idėjų, susijusių su tema „Europos demokratija“, aptariami Europos Parlamento rinkimų, kaip piliečių dalyvavimo ES demokratinuose procesuose skatinimo priemonės, pakeitimai. Plačiai pritarta idėja, kuri sulaukė įvairių reakcijų, yra susijusi su ES masto tarpvalstybinių rinkimų sąrašų (žr. [idėja](#)) sudarymu. Taip pat pasiūlyta sukurti naują rinkimų apygardą europiečiams, gyvenantiems kitoje valstybėje narėje, siekiant paskatinti kandidatus sutelkti dėmesį į Europos, o ne vidaus klausimus (žr. [idėja](#)). Taip pat buvo pasiūlytos kitos rinkimų reformos idėjos visos Europos diskusijoms skatinti, kartu priartinant Europos Parlamento narius prie piliečių (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viena iš siūlomų konkrečių rinkimų reformų siekiama pakeisti vietų Parlamente perskirstymą ir pakeisti dabartinę proporcingą sistemą, grindžiamą koalicija (žr. [idėja](#)). Viena iš idėjų pasisako už tai, kad Europos Parlamento narius turėtų skirti nacionalinės teisės aktų leidėjai, o ne būti tiesiogiai renkami (žr. [idėja](#)).

Kai kuriuose pasiūlymuose kalbama apie konkretesnius būdus, kaip padidinti rinkėjų aktyvumą Europos Parlamento rinkimuose. Raginama įvesti privalomą balsavimą (žr. [idėja](#)), taip pat pateikti pasiūlymų, kaip palengvinti dalyvavimą, pavyzdžiui, leisti balsuoti paštu (žr. [idėja](#)) ir registruoti tos pačios dienos rinkėjus, balsavimo dieną paskelbti valstybine švente (žr. [idėja](#)) ir net balsuoti vieną dieną dėl kelių tipų rinkimų (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai taip pat aptaria skaitmeninį balsavimą, įskaitant idėją sukurti visos Europos skaitmeninių rinkėjų grupę (žr. [idėja](#)). Skaitmeninio balsavimo klausimas taip pat nagrinėjamas temoje „Skaitmeninė transformacija“.

Taip pat siūloma suderinti minimalų amžių, nuo kurio galima balsuoti Europos Parlamento rinkimuose (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ir pageidautina, kad jis būtų 16 metų amžiaus (žr. [idėja](#)). Šiomis idėjomis, be kita ko, siekiama paskatinti jaunimą įsitraukti į politiką, kurią dalyviai dažnai laiko svarbiu. Seminare Vienoje, be kita ko, aptarti jaunų piliečių dalyvavimo Europos Parlamento rinkimuose didinimo būdai (žr. [renginį](#)). Praktiniame seminare pateiktuose pasiūlymuose pabrėžiama, kad reikia didinti jaunų Europos Parlamento narių skaičių, kad rinkimuose galėtų dalyvauti 16 metų amžiaus kandidatai. Maltoje surengto [renginio](#) dalyviai aptarė „Eurovoters“ projekto, kuriuo siekiama mokyti jaunus rinkėjus šalyje, rezultatus. Per šį renginį buvo pateikta daug pasiūlymų, įskaitant poreikį atsisakyti „jaunimo“ kaip vienos grupės, dėl kurios kyla pavojus, kad konkrečiose bendruomenėse nebus atsižvelgiama į konkrečius poreikius. Šioje platformoje raginama suteikti jaunimui galimybę reguliariai reikšti savo

nuomonę Europos Parlamente (žr. [idėja](#)), kita idėja numato kitą platformą, kurioje jauni vartotojai būtų supažindinami su Europos Parlamento nariais ir jų politiniais pasiūlymais (žr. [idėja](#)). Susijusioje nuomonėje siūloma nustatyti kvotą jaunesniems nei 35 metų Europos Parlamento nariams (žr. [idėja](#)).

Kiti dalyviai sprendžia balsavimo teisių klausimą iš žmonių su negalia arba sveikatos sutrikimų, kurie riboja jų galimybes balsuoti. Šiuose pranešimuose pritariama Europos Parlamento rinkimams, kurie yra įtrauktesni į šias kategorijas (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Vienas dalyvis siūlo sudaryti lyčių lygybės sąrašą Europos Parlamento rinkimams (žr. [idėja](#)). Kai kuriose idėjose aptariami konkretūs klausimai, susiję su politinėmis partijomis. Pavyzdžiui, vienas respondentas siūlo naudoti tik Europos partijų, o ne nacionalinių partijų simbolius (žr. [idėja](#)), kad dar kartą būtų sustiprintas tarpvalstybinis rinkimų pobūdis. Kita vertus, partijos turėtų tapti prieinamesnės žmonėms iš skirtingos kultūrinės ar socialinės ir ekonominės aplinkos (žr. [idėja](#)).

Europos Sąjungos federalizacija

Daug nuomonių, susijusių su Europos demokratija, reikalauja Europos Sąjungos federalizacijos, skirtingai suprantant šią sąvoką. Tai pasikartojantis su šia tema susijusių renginių objektas (žr. [renginio pavyzdį](#)). „Federalizacija“ taip pat sugeneravo kai kurias iš labiausiai patvirtintų idėjų platformoje (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)), taip pat skirtingus dalyvių komentarus.

Kai kurie respondentai mano, kad federalizacija yra geriausias būdas ES išnaudoti visą savo potencialą (žr. [idėjos](#) ir [renginio pavyzdį](#)), taip pat kaip priemonę suteikti ES daugiau patikimumo ir įtakos pasaulinėje politinėje arenoje ir galią spręsti tarptautines problemas, su kuriomis šiandien susiduriame, pavyzdžiui, klimato kaitą ir COVID-19 pandemiją (žr. [idėja](#)). Be to, tai yra būdas įveikti euroskepticizmą ir nacionalistinius jausmus, pasak dalyvių, kurie palaiko idėją.

Pavyzdžiui, labai palaikoma ir diskutuojama idėja pasisako už steigiamosios asamblėjos įsteigimą siekiant parengti Europos konstituciją, kurioje būtų apibrėžti pagrindiniai demokratinės Europos federacijos elementai ir principai (žr. [idėja](#)). Diskusija taip pat apima konkretesnius raginimus dėl bendros fiskalinės ir ekonominės politikos (žr. [idėja](#)), įskaitant idėją „Europos mokesčių mokėtojų sąjunga“ (žr. [idėja](#)), vieną Europos kariuomenę ir užsienio politikos federalizaciją, taip pat ES institucijų pertvarkymą pagal federalistinius principus.

Nepaisant to, kai kurie autoriai skeptiškai vertina federalizaciją. Kai kurie dalyviai yra susirūpinę, kad tai gali lemti pernelyg didelę valdžios centralizaciją arba disbalansą tarp valstybių narių. Kiti mano, kad

yra daug problemų, kurias reikia įveikti, kad tokia idėja galėtų tapti realybe. Kai kurie dalyviai pirmenybę teikia decentralizacijai suteikiant didesnę galią valstybėms narėms, o ne federalizacijai (žr. [idėja](#)), daugiau laisvės ir pagarbos valstybių narių tapatybei ir laisvo bendradarbiavimo srityse, kuriose tai naudinga (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viena iš tokių idėjų reiškia susirūpinimą dėl „dar glaudesnės Sąjungos“ idėjos ir galimos federalinių teismų galios, propaguojančios konfederaciją, o ne federacinę sąjungą (žr. [idėja](#)).

Atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes ir valstybių narių pasirengimo tapti federalinės sąjungos dalimi lygį, kai kurie dalyviai skatina laipsniško federalizacijos su „pereinamojo laikotarpio zonų“ sistema idėją (žr. [idėja](#)). Tokio tipo respondentai pritaria federalinės Europos idėjai, tačiau šiuo metu jie gali manyti, kad tai nerealu, todėl jie pasisako už kelių greičių sąjungą, kuri trumpuoju laikotarpiu pagerintų ES strateginę autonomiją ir federalizmo perspektyvą (žr. [idėja](#)).

Piliečių dalyvavimas ir konsultacijos

Indėlis į platformą apima keletą pasiūlymų, kaip sustiprinti piliečių dalyvavimą ir atsakomybės jausmą, susijusį su ES sprendimų priėmimu.

Grupė idėjų ir renginių svarsto galimybę sukurti labiau nuolatinius mechanizmus, grindžiamus dalyvaujama demokratija ir piliečių bendravimu, siekiant stiprinti ir papildyti atstovaujama demokratiją, be kita ko, remiantis Konferencijos dėl Europos ateities patirtimi. Dalyviai siūlo, pavyzdžiui, sistemingiau naudotis piliečių asamblėjomis ir grupėmis, kad būtų rengiami svarbiausi ir sudėtingiausi politiniai sprendimai ES (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas dalyvis siūlo, kad tokias asamblėjas tiesiogiai sušauktų piliečiai po sėkmingos Europos piliečių iniciatyvos (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai siūlo Europos Parlamentui patarti Piliečių parlamentui, pilietinės visuomenės organizacijoms skirtai asamblėjai (žr. [idėja](#)) arba steigiamajai asamblėjai (žr. [idėja](#)). Dalyviai taip pat aptaria ES masto referendumų ES institucinėmis ir politikos temomis [idėja](#) (žr. idėjos pavyzdį). Kai kurie dalyviai mano, kad tai yra alternatyva nacionaliniam referendumui Europos klausimais, kurio rezultatai gali blokuoti ES politikos iniciatyvas, nepriklausomai nuo to, kokio lygio ES teikiama parama toms iniciatyvoms (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kai kuriuose iš šių nuomonių konkrečiai aptariami daugiakalbės skaitmeninės platformos privalumai, atkreipiamas dėmesys į pagyrimus ir kritiką, taip pat pateikiami pasiūlymai dėl patobulinimų. Pavyzdžiui, įvairūs dalyviai pabrėžia, kad reikia sukurti grįžtamosios informacijos sistemą, skirtą tolesniems

veiksmams, susijusiems su piliečių pasiūlymais konferencijos metu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kitas dalyvis atsako į idėją, kuria siūloma Konferenciją paversti nuolatine, atkreipdamas dėmesį į būtinybę kartkartėmis apibendrinti platformos turinį ir apie ją diskutuoti (žr. [idėja](#)).

Į pastabas taip pat įtrauktas pasiūlymas sukurti internetinę vieno langelio principu veikiančią platformą, kurioje visas viešasis indėlis, nesvarbu, ar tai būtų Europos piliečių iniciatyvos, skundai ar peticijos, būtų sutelktas į ES institucinę dalyvaujama struktūrą (žr. [idėja](#)), o kitas dalyvis iškelia idėją sukurti platformą, skirtą išimtinai asociacijoms (žr. [idėja](#)).

Viena iš dalyvių siūlomų interneto platformų, skirtų demokratiniam dalyvavimui stiprinti, siekiama sukurti principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą lobistinės veiklos sistemą, finansuojamą bendrų Europos piliečių iš individualių aukų, ir dalijamasi idėjomis per tą patį portalą (žr. [idėja](#)). Ši platforma skirta spręsti nevienodos įtakos atskirų piliečių ir didelių organizacijų gebėjimams klausimą.

Kiti respondentai siūlo internetinį skaitmeninį forumą, kuriame ES piliečiai galėtų aptarti ES teisės aktus naudodamiesi socialinės žiniasklaidos sukurtą balsų ir komentarų sistema (žr. [idėja](#)). Susijusi idėja apima piliečių lobistinės veiklos platformą, kuri yra alternatyvus būdas paprastiems ES piliečiams ir mažesnėms įmonėms perduoti savo žinias ir nuomones apie teisės aktus ES sprendimų priėmimo procese (žr. [idėja](#)).

Pilietinių technologijų svarbą, ypač dabartiniame amžiuje, kai didėja nepasitikėjimas politinėmis partijomis, aptaria daugelis dalyvių (žr. [idėja](#)). Remiantis šia idėja, pilietinės technologijos leistų suprasti didesnį viešojo valdymo sudėtingumą mūsų laikais ir padidintų aktyvų dalyvavimą ir dalyvavimą.

Italijos Brindizio mieste surengtame [renginyje](#) buvo pateikta įvairių idėjų, kaip patobulinti tiesioginius demokratinius mechanizmus ES lygmeniu, be kita ko, gilinti visuomenės žinias apie kai kurias jau taikomas priemones, pavyzdžiui, ES peticijas, laikinuosius komitetus, Europos tarpininkus ir platformą „Solvit“.

Atstumo tarp EP narių ir piliečių mažinimas taip pat vertinamas kaip būdas pagerinti Europos demokratiją. Vienas dalyvis įgyvendina įvairias komunikacijos gerinimo strategijas ir skatina EP narius ir jų rinkėjus tiesiogiai keistis idėjomis (žr. [idėja](#)). Tarp siūlomų idėjų yra tai, kad EP nariai savo rinkimų kolegijose įsteigė vietos biurus. Ši idėja iš dalies primena kito dalyvio pasiūlymą sukurti vietos ES tarybos narių sistemą (žr. [idėja](#)), kaip dar kartą sumažinti atstumą tarp ES institucijų ir Europos piliečių.

Institucinės reformos

Daugelyje idėjų taip pat konkrečiau aptariamos Europos institucijų reformos, siekiant, kad jos būtų veiksmingesnės ir skaidresnės, ir priartintų jas prie piliečių. Pažangios institucinės reformos idėjos gali apimti pasiūlymus dėl platesnės institucinės struktūros pertvarkos (žr. [idėjos pavyzdį](#)), taip pat strategijas, kuriomis siekiama, kad politikos formuotojai būtų labiau atskaitingi už politikos iniciatyvų veiksmingumą. Pavyzdžiui, vienas dalyvis pasisako už tai, kad poveikio vertinimai būtų privalomi visais teisėkūros proceso etapais (žr. [idėja](#)).

Kalbant apie Europos Parlamentą, respondentai dažniausiai ragina jam suteikti realius teisėkūros iniciatyvos įgaliojimus (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat raginama suteikti jai fiskalines galias (žr. [idėja](#)). Taip pat aptariama Europos Parlamento būstinė, o pranešėjai ragina rinktis iš Strasbūro ir Briuselio (žr. [idėjos pavyzdį](#)), taip pat kaip būdą sumažinti logistikos išlaidas (žr. [idėja](#)).

Aptariant Europos Vadovų Tarybą ir Europos Sąjungos Tarybą, pasikartojanti idėja platformoje ir Europos demokratijos tema yra perėjimas prie kvalifikuotos balsų daugumos, bent jau tam tikrose politikos srityse (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ir sustabdyti veto teisę (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat diskutuojama apie Tarybos vaidmenį ES institucinėje sąrangoje (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir pasiūlymus gilinti dvejų rūmų teisės aktų leidybą ES (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kalbant apie Europos Komisiją, nuomonių grupė aptaria Komisijos pirmininko rinkimus ir Komisijos narių skyrimą, įskaitant Spitzenkandidaten sistemą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), ir tiesioginius piliečių vykdomus Komisijos pirmininko rinkimus (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Dalyviai taip pat iškėlė klausimą dėl Komisijos narių skaičiaus (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Viena daug aptartų idėjų – turėti tiesiogiai išrinktą ES pirmininką, pavyzdžiui, sujungiant Europos Komisijos pirmininko ir Europos Vadovų Tarybos vaidmenis (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat raginama turėti vieną kontaktinį punktą, kad ES išorės santykių srityje kalbėtų vienu balsu (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Vienas dalyvis siūlo sujungti Euro grupės pirmininko ir už eurą atsakingo Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo vaidmenį siekiant sukurti Ekonomikos ir finansų ministeriją, kad būtų padidintas koordinavimas (žr. [idėja](#)). Be to, paminėtos Regionų komiteto ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto reformos, pavyzdžiui, siekiant, kad jos veiktų efektyviau. Siūloma pertvarkyti Regionų komitetą, kad jis apimtų tinkamus regionų, miestų ir savivaldybių dialogo kanalus (žr. [idėja](#)), arba suteikti jam svarbesnį vaidmenį (žr. [idėja](#)). Kitas dalyvis siūlo euroregionus pripažinti instituciniais vienetais (žr. [idėja](#)).

Viena iš labai palankiai vertinamų idėjų prašo ES sukurti aiškų mechanizmą dėl tautų be pilietybės teisės į apsisprendimą (žr. [idėja](#)).

Europos Teisingumo Teismo vaidmuo taip pat yra bendras diskusijų objektas (žr. [idėjos pavyzdį](#)), raginimas paaiškinti ar net sustiprinti savo įgaliojimus (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kiti – juos sumažinti (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kai kurie respondentai daugiausia dėmesio skiria Europos Centrinio Banko (žr. [idėja](#)) ir Euro grupės (žr. [idėja](#)) vaidmeniui ir siūlo šių institucijų reformos būdus. Viena idėja reikalauja baigti kurti bankų sąjungą su Europos indėlių garantijų sistema (žr. [idėja](#)).

Įvairios reformų idėjos rodo kartų dėmesį. Pavyzdžiui, vienas dalyvis siūlo pateikti ES politikos ir teisės aktų poveikio vertinimą, kuriuo būtų siekiama įvertinti konkretų jų poveikį jaunimui (žr. [idėja](#)). Taigi „Jaunimo testas“ padėtų įtraukti jaunimą į institucijas ir padaryti ES politiką įtraukesnę jaunimui. Kitas dalyvis iš jauno į senyvo amžiaus siūlo paskirti Europos Komisijos narį, skirtą pagyvenusiems žmonėms (žr. [idėja](#)).

Bendros Europos tapatybės ir viešosios erdvės puoselėjimas

Šioje temoje dalyviai diskutuoja apie bendrą europinę tapatybę, remdamiesi bendromis Europos demokratijos vertybėmis (žr. [renginį](#)), kaip aptarta kitose temose. Tačiau jie taip pat plėtoja praktines idėjas, kad būtų puoselėjama tokia bendra Europos tapatybė, taip pat bendra Europos viešoji erdvė, be kita ko, pasitelkiant žiniasklaidą.

Kalbos tema yra labiausiai diskutuojama. Bendra kalba laikoma veiksmingu (o kartais ir vieninteliu) būdu sukurti stiprią europinę tapatybę (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Esperanto dažnai pateikiamas kaip vienijanti kalba (žr. [idėjos pavyzdį](#)), taip pat siekiant apeiti skirtumus tarp kiekvienos nacionalinės kalbos rėmėjų. Nors respondentai gali nesutikti, kokia kalba europiečiams turėtų būti teikiama pirmenybė, jie visi sutinka, kad būtina skatinti kalbų mokymą, kad būtų sukurta bendra kalba (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kituose atsakymuose raginama geriau laikytis daugiakalbystės principo (žr. [idėjos pavyzdį](#)), pavyzdžiui, kad visi oficialūs ES leidiniai būtų išversti į visas ES kalbas (žr. [idėja](#)).

Be to, yra idėjų, kaip įsteigti ES sporto komandą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), gegužės 9 d. paskelbti valstybine švente visose valstybėse narėse (žr. [idėja](#)) arba sukurti ES pasą (žr. [idėja](#)), kad būtų puoselėjama Europos dvasia.

Vienas dalyvis taip pat siūlo sukurti darbuotojų porines programas, kad ne mokyklinio amžiaus europiečiai galėtų susipažinti su kitos ES šalies

kultūra, pavyzdžiui, dalyvaudami mokymo kursuose užsienyje (žr. [idėja](#)). Ateities kartos yra pagrindinės bendros ES tapatybės varomosios jėgos, todėl daugelis dalyvių pabrėžia jaunimo švietimo Europos politikos klausimais svarbą (žr. [idėja](#)), kuri taip pat išsamiai aptariama skyriuje „Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas“.

Be kalbų, kultūros produktai taip pat vertinami kaip kažkas, galintis susieti europiečius. Taigi, dalyvio raginimas teikti pirmenybę kultūros produkcijos sklaidai Europos teritorijoje sukuriant „laisvo informacijos judėjimo“ erdvę, t. y. sumažinti autorių teises ir licencijavimo apribojimus ES (žr. [idėja](#)).

Keletas nuomonių Europos tapatybės tema yra susijusios su žiniasklaidos tema ir tuo, kaip jos gali padėti skleisti žinias apie ES ir kurti europinę dvasią (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas pasikartojantis pasiūlymas, kuriam pritarta santykinai daugiau, yra visos Europos žiniasklaidos priemonių ar tinklų kūrimas (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba vieno viešojo ES transliuotojo sukūrimas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tai iš esmės siūloma siekiant piliečiams gilinti žinias apie ES klausimus, pavyzdžiui, tiesiogiai transliuoti diskusijas ir renginius, taip pat skatinti bendrą ES dvasią, skirtą Europos vertybėms ir Europos kultūroms, kartu su dokumentiniais filmais apie ES šalis. Kai kurie respondentai taip pat ragina sukurti ES televizijos ir radijo kanalą, kad būtų galima skleisti savo vertybes už ES ribų (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kiti dalyviai siūlo mokyti žurnalistus apie ES pranešimus arba įpareigoti visuomeninius transliuotojus skirti tam tikrą transliavimo laiko procentinę dalį ES klausimams (žr. [idėja](#)).

Demokratijos apsauga ir stiprinimas

Keletas šios temos idėjų yra susijusios su demokratijos apsauga ES ir ragina imtis ryžtingų veiksmų prieš demokratinius principus pažeidžiančias vyriausybes, visų pirma susijusias su Vengrija ir Lenkija (žr. [idėja pavyzdį](#)). Šis klausimas išsamiau aptariamas tema „Vertės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas“.

Autoriai taip pat pripažįsta pavojų, kurį demokratijai gali kelti dezinformacija ir melagingos naujienos. Raginama griežčiau kovoti su klaidinančios informacijos sklaida, įskaitant pasiūlymus sukurti mobiliąją faktų tikrinimo programėlę (žr. [idėja](#)) arba nepriklausomą ES žiniasklaidos faktų tikrinimo institutą (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai taip pat pasisako už konkretų ES reglamentą dėl turinio, kuris gali būti skelbiamas socialiniuose tinkluose (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Daugelyje idėjų ir pastabų aptariamas poreikis reguliuoti lobistinę veiklą, taip pat raginama parengti politikų elgesio kodeksą arba įsteigti nepriklausomą Europos instituciją, turinčią kovos su korupcija ir nepageidaujama lobistų įtaka priemones (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas dalyvis ragina uždrausti naudoti rėmimą ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės pirmininkavimo laikotarpiu – tai praktika, pagal kurią pirmininkaujančios ES valstybės narės vyriausybė gauna finansinę paramą, kad oficialioje internetinėje ar fizinėje medžiagoje būtų rodomi prekės ženklo logotipai (žr. [idėja](#)).

Taip pat raginama imtis bendrų kovos su korupcija priemonių, pavyzdžiui, teikiant pasiūlymus vietos lygmeniu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas dalyvis siūlo sukurti bendrą duomenų bazę, kurioje būtų derinamos dabartinės įvairios ES ataskaitų teikimo sistemos (žr. [idėja](#)). Taip pat siūloma uždrausti Europos politikams ir valstybės tarnautojams, užimantiems svarbias pareigas, pvz., Europos Parlamento nariams ar Komisijos nariams, turėti atsargų (žr. [idėja](#)).

Dalyvis išreiškia susirūpinimą dėl nepageidautinos užsienio įtakos Europos demokratijai, reikalaujamas patikrinti, kiek Kinijai priklauso svarbiausia ES infrastruktūra, ir prašo ES suteikti pirmenybę Indijai, o ne Kinijai, kaip strateginei ekonominei partnerei prekybos sandoriuose (žr. [idėja](#)).

Briuselyje surengtame [renginyje](#) pabrėžtas svarbus miestų ir vietos bendruomenių vaidmuo stiprinant demokratiją ir novatorišką socialinę pažangą. Esant dideliame institucinio centro ir periferijos atotrūkiui, miestų ir savivaldybių vaidmuo gali būti labai svarbus didinant piliečių pasitikėjimą demokratinėmis institucijomis.

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Dauguma ankstesnio laikotarpio įnašų, konsoliduotų anksčiau, buvo pažymėtos temos. Tačiau buvo diskutuojama dėl naujos idėjų krypties, kad nacionalinės vyriausybės ir parlamentai aktyviau dalyvautų formuojant ES politiką ir būtų labiau atskaitinga už ES politiką, tokiu būdu žvelgiant iš nacionalinės perspektyvos į Europos demokratijos temą. Vienas iš šios idėjų krypties buvo susijęs su minimaliu posėdžių, skirtų ES politiniams

klausimams kiekviename nacionaliniame parlamente, skaičiumi (žr. [idėja](#)). Kitoje, kurioje daugiausia dėmesio skiriama nacionalinių parlamentų vaidmeniui ratifikuojant ES sutartis, pateikta idėja rengti bendras Europos Parlamento arba jo specialiųjų komitetų ir nacionalinių parlamentų sesijas, visų pirma per vaizdo konferencijas (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į paskutinėje ataskaitoje pateiktas išvadas, naujausiuose pranešimuose dažniausiai aptariama tema buvo bendras raginimas apsaugoti ir stiprinti demokratiją ES, taip pat išreikštas institucinių reformų poreikis (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Daugelyje idėjų buvo aptartos siūlomos Europos rinkimų sistemos reformos (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Taip pat pabrėžta, kad reikia dėti daugiau pastangų piliečių dalyvavimui ir konsultacijoms didinti (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Iš tiesų, kartais buvo diskutuojama apie piliečių dalyvavimą, susijusį su pačios demokratijos apsauga, pavyzdžiui, respondentai, kurie ragino sukurti nuolatinę skaitmeninę internetinę platformą, skirtą konsultacijoms su piliečiais (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Atsižvelgiant į tai, kad platformos dalyviai teikia žurnalistikai ir spaudos laisvei (žr. [idėja](#)), pasiūlyta sukurti unikalią žiniasklaidos platformą, kurioje būtų transliuojamas Europos turinys keliomis kalbomis.

21 diagrama. Protų žemėlapis „Europos demokratija“ temos 1 dalis

22 diagrama. 2 dalis „Europos demokratija“

Institucinės reformos

Europos demokratija

Peržiūrėti Europos Parlamento vaidmenį suteikiant jam daugiau teisėkūros ir fiskalinių galių
Reformų sprendimų priėmimas (vieningumas daugumos taisyklėms)
Peržiūrėti Europos Vadovų Tarybos vaidmenį
Reformuoti Komisijos pirmininko ir Komisijos narių rinkimų procedūrą (pvz., tiesioginiai Komisijos pirmininko rinkimai)
Iš naujo įvertinti Regionų komiteto (įskaitant euroregionų institucionalizavimą) ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto vaidmenį
Sumažinti Komisijos narių skaičių ir apriboti politinius įgaliojimus
Europos Centrinio Banko ir Euro grupės reformų vaidmuo

Nustatyti, kad politikos poveikio vertinimas yra būtinas
Stiprinti Europos Teisingumo Teismo vaidmenį
Užtikrinti

Bendros Europos tapatybės ir viešosios erdvės puoselėjimas

Bendra ES kalba ir daugiakalbystės skatinimas
ES sporto komandų steigimas

Nustatyti ES nacionalinę šventę

Sukurti ES pasą

Sukurti porinių ir mainų programas darbuotojams

Sukurti ES žiniasklaidos portalus, skirtus ES temoms

Įsteigti vieną visuomeninį ES transliuotoją, kuris skatintų piliečių bendradarbiavimą su ES

Užtikrinti, kad nacionalinis visuomeninis transliuotojas skirtų laiko

ES pranešimams

Kiekviename nacionaliniame parlamente nustatyti privalomus diskusijų apie ES reikalus sesijas, kuriose dalyvautų ES Komisijos nariai.

Demokratijos apsauga ir stiprinimas

Pakeisti ES lėšų paskirstymo būdą

Kova su dezinformacija

Reguluoti lobistinę veiklą

Kova su korupcija

Sukurti politikų elgesio kodeksą

Imtis ryžtingų veiksmų prieš vyriausybes, kurios

pažeidžia demokratinius principus

Antidemokratinių pasaulio galių kontroliuoti ir apriboti strateginio turto nuosavybę

9. Migracija

Nuo platformos sukūrimo Migracijos tema iš viso gauta 2 700 atsakymų, įskaitant 955 idėjas, 1 539 komentarus ir 206 renginius. Dažniausiai šioje temoje pateikti atsakymai atskleidžia tris bendras tendencijas. Viena vertus, viena sąveikos grupė reikalauja didesnio solidarumo ir geresnių integracijos procedūrų, kita vertus, kiti įnašai reikalauja daugiau veiksmų migracijai kontroliuoti ir mažinti. Užimdama tarpinę poziciją, kita dalyvių grupė norėtų skatinti tarptautinį judumą, tačiau tik tarp ekonomiškai išsivysčiusių demokratijų. Ukrainos pabėgėlių antplūdis taip pat buvo aptartas dalyvių. Atitinkamai analizuojamos šios temos:

- **Bendra ES migracijos politika**
- **Humanistinė pozicija dėl migracijos**
- **Integracija**
- **Migracija iš ES kaip grėsmė**
- **Sienų kontrolė**
- **Pagrindinių migracijos priežasčių šalinimas**

Renginiai

Pastarojo meto įvykiai, susiję su migracija iš Europos politinės perspektyvos, buvo susiję su ES pabėgėlių politika, iš kurių matyti, kad reikia persvarstyti pabėgėlių ir prieglobsčio politiką ir kad reikia sukurti bendro migrantų paskirstymo visoje ES sistemą. Kanarų salų Parlamente surengtame renginyje dalyviai aptarė derybas dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto ir paragino gerinti nelydimų vaikų migrantų apsaugą (žr. [renginį](#)). Italijos katalikų organizacijos surengtame internetiniame renginyje buvo aptartas būsimas Europos migracijos ir prieglobsčio paktas (žr. [renginį](#)).

Danijos debatuose taip pat daug dėmesio skirta klausimui, ar Europa turėtų atverti, ar uždaryti savo išorės sienas. Šis renginys sukėlė didelį bendradarbiavimą su įvairia auditorija ir iškėlė klausimus, pavyzdžiui, dėl Europos sienos perdavimo išorės subjektams, prieglobsčio centrų steigimo trečiojoje šalyje ir ES bendradarbiavimo su tokiomis šalimis kaip Turkija ir Libija padarinių. (žr. [įvykį](#)).

Kitame dalyvaujame renginyje buvo diskutuojama, ar migracija yra galimybė, ar grėsmė, atsižvelgiant į tokius klausimus kaip teisėta ir neteisėta migracija ir diferencijavimas pagal etninę kilmę ir kultūrą, kaip ir pabėgėlių iš Ukrainos atveju (žr. [renginį](#)). Šie klausimai taip pat buvo nagrinėjami renginio Lietuvoje metu (žr. [renginį](#)).

Kalbant apie integracijos temą, Prancūzijoje surengtame renginyje (žr. [renginį](#)) iškilo poreikis tobulinti integracijos infrastruktūrą ir programas, skirtas kovai su rasine neapykanta ir diskriminacija. Kalbant apie karą Ukrainoje, buvo surengtas renginys, kuriame aptartas tarptautinis solidarumas ir ES atsakas į karą Ukrainoje iki šiol, su tuo susijęs poveikis migracijai (žr. [renginį](#)).

Neseniai Lenkijoje taip pat įvyko renginys, kuriame jauni ukrainiečiai dalyvavo diskusijose, susijusiose su Europos integracija, migracija ir ateities rūpesčiais (žr. [renginį](#)).

Bendra ES migracijos politika

Daugelis šios temos idėjų reikalauja bendros ES migracijos politikos. Juos dažnai lydi raginimai labiau gerbti žmogaus teises ir veiksminga persikirstymo sistema. Taip pat dažnai minimas poreikis reformuoti Dublino sistemą.

Pagal teisėtos migracijos potėmę tie, kurie pasisako už griežtesnę migracijos politiką, reikalauja bendros ES selektyvios migracijos politikos su kvotomis, griežtesnėmis atrankos ir priėmimo procedūromis (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Siūlomi alternatyvūs teisėtos migracijos metodai, pvz., Europos taškais grindžiama imigracijos sistema, kuri kartais laikoma būtina siekiant veiksmingiau reguliuoti migracijos srautus (žr. [idėja](#)). Respondentai taip pat nori išnagrinėti modelį, pagal kurį prieglobsčio prašytojus būtų galima perkelti į šalies partnerės centrus, kad jie galėtų peržiūrėti bylas (žr. [renginį](#)).

Migracijai atviresniems įnašams taip pat reikalingas vieningas ir veiksmingesnis požiūris, tačiau labiau atitinka Europos (socialines) vertybes. Pavyzdžiui, atsakymuose konkrečiai aptariama bendra ir veiksminga ES prieglobsčio procedūra (žr. [idėja](#)), taip pat atkreipiamas dėmesys į būtinybę reformuoti Dublino reglamentą, kad būtų užkirstas kelias nevienodam prieglobsčio prašytojų ir migrantų pasiskirstymui (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Kai kurios iš šių pastabų siūlo migrantams suteikti laikiną ES pasą, kad jie galėtų dirbti ir gyventi šalyje (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Viena labai pritariama idėja migracijos srityje taip pat reikalauja konkretesnės ir teisingesnės Europos ekonominės migracijos politikos, kurioje būtų numatyti teisėti atvykimo kanalai ir integracijos politika, grindžiama vienodu požiūriu ir visapusiška pagarba žmogaus teisėms (žr. [idėja](#)).

Vienas iš pasiūlymų – sukurti už prieglobstį ir migraciją atsakingo Europos Komisijos nario, kuris turėtų veikti koordinuodamas veiksmus su kitomis institucijomis, kad prižiūrėtų bendrą ES prieglobsčio sistemą (žr. [idėja](#)), [pareigybę](#).

Piliečiai taip pat pritaria ES darbo jėgos migracijos politikai arba ES studentų ir kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų šalių įdarbinimo strategijoms. Šiuo atžvilgiu vienas iš respondentų pabrėžia, kad reikia didinti ES kompetenciją migracijos srityje, kad ji galėtų valdyti migraciją laikydamosi Sąjungos principų ir vertybių (žr. [idėja](#)). Grupė rėmėjų, skatinančių pasirinktinį imigracijos tipą. Tokie dalyviai paprastai į migraciją žiūri teigiamai dėl jos sukuriamų ekonominių pranašumų. Jie siūlo orientuotis į konkrečias šalis, kad jos pritrauktų savo talentus (žr. [idėja](#)), arba sušvelninti judumo tarp ekonomiškai pažangių demokratijų kriterijus tiek Vakaruose, tiek Azijoje, visų pirma laisvosios prekybos susitarimų kontekste (žr. [idėja](#)).

Humanistinė pozicija dėl migracijos

Humanistinio požiūrio į migraciją šalininkai pasisako už tai, kad būtų keičiamas pasakojimas apie migrantus, ypač atsižvelgiant į jų, kaip sveikatos priežiūros darbuotojų, indėlį pandemijos metu (žr. [renginį](#)).

Kai kuriuose pranešimuose raginama kurti humanitarinius koridorius arba vykdyti visavertę atvirą sienų politiką ir kritikuojamas solidarumo su migrantais trūkumas (žr. [idėjos](#)pavyzdį). Tarp dalyvių, kurie dalijasi šiomis idėjomis, iniciatyvos, kuriomis siekiama patručiuoti Viduržemio jūroje, siekiant paskatinti migrantus grįžti, arba susitarimai dėl migrantų srautų kontrolės, pavyzdžiui, ES ir Turkijos susitarimai, paprastai laikomi ES migracijos sistemos nesėkme (žr. [idėjos](#)pavyzdį).

Respondentai ragina gerbti žmogaus teises priimant sprendimus, kaip kovoti su nereguliuojama migracija, ir ES imigracijos politiką, kurioje būtų numatytos paprastesnės ir prieinamesnės prieglobsčio procedūros kilmės šalyse, teisėti ir saugūs migracijos keliai ir griežtos kovos su prekyba žmonėmis priemonės, kad būtų išvengta pabėgėlių mirčių prie ES sienų (žr. [idėjos](#) pavyzdį).

Kai kurie respondentai siūlo teisinę sistemą, pagal kurią būtų sustabdytas priverstinis integruotų asmenų ir šeimų grįžimas į nesaugias kilmės šalis (žr. [idėja](#)). Kiti dalyviai pritaria savanoriško, o ne priverstinio gražinimo strategijai, remiantis tuo, kad pirmasis, jei jis įgyvendinamas derinant su kilmės šalimis, pasirodė esąs daug veiksmingesnis (žr. [idėja](#)).

Kai kuriose iš šių nuomonių taip pat nagrinėjami nelygybės, darančios poveikį dabartiniams prieglobsčio prašytojų procesui, klausimai. Pavyzdžiui, jose pabrėžiama, kad prieglobsčio prašytojų vyrų dalis yra gerokai didesnė nei moterų prieglobsčio prašytojų ar šeimų (žr. [idėja](#)). Kiti praneša apie sunkumus, su kuriais susiduria LGBTIQ prieglobsčio prašytojai, ragindami užtikrinti didesnę apsaugą ir geresnę paramą šiai grupei (žr. [idėja](#)).

Integracija

Daugelis pasiūlymų yra susiję su migrantų integracija. Dalyviai pripažįsta, kad reikia kurti veiksmingesnes integracijos programas, ypatingą dėmesį skiriant kalbų mokymui. Kai kurie dalyviai diskutuoja ir pritaria idėjai, kuria ES prašoma sukurti integracijos programas, pateikiant skirtingas nuomones (žr. [idėja](#)).

Tarp idėjų, kuriomis diskutuojama apie integraciją, daugelis ragina stebėti migrantų tolesnius veiksmus, kad būtų užtikrinta visapusiška integracija ES valstybėse narėse. Viena idėja mato didelį potencialą pripažinti ir toliau aktyvuoti migrantus ir priimančiųjų bendruomenių narius kaip pokyčius skatinančius asmenis (žr. [idėja](#)). Migrantų įtraukimo į vietos projektus ir savanorišką veiklą svarba jau ne kartą pabrėžiama (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Vienas respondentas pabrėžia, kad svarbu laikytis universalaus požiūrio į integraciją, daugiausia dėmesio skiriant vietos lygmeniu priimtos politikos perkeliamumui, ir požiūrį, apimančią institucijas ir vietos asociacijas, o ES atsakinga už tokio pobūdžio sistemos sukūrimą (žr. [idėja](#)). Švietimas laikomas labai svarbiu integracijos veiksmu, o kalbai ir Europos vertybėms tenka pagrindinis vaidmuo. Šiuo atžvilgiu respondentai mano, kad reikia pakankamai finansuojamų programų mokyklinio amžiaus migrantų vaikų įtraukimui į valstybinę švietimo sistemą remti (žr. [idėja](#)). Kitose idėjose daugiausia dėmesio skiriama tretiniam išsilavinimui kaip pagrindiniam didesnės integracijos svertui. Šiuo atžvilgiu vienas dalyvis pasisako už geresnes jaunų pabėgėlių galimybes dalyvauti universitetų programose (žr. [idėja](#)). Konkrečiu pasiūlymu sprendžiamas kalbos barjerų klausimas, išplečiant idėją naudoti dirbtinį intelektą kalbų skirtumui įveikti (žr. [idėja](#)). Sėkminga migrantų integracija į vietos darbo rinką laikoma naudinga Europos ekonomikai. Tai ypač pasakytina apie padėtį po pandemijos, kaip pabrėžta dviejų dienų renginyje, kurį Briuselyje surengė Europos Komisija ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (žr. [renginį](#)). Vienas dalyvis visų pirma atkreipia dėmesį į teigiamus imigracijos rezultatus į ekonomiškai prislėgtas vietas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Raginama rengti informavimo kampanijas ir programas, kuriomis būtų siekiama atkreipti ES piliečių dėmesį į kovą su rasizmu ir kurti daugiau visuomenės. Vienas iš respondentų ragina užtikrinti didesnę darbuotojų, dirbančių su migracija susijusiose politikos formavimo institucijose ir viešosiose tarnybose, įvairovę (žr. [idėja](#)). Kalbant apie nuomonės dėl rasizmo ir atskirties nuo darbo rinkos, raginama užtikrinti vienodą ir sąžiningą požiūrį į teisėtai gyvenančius trečiųjų šalių piliečius (žr. [idėja](#)). Kalbant apie diskriminaciją darbo rinkoje, vienas dalyvis atkreipia dėmesį į būtinybę (surašymo duomenis) apie migrantų etninę kilmę veiksmingai informuoti apie politikos formavimą (žr. [idėja](#)). Kai kurie dalyviai apgailestauja, kad ES nuolatinių gyventojų teisės ribotos. Jie pažymi, kad Sąjunga savo nuolatiniams gyventojams nesuteikia balsavimo teisės ir reikalauja, kad balsavimo teisės būtų grindžiamos gyvenamąja vieta (žr. [idėja](#)). Kai kurie respondentai mano, kad šis klausimas yra ypač aktualus, kai kalbama apie JK piliečius, kurie iki „Brexit'o“ gyveno ES. Viena idėja, dėl kurios kyla

prieštaringų diskusijų, yra pagreitinta procedūra, pagal kurią ES piliečiams, kurie gyveno ES iki „Brexit'o“, būtų suteiktos teisės (žr. [idėja](#)).

Migracija iš ES kaip grėsmė

Nepaisant kai kurių migracijos rėmėjų pareikšto pasipriešinimo, idėjos, kuriose migracija atvirai apibrėžiama kaip grėsmė Europos civilizacijai ar politiniam stabilumui, yra santykinai mažiau remiamos nei idėjos, susijusios su integracija ir pagarba žmogaus teisėms. Kai nurodyta, išreiškiamas susirūpinimas dėl Europos civilizacijos ir politinio stabilumo, kurį dalyviai labai palaiko (žr. labai palankios [idėjos pavyzdį](#)). Renginyje Vengrijoje buvo aptarti kai kurie pagrindiniai teisiniai klausimai, susiję su migracija. Tarp klausimų, į kuriuos buvo atsakyta šiame renginyje, taip pat buvo „(visuomenės) teisė išsaugoti savo nacionalinę kultūrą, tapatybę ir gyvenimo būdą“ masinės migracijos akivaizdoje (žr. [įvykį](#)).

Šios rūšies nuomonių komentatoriai išsako savo idėjas ir indėlį migracijos tema. Viena iš pastebėtų temų – jausmas, kad migracija iš ES nepriklausančių šalių kelia grėsmę ES civilizacijai, tapatybei, vertybėms ir kultūrai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šie respondentai ragina imtis priemonių, kuriomis būtų ribojama migracija už ES ribų, griežtesnė repatriacijos politika ir migrantų judumui trukdančios strategijos, pvz., griežtesnė sienų kontrolė (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Daug dalyvių įspėja dėl nelegalios migracijos kaip (politinio) ginklo naudojimo, ypač dėl didelio migrantų antplūdžio iš Baltarusijos į Lietuvos ir Lenkijos sienas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie migrantų krizę pasienyje su Baltarusija, respondentų nuomonės skiriasi.

Sienų kontrolė

Gana daug idėjų palaiko griežtą požiūrį į imigraciją. Dalyviai, kurie priima šią liniją, prieštarauja nelegalių imigrantų įteisinimui ir ragina suteikti daugiau galių Europos sienų kontrolės institucijoms, pvz., FRONTEX. Tačiau kai kurie iš jų pasisako už nacionalinį, o ne Europos požiūrį į imigracijos kontrolę, baimindamiesi, kad ES bus pernelyg lengva prieglobsčio prašytojams.

Apskritai pritariama labiau organizuotoms ir koordinuotoms pastangoms sienų kontrolės srityje, raginant vykdyti visapusiškesnę sienų kontrolę, įskaitant priverstinio grąžinimo instituciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)), didesnę paramą FRONTEX, geriau apibrėžiant jos funkcijas (žr. [idėja](#)) ir teisiškai įpareigojantį požiūrį į paieškos ir gelbėjimo (SAR)

pastangas Viduržemio jūroje (žr. [idėja](#)). Tačiau platformoje dažnai aptariamas FRONTEX vaidmuo ir patruliavimo jūroje iniciatyvos, o kiti dalyviai prašo geriau kontroliuoti jų veikimą, siekiant užtikrinti, kad būtų gerbiama žmogaus teisės (žr. [idėja](#)). Labiau patvirtinta idėja reikalauja greitai išsiųsti iš ES tuos migrantus, kurie padaro sunkų nusikaltimą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Panaši idėja, pagal kurią reikalaujama gražinti neteisėtus migrantus, sukelia diskusijas tarp respondentų, kurie pasisako už neatidėliotą repatriaciją, ir tuos, kuriems nepritariama (žr. [idėja](#)). Vienas respondentas siūlo nutraukti užsienio pagalbą šalims, kurios nesutinka repatriuoti savo piliečių (žr. [idėja](#)).

Kiti atsakymai reikalauja didesnio solidarumo ir pagarbos žmogaus teisėms. Čia aptariamos idėjos yra, pavyzdžiui, centralizuota ES paskirstymo sistema, grindžiama solidarumu, finansavimu pasienio priėmimo infrastruktūrai (būstui ir maistui) gerinti, arba viršnacionalinė agentūra, valdanti Europos pabėgėlių stovyklas, kurią bendrai valdo įvairios šalys ir kuri finansuojama iš ES išteklių (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Neseniai vykusias diskusijas dėl ES finansavimo išplėtimo finansuojant nacionalinių kliūčių migrantams statybą iš dalies atspindi kai kurie įnašai, reikalaujantys didesnės ES finansinės paramos savo valstybėms narėms, kad būtų sustiprinta fizinė sienų apsauga (žr. [idėja](#)).

Tačiau, kai dalyviai ragina didinti ES finansinę paramą migracijos prie sienų problemai spręsti, jie ne visada pasisako už naujų kliūčių kūrimą. Kai kurie iš jų pripažįsta svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų, veikiančių prie nacionalinių sienų, vaidmenį ir nori didesnio finansavimo projektams, susijusiems su migrantų priėmimu ir integracija (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Budapešte vykusiame renginyje „Stipresnės sienos, stipresnė Europa“ dalyviai pasisakė už pragmatišką ir griežtesnę sienų politiką (žr. [renginį](#)).

Pagrindinių migracijos priežasčių šalinimas

Mažesnė dalis idėjų gilina į migracijos klausimą ir mano, kad kartu su migracijos valdymo ES politikos priemonėmis reikia imtis priemonių pagrindinėms migracijos priežastims kitur šalinti. Europos ir trečiojo pasaulio šalių, ypač Afrikos, bendradarbiavimas laikomas labai svarbiu sprendžiant pagrindines migracijos priežastis (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Svarstydami Europos ateitį, respondentai pabrėžia, kad reikia šalinti pagrindines migracijos priežastis, kad būtų galima spręsti migracijos problemas, su kuriomis šiuo metu susiduria ES. Tarptautinės partnerystės, įskaitant susitarimus su trečiojo pasaulio šalimis, vaidmuo

valdant imigracijos srautus buvo surengtas Portugalijoje (žr. [renginį](#)).

Šiuo atžvilgiu siūloma užmegzti vienodus prekybos santykius, investuoti į daugiau paramos vystymuisi planų ir akademinio mokymo, taip pat trečiųjų šalių gyventojų profesinį tobulėjimą (žr. [idėja](#)). Bendras rūpestis yra tai, kad paramą vystymuisi gaunančios šalys piktnaudžiauja, todėl ji neveiksminga. Šiuo atžvilgiu vienas dalyvis pasiūlė pagerinti lėšų atsekamumą ir taip stebėti jų naudojimą naudojant blokų grandinės technologijas ir išmaniuosius sertifikatus (žr. [idėja](#)).

Tam tikrai įnašų grupei ES tenka užduotis, nes ji prisidėjo prie regioninio destabilizavimo, pavyzdžiui, subsidijuodama žemės ūkio eksportą į besivystančias šalis (žr. [idėja](#)). Be to, siekiant spręsti išsivysčiusių ir besivystančių šalių ekonominės nelygybės problemą, kai kurie dalyviai pasisako už tvaraus, klimato kaitai atspario žemės ūkio skatinimą trečiojo pasaulio šalyse (žr. [idėja](#)). Tai taip pat padėtų kovoti su „klimato migracija“ (žr. [idėjos ir renginio pavyzdį](#)). „Migracijos dėl klimato kaitos“ reiškinį iš tiesų daugiausia nagrinėja dalyviai, norintys, kad visuomenė daugiau dėmesio skirtų šiam klausimui ir kad tarptautinėje teisėje būtų pripažintas pabėgėlio dėl klimato kaitos statusas (žr. [idėja](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Ankstesniu laikotarpiu pateikti atsakymai migracijos tema sustiprino anksčiau stebėtas temas ir potemes. Daugelyje pasiūlymų raginama tobulinti esamas migracijos ir prieglobsčio sistemas. Šiuo atžvilgiu labai svarbi yra bendra Europos prieglobsčio prašymų nagrinėjimo sistema (žr. [idėja](#)), įskaitant Dublino sistemos reformą (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Keletas idėjų pasiūlė sujungti kiekvieną naują su „referentu“, kuris jau yra įsisteigęs atvykimo šalyje (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kiti dalyviai pabrėžė teisėtų migracijos maršrutų svarbą siekiant palengvinti integracijos procesus (žr. [idėja](#)) ir pasisakė už tai, kad būtų sudarytos sąlygos gauti darbo vizas (žr. [idėja](#)) arba sukurti saugesnius migracijos kelius, siekiant sumažinti migrantų aukų skaičių kelyje į Europą, ypač jūroje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Naujausi įrašai apie migraciją yra iš esmės poliarizuoti, kaip pažymėta anksčiau. Viena vertus, kai kurie dalyviai migraciją laiko visuomenės ištekliu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kita vertus, kai kurie dalyviai nepritaria tolesnei migracijai, nes manoma, kad daugelis migrantų nesugeba integruotis (žr. [idėja](#)). Siekiant palengvinti ir skatinti integraciją, vienas dalyvis paragino sumažinti biurokratiją, kad būtų sumažintos kliūtys darbo ieškantiems migrantams (žr. [idėja](#)). Taip pat buvo pasisakoma už teigiamą

informavimą apie imigraciją, kad priimančiosios šalies integracija būtų sklandesnė (žr. [idėja](#)).

Sukurti bendrą ES atrankinės migracijos politiką: kvotos ir griežtesnės atrankos procedūros
Reformuoti Dublino konvenciją siekiant vienodžiau paskirstyti prieglobsčio prašytojus ir migrantus
Raginti sukurti migracijos sistemą, kurioje būtų gerbiamos žmogaus teisės, laikantis ES vertybių
Didesnė ES kompetencija migracijos srityje
Plėtoti ES darbo jėgos migracijos politiką
Raginimas taikyti griežtesnes legalios migracijos priėmimo procedūras
Sukurti bendrą ES imigracijos politiką pasitelkiant centralizuotą paraiškų teikimo įstaigą ir procedūrą

Bendra ES migracijos politika

Sukurti partnerystės sistemą, naosal kuria migrantai galėtų prašyti prieglobsčio savo kilmės šalyje

Paprastesnės ir prieinamesnės prieglobsčio procedūros kilmės šalyse ir humanitarinių

koridorių kūrimas

Kova su neteisėta migracija, kova su prekyba žmonėmis ir kontrabandininkais

Sukurti teisėtus ir saugius migracijos maršrutus ir kanalus, kad būtų išvengta mirčių

Sukurti teisinę sistemą, kuria būtų sustabdytas integruotų asmenų deportavimas į nesaugias kilmės šalis

Remti savanorišką repatriaciją

bendradarbiaujant su kilmės šalimis, o ne priverstinį grąžinimą

Humanistinė pozicija dėl migracijos

Sumažinti biurokratinės procedūras imigrantams
ES lygmens integracijos programų kūrimas ieškant darbo

ES piliečių informavimas, investuoti į su įtrauktimi susijusį švietimą

Nustatyti tolesnių veiksmų trajektoriją migrantams ir prieglobsčio prašytojams

Sukurti švietimo sistemą mokyklinio amžiaus migrantų vaikų įtraukčiai remti ir teikti pirmenybę kalbų ir vertybių ugdymui

Kovoti su diskriminacija ir vienodai bei sąžiningai elgtis su migrantais ir teisėtai gyvenančiais trečiųjų šalių piliečiais, pavyzdžiui, darbo rinkoje

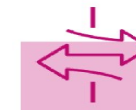
Gerinti migrantų galimybes dalyvauti savanoriškoje veikloje

Didinti darbuotojų įvairovę migracijos tarnybose ir politiniuose organuose

Remti Jungtinės Karalystės piliečius, gyvenančius ES gerokai iki „Brexit'o“, kad jie gautų ES masto teises taikant pagreitintą procedūrą

Suteikti teisę balsuoti nuolatiniams ES gyventojams
Skatinti politikos ir gerosios patirties, susijusios su integracija tarp ES šalių, perkeliamumą

Sujunkite kiekvieną naujoką su „referentiniu“ imigrantu, kuris jau yra įsikūręs

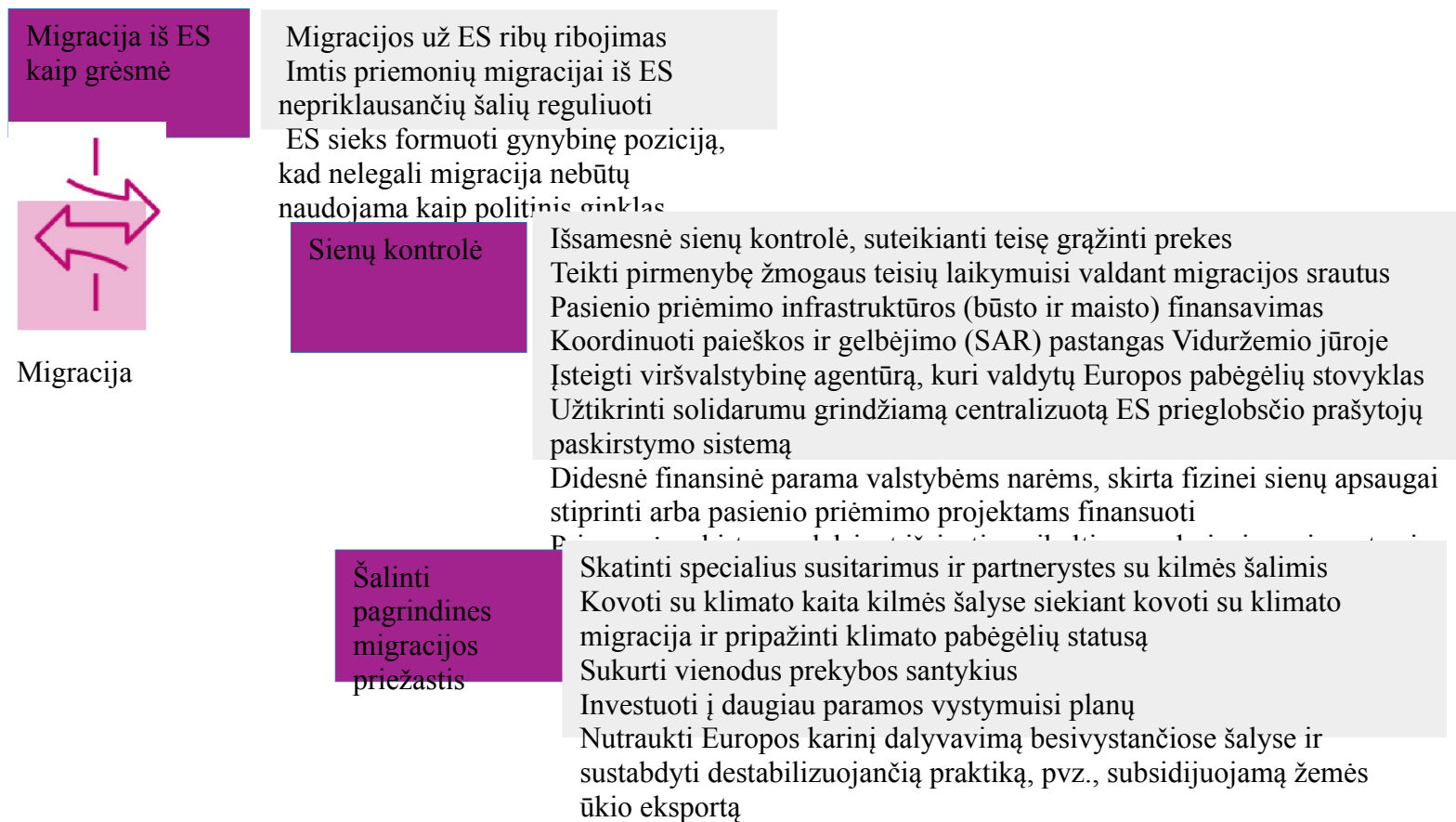
Migracija

Integracija

24 diagrama. 2 dalies „Migracijos“ temos proto žemėlapis

10. Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas

Idėjos, paskelbtos švietimo, kultūros, jaunimo ir sporto tema, apima įvairias temas, atsižvelgiant į jos daugialypį pobūdį. Kaip ir kitur platformoje, raginimas puoselėti bendrą ES tapatybę yra pasikartojantis požiūris į šioje temoje nurodytas temas, be kita ko, susijęs su mainais, skirtingų kultūrų poveikiu ir judumu. Ši tema sulaukė 4 976 atsakymų, kuriuos sudarė 2 063 idėjos, 1 757 komentarai ir 1 156 renginiai. Įvairias idėjas galima suskirstyti į šias temas:

- Puoselėti bendrą ES tapatybę
- Judumas ES viduje
- Perspektyvus švietimas
- Jaunimo mažų garantijų darbas ir nedarbas
- Europos paveldas
- Galimybė gauti išsilavinimą ir kultūrą
- Kūrybingi ir akademiniai specialistai
- Įtraukumas į sportą

Renginiai

Per pastarąjį laikotarpį renginiuose buvo aptartos įvairios temos, pavyzdžiui, galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą, judumas, švietimo sistemų ir titulų derinimas. Pavyzdžiui, Prancūzijos kaimo mieste buvo surengtas dalyvaujamas seminaras, kuriame dalyvavo 30 jaunų dalyvių, siekiant aptarti būdus, kaip pagerinti jaunimo judumą kaimo vietovėse (žr. [renginį](#)).

Lenkijoje, vienoje iš šalių, užregistravusių daugiausia renginių šia tema, dalyviai taip pat aptarė jaunų migrantų iš Ukrainos vaidmenį, įskaitant jų integracijos skatinimo būdus (žr. [renginį](#)). Tokiu atveju, kuris vyko debatuose, dalyviai visų pirma aptarė būdus, kaip padėti kalbos nemokantiems vaikams greitai prisitaikyti prie naujos situacijos. Ispanijoje, kitoje šalyje, kurioje vyksta daug renginių, susijusių su šia tema, aptartos temos, visų pirma susijusios su jaunimo galimybėmis ir užimtumo perspektyvomis. Vieno įvykio Navaros regione bendras jausmas tarp jaunųjų renginio dalyvių buvo gana pesimistinis, dauguma jų skundėsi dėl galimybių emancipuoti save stokos ir ragino pagerinti mokyklos transportą, padidinti stipendijų prieinamumą ir didesnę pagalbą teikiant paraiškas dėl mobilumo programų (žr. [renginį](#)).

Puoselėti bendrą ES tapatybę

Kalbant apie Europos identiteto temą, vienas iš labiausiai aptariamų dalykų yra kalbų mokymasis. Kalbant apie kalbų švietimo, kaip tarpkultūrinių mainų skatinimo priemonės, sąvoką ir tai, kaip jis prisideda prie bendros ES tapatybės, keliuose atsakymuose pabrėžiama, kad reikia įveikti vienakalbio mokymo problemą, ir raginama pripažinti Europos nevienarūšį ir daugiakalbį pobūdį kaip šaltinį (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, Berlyne vykusioje diskusijoje buvo nagrinėjama Europos daugiakalbystė ir būdai, kaip atpažinti ir skatinti daugiakalbystę (žr. [renginį](#)). Kitas daugiakalbystę propaguojantis dalyvis ragina labiau remti mažumų kalbų mokymą mokykloje (žr. [idėją](#)). Vienas respondentas siūlo įvesti ES finansuojamus kelionės kuponus kalbų mainams (žr. [idėją](#)).

Daugelio dalyvių nuomone, vienos bendros Europos kalbos sukūrimas galėtų paskatinti Europos integraciją (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tai taip pat plačiai aptariama tema „Kitos idėjos“ (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Diskusijoje aptariami įvairūs tokios bendros Europos kalbos ir įvairių galimų kalbų privalumai ir trūkumai, įskaitant esperanto (žr. [idėją ir idėją, abu](#) labai pritariančius), lotynų (žr. [idėjos pavyzdį](#)) arba anglų kalbą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Pokalbis apie esperanto, ypač apie esperanto kalbą, sukėlė tam tikrą susidomėjimą internete, atspindintį diskusijų apie vieną neutralią kalbą visose ES šalyse (žr. [renginį](#)) gyvybingumą.

Dar viena iš labiausiai patvirtintų idėjų susijusi su Europos visuomeninio transliuotojo kūrimu (žr. [idėją](#)). Keletas idėjų yra susijusios su tuo, kad būtų sukurta daugiau ES žiniasklaidos portalų (televizijos, radijo ir socialinės žiniasklaidos), siekiant geriau įtraukti Europos piliečius ES klausimais ir klausimais, siekiant galutinio tikslo – stiprinti Europos tapatybę ir pagrindines vertybes (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Populiarinti Europos žiniasklaidos kūrinių sklaidą, pavyzdžiui, kuriant bendrą ES žiniasklaidos rinką, taip pat pasistūmėjo daugelio dalyvių idėja (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viena iš idėjų – sukurti specialią ES žiniasklaidos platformą, pritaikytą kalbų mokymuisi (žr. [idėją](#)).

Idėjų potėmė yra susijusi su švietimu, kuriame respondentai siūlo įvesti privalomą kursą apie ES istoriją ir institucijas visose Europos vidurinėse mokyklose kaip priemonę jaunajai kartai didinti susidomėjimą ir atsakomybės jausmą ES atžvilgiu, taip sustiprinant ES tapatybės kūrimo procesą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Europos istorijos žinios taip pat labai svarbios ir kitam dalyviui, kuris siūlo pradėti Europos apklausą, skirtą jaunimo istorinei sąmonei įvertinti (žr. [idėją](#)), o kitas – sukurti oficialų Europos istorijos vadovėlį (žr. [idėją](#)).

Daugelis dalyvių mano, kad mokyklų renginiai, susiję su ES, yra labai svarbūs (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o vienas iš jų siūlo įsteigti mokytoją, atsakingą už su ES susijusių renginių ir programų koordinavimą (žr. [idėją](#)). Daugelis idėjų, susijusių su bendros ES tapatybės puoselėjimu, siūlo įvairių formų mainus ar giminiavimąsi tarp skirtingų valstybių narių mokyklų, siekiant skatinti draugystę tarp valstybių narių (žr. [idėją](#)). Viena idėja siūlo skatinti Europos istorijos studijas mokyklų programose, įskaitant kiekvienos atskiros Europos šalies istoriją (žr. [idėją](#)). Sporto potėmė, susijusioje su bendros ES tapatybės puoselėjimu, aptariamas labiau tarpvalstybinis Europos sporto renginių organizavimas (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir galimybė sukurti Europos sporto komandą, kuri galėtų varžytis tarptautiniuose renginiuose (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Be to, buvo iškelta bendrų ES simbolių svarba kuriant bendrą ES tapatybę, be kita ko, idėją įtraukti ES vėliavas į ES valstybių narių sportininkų sportinę įrangą ir uniformas (žr. [idėją](#)).

Kita idėja, kuri yra labiau remiama ir plačiai minima kitose srityse, pasisako už tai, kad gegužės 9 d. būtų nustatyta Europos valstybinė šventė, siekiant puoselėti bendrą Europos dvasią (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Europos kultūros, pvz., muzikos įvairiomis Europos kalbomis, propagavimą mini vienas dalyvis, norintis, kad radijo ryšiu būtų reikalaujama transliuoti ne mažiau kaip 20 % ne anglų muzikos (žr. [idėją](#)). Maistas taip pat vertinamas kaip būdas užmegzti ryšius tarp Europos šalių ir kultūrų (žr. [idėją](#)), todėl dalyvis siūlo sukurti ES finansuojamą Europos receptų programėlę (žr. [idėją](#)).

Judumas ES viduje

Judumo ES viduje temos indėlis yra palyginti didelis. Jais siekiama tobulinti esamas judumo programas arba pateikti naujų pradinių pasiūlymų.

Kai kurie dalyviai siūlo sukurti ES vadovaujama internetinį portalą, kuriame būtų galima teikti paraiškas aukštojo mokslo kursams ES. Šis portalas taip pat galėtų suteikti studentams galimybę vienu metu dalyvauti įvairiose Europos Sąjungos programose (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Kita tema, kurią išskėlė keli respondentai, yra susijusi su programos „Erasmus“ išplėtimu įtraukiant neuniversitetinius jaunuolius, pavyzdžiui, įtraukiant aukštųjų mokyklų moksleivius, įskaitant tuos, kurie dalyvauja profesiniame mokyme. Tai suteiktų tiems, kurie nebaigė aukštojo mokslo, galimybę gyventi užsienyje, keistis gerąja patirtimi, mokytis naujų kalbų ir kultūrų ir apskritai plėsti savo įgūdžius (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Be to, dalyviai pabrėžė, kad programą „Erasmus“ reikia padaryti įtraukesnę mažas pajamas gaunantiems studentams. Viena iš idėjų – pagerinti „Erasmus“ stipendijų pritaikymą prie pragyvenimo išlaidų kiekvienoje šalyje (žr. [idėją](#)). Šiuo atžvilgiu

vienas dalyvis siūlo paskirties šalies universitetui pavesti skirti „Erasmus“ stipendijas, kad pareiškėjai galėtų tiesiogiai kreiptis į pageidaujamą paskirties universitetą, o ne kreiptis per savo gimtąjį universitetą (žr. [idėja](#)). Noras patobulinti dabartinę programos formą rodo informuotumą apie judumo mokymosi tikslais programų svarbą. Tai taip pat įrodo įvairūs įvykiai, susiję su šia tema ir susiję su dviem pirmiau nurodytomis idėjomis (žr. [renginį](#)). Vienas dalyvis ragina Jungtinės Karalystės studentus reintegruoti į programą „Erasmus+“ (žr. [idėja](#)).

Apskritai, idėjos, susijusios su programos „Erasmus“ prieinamumu ir įtraukumu, dažnai atsinaujina. Pavyzdžiui, naujausiuose atsakymuose siūloma išplėsti programą „Erasmus“ įtraukiant kitų kategorijų mokymą, pavyzdžiui, žemės ūkio ir kitų amatų (žr. [idėja](#)).

Kita prioritetinga sritis – iniciatyva „DiscoverEU“. Kai kurie dalyviai siūlo išplėsti iniciatyvą „DiscoverEU“ įtraukiant kiekvieną jaunuolį nuo 18 metų amžiaus (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Galiausiai akademinio judumo idėja susijusi su Lisabonos konvencijos dėl pripažinimo ratifikavimu siekiant palengvinti profesinį ir akademinį judumą Graikijoje (žr. [idėja](#)).

Unikali idėja dėl judumo, galbūt iš ES nepriklausančių šalių, yra susijusi su Europos studentų, kuriems gresia pavojus, stipendijų sistemos, skirtos studentams, patrauktiems baudžiamojon atsakomybėn savo šalyje, siekiant apsaugoti akademinę laisvę, sukūrimu (žr. [idėja](#)).

Į ateitį orientuotas švietimas

Daugelis idėjų rodo, kad reikia persvarstyti švietimą dabartinėje skaitmeninėje eroje, ypač po COVID-19 pandemijos pakeitus mokymo praktiką mokyklose ir universitetuose. Daugelio respondentų teigimu, švietimo persvarstymas skaitmeniniame amžiuje yra būtina būsimo Europos konkurencingumo ir modernizavimo pasaulyje sąlyga (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Siekdami palengvinti prieigą prie kursų, dalyviai siūlo skaitmeninius pažymėjimus ir mokslinių tyrimų medžiagą, taip pat sukuria bendrą visų akademinių išteklių saugyklą arba bendrą Europos skaitmeninę platformą, kurioje gali dalyvauti visos akredituotos ES aukštojo mokslo įstaigos (žr. [idėja](#)). Šis kvietimas susijęs su poreikiu skatinti IRT mokyklose ir universitetuose, be kita ko, subsidijuojant mokyklas, kad jos pirktų techninę įrangą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kalbant apie tinkamos įrangos ir erdvės švietimui klausimą, platformos naudotojai labai pritarė pasiūlymui dėl Europos švietimo plano. Tai būtų „Europos strategija, orientuota į tiesioginių investicijų į švietimo infrastruktūrą rėmimą ir švietimo bei mokymosi visą gyvenimą prieinamumo,

sujungiamumo ir kokybės gerinimą“ (žr. [idėja](#)). Kita gerai patvirtinta idėja siūlo įtvirtinti teisę į mokymąsi visą gyvenimą ir mokymą (žr. [idėja](#)).

Socialinių emocinių įgūdžių ir ypač meninės veiklos skatinimas dažnai laikomas dar vienu esminiu žingsniu plėtojant ES studentų kritinį mąstymą ir stiprinant jų pasaulines vertybes, ypač jauname amžiuje (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Įtraukų švietimo metodų įgyvendinimas ir apskritai įvairovės skatinimas švietimo srityje laikomas svarbiu švietimo ateities tikslu ES (žr. [idėja](#)). Tai taip pat atspindi idėjas dėl būtinybės kovoti su moterų žudymais (žr. [idėja](#)) ir antisemitizmu per švietimą (žr. [idėja](#)).

Idėjų poteme kalbama apie poreikį reformuoti švietimo praktiką, kad suaugusieji galėtų būti aktyvūs ES piliečiai. Be pirmiau aptartų mainų ir švietimo apie ES, ši poteme apima idėjas, kuriose aptariamas poreikis skatinti aktyvų jaunų mokinių socialinį dalyvavimą mokyklose (žr. [idėja](#)) arba ugdyti tarpkultūrinius įgūdžius, pavyzdžiui, taikant daugiau užsienio kalbų mokymosi praktikos (žr. [idėja](#)). Per keletą renginių buvo nagrinėjama susijusi idėja, t. y. kalbų įvairovė ir vaidmuo, kurį jos gali atlikti žiniasklaidoje palengvinant mokymąsi ir kuriant bendrą Europos tapatybę (žr. [renginio pavyzdį](#)).

Grupė respondentų atkreipė dėmesį į būtinybę persvarstyti dabartinę švietimo sistemą, kad jaunimas būtų parengtas ateities pasauliui. Respondentai ragina šviesti ekonomiką ir finansus (žr. [idėja](#)) ir klimato kaitą (žr. [idėjos pavyzdį](#)), įskaitant Europos klimato korpuso įsteigimą (žr. [idėja](#)). Be to, jose raginama sukurti mechanizmus, kuriais būtų gerinami jaunų žmonių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) įgūdžiai, pvz., įgyvendinant ES masto gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos pagrindinių įgūdžių programą (žr. [idėja](#)). Be to, kaip nurodyta skaitmeninės transformacijos temoje, respondentai ragina jaunimą mokyti skaitmeninės gerovės (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Skaitmeninės gerovės klausimas taip pat gali būti įtrauktas į bendresnio pobūdžio raginimą didinti psichinės sveikatos paramą mokyklose (žr. [idėja](#)). Atsižvelgiant į kai kurių dalyvių sumanytą perspektyvinį švietimą, mokyklų mokymo programos yra lanksčios (žr. [idėja](#)), o mokyklos remia mokinių asociacijas ir veiklą, kuriomis mokiniai mokomi būti savarankiškais suaugusiaisiais (žr. [idėja](#)). Šiuo atžvilgiu pasiūlymas didinti pilietinės visuomenės organizacijų įtaką mokyklose gali būti glaudžiai susijęs su šia labiau dalyvaujančia mokyklos koncepcija (žr. [idėja](#)). Be to, šis požiūris atitinka idėją skatinti sportinę praktiką ir didinti sporto klasių skaičių mokykloje (žr. [idėja](#)). Mokytojų vertinimus, idealiai koordinuojamus Europos Sąjungos, taip pat remia kiti dalyviai (žr. [idėja](#)).

Idėjų paprogramėje taip pat aptariamas (profesinio) švietimo derinimas su darbo pasauliu (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir poreikis skatinti verslumo įgūdžius

švietimo srityje (žr. [idėja](#)). Kai kuriose į platformą įtrauktose idėjose daugiausia dėmesio skiriama mokymui inovacijoms ir verslumui (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir poreikiui geriau pripažinti savišvietą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu kitame pasiūlyme numatyta nustatyti privalomą profesinę orientaciją, kad būtų galima įvertinti mokinių talentus ir interesus mokyklos kursuose (žr. [idėja](#)).

Kita tema, kuri atsirado po internetinių klasių sklaidos pandemijos metu, yra mokyklos namuose tema. Vienas dalyvis ragina pripažinti mokymąsi namuose visose ES šalyse (žr. [idėja](#)).

Idėją sukurti standartinį baigiamąjį egzaminą, bendrą visoms ES šalims, siūlo vienas dalyvis (žr. [idėja](#)).

Mažų garantijų darbas ir jaunimo nedarbas

Jaunimo užimtumas šioje platformoje yra pasikartojanti tema, be kita ko, todėl, kad ji yra griežtai susijusi su švietimu ir mokymu. Daugelyje idėjų, kuriose aptariamos švietimo programos, daugiausia dėmesio skiriama įsidarbinimo galimybėms ir perėjimui į darbo rinką (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Tačiau jaunimo nedarbo ir nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET) problema dalyviams taip pat svarbi, o kai kurioms su tuo susijusioms idėjomis labai pritariama (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Jaunimo darbo nesaugumo temą aptaria įvairūs dalyviai, kurie ragina remti mažų garantijų darbo sąlygomis dirbančius jaunuolius užtikrinant kokybiškas darbo vietas, teisingą atlyginimą ir galimybes naudotis socialine apsauga (žr. [idėja](#) ir [idėja](#)). Kalbant apie mažų garantijų darbą, vienas respondentas prašo ES panaikinti nemokamas stažuotes (žr. [idėja](#)). Kitos siūlo išplėsti tam tikras garantijas ir paramos užimtumui formas, skirtas jaunimui (žr. [idėja](#)), arba net įgyvendinti kokybės standartus, kurie būtų privalomi visoms darbo vietoms, sukurtoms pagal ES ir nacionalinius ekonomikos gaivinimo planus ([žr. idėja](#)). Kai kurie dalyviai ypatingą dėmesį skiria toms valstybėms narėms, kuriose jaunimo nedarbas yra labiau paveiktas, pvz., Viduržemio jūros regiono šalims (žr. [idėja](#)).

Renginyje Lietuvoje daugiausia dėmesio skirta įvairiems iššūkiams, su kuriais jaunimas susidūrė laikotarpiu po pandemijos, įskaitant nedarbą. Renginyje buvo diskutuojama, ar 2019–2024 m. Europos Vadovų Tarybos strateginėje darbotvarkėje visapusiškai atsižvelgiama į konkrečias jaunimo problemas (žr. [renginį](#)).

Europos paveldas

Palyginti mažesnė įnašų kategorija yra tie, kurie ragina saugoti ir puoselėti Europos kultūrą ir paveldą, pavyzdžiui, įvedant ES kultūros komisarą (žr. [idėja](#)) ir apskritai daugiau investuojant į bendro ES kultūros paveldo išsaugojimą. Taip pat raginama išsaugoti mažumų grupių išreikštas tradicijas (žr. [renginį](#)), taip pat religinį kultūros paveldą (žr. [idėja](#)). Bendresniu lygmeniu buvo pasiūlyta sukurti virtualią biblioteką, susietą su įvairių ES valstybių narių bibliotekomis, siekiant, kad retos knygos ir meno kūriniai būtų plačiau prieinami visiems ES piliečiams (žr. [idėja](#)).

Prieiga prie švietimo ir kultūros

Švietimo prieinamumo tema dažnai minima. Tai apima įvairius prieinamumo skirtumus, taip pat skirtingus švietimo lygmenis, ypatingą dėmesį skiriant tretiniam išsilavinimui. Nors idėjos, susijusios su šia tema, yra santykinai mažiau aptariamos, kai kurie dalyviai teigiamai įvertino pasiūlymą suteikti galimybę mokytis nemokamai visiems (žr. [idėja](#)). Perėjimas, kurį dalyviai laiko svarbiu, yra perėjimas tarp vidurinio ir tretinio išsilavinimo. Šiuo atžvilgiu dalyviai daug kartų ragina remti studentus šiame itin svarbiame pereinamajame procese (žr. [idėjos pavyzdį](#)), be kita ko, tobulinant orientavimo į universitetus programas (žr. [idėja](#)). Kai kurios kategorijos ypač nepalankioje padėtyje įgyja aukštąjį išsilavinimą. Šiuo atžvilgiu raginama remti etnines mažumas ir neįgalius asmenis, kad jie galėtų mokytis tretinio mokslo (žr. [idėja](#)). Kiti dalyviai žino, kad kitos kliūtys švietimui gali būti geografinio ar ekonominio pobūdžio. Siekiant įveikti šias kliūtis, daugelis dalyvių ragina kaimo vietovėse skirti daugiau švietimo išteklių (žr. [idėjos pavyzdį](#)), o kai kurie siūlo nustatyti įvairių rūšių ES finansuojamas socialines išmokas, kad būtų užtikrintas studentų finansinis savarankiškumas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Nevienoda prieiga turi įtakos ne tik tretiniam išsilavinimui, bet ir kultūros infrastruktūrai bei muziejams. Taigi, vieno dalyvio kvietimas sudaryti palankesnes sąlygas neįgaliesiems patekti į muziejus (žr. [idėja](#)). Tai taip pat buvo kampanijos „Mes visi reikia“ tema (žr. [renginį](#)), skirta specialiai teatrų prieinamumui neįgaliesiems. Kitas pasiūlymas susijęs su ES muziejų leidimo įdiegimu, kad muziejai taptų prieinamesni (žr. [idėja](#)). Ši idėja atspindi kultūrinius leidimus ar kuponus, kuriuos siūlo keli dalyviai (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kita idėja veikiau siekiama spręsti šį klausimą iš platesnės perspektyvos ir siūloma didinti viešąjį kultūros finansavimą, taip sumažinant jos priklausomybę nuo privačių lėšų (žr. [idėja](#)).

Ypatinga nepalanki padėtis, kurią pabrėžia vienas dalyvis, yra buvusių kalinių padėtis. Nepaisant to, kad jie atliko bausmę, daugelis buvusių kalinių stengiasi grįžti į normalų socialinį gyvenimą, o tai padidina riziką, kad jie vėl taps nusikaltėliais. Todėl švietimas ir mokymas kalėjimuose yra ypač svarbūs (žr. [idėja](#)).

Siekiant padidinti informuotumą šiais klausimais, vienas dalyvis iškelia idėją Europos lygmeniu paskelbti Lygių galimybių dieną (žr. [idėja](#)).

Kūrybiniai ir akademiniai specialistai

Kaip jau minėta, neatsargumo darbe, ypač jaunimo, klausimas sulaukė didelio dalyvių dėmesio platformoje. Kūrybos sektoriui ypač didelį poveikį daro mažų garantijų darbas.

COVID-19 pandemijos poveikis kultūros srities specialistų ir kūrybinių bendruomenių darbo sąlygoms rimtai apsvartė jų statusą ir ES institucijų vaidmenį kuriant teisinę sistemą, kuria būtų pagerintas sektoriaus atsargumas (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Vienas dalyvis prašo ES remti kūrybos sektorių, kad būtų užtikrintas teisingas atlygis kūrybiniams darbuotojams (žr. [idėja](#)). Pagal kitą įnašą Ekonomikos gaivinimo fondo lėšos turėtų būti naudojamos kultūros sektoriui, ypač knygų sektoriui (žr. [idėja](#)), finansuoti, o vienam įnašui konkrečiai reikia padidinti finansinę paramą šokio institutams (žr. [idėja](#)).

Kultūros darbuotojų profesionalumo didinimas buvo labai svarbi diskusijų tema keliuose visoje Europoje su kultūra susijusiuose renginiuose (žr. [renginio pavyzdį](#)). Vienas dalyvis siūlo, kad ES pripažintų menininkų statusą, kuris taip pat palengvintų kultūrinius mainus (žr. [idėja](#)).

Kitos rekomendacijos, susijusios su kūrybine sritimi, yra susijusios tiek su parama vietos lygmeniu veikiančioms organizacijoms, tiek su integruotos nacionalinio ir regioninio bendro finansavimo sistemos, kuri sudarytų palankesnes sąlygas tarptautiniam kultūriniam bendradarbiavimui, sukūrimu (žr. [idėjos pavyzdį](#)).

Akademiniai specialistai ir mokslininkai yra dar viena profesinė kategorija, kuriai labai didelį poveikį daro darbo nerūpestingumas. Viena idėja siūlo pakeisti mokslinių tyrimų dotacijų skyrimo būdą, kad jis būtų tinkamesnis tarpsektoriniams moksliniams tyrimams (žr. [idėja](#)).

Įtraukimas į sportą

Idėjos, susijusios su sportu, ypač kai tai aptariama kaip tema per se, užima šiek tiek mažesnę erdvę platformoje. Tačiau sporto tema buvo aptarta daugelio dalyvių.

Kaip jau minėta, daugelis dalyvių pasisako už Europos sporto komandą, o kiti ragina daugiau sportuoti mokyklose, tačiau sporto tema dažnai minima ir kitose temose, pavyzdžiui, įtraukimo. Dalyviai abejoja sporto gebėjimu būti įtraukiu (žr. [idėjos pavyzdį](#)) ir siūlo idėjas, kaip pagerinti sporto įtraukumą (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Viename iš pastabų ES prašoma užtikrinti lyčių lygybę sporto srityje, be kita ko, įsteigiant specialią Europos instituciją (žr. [idėja](#)). „Europa Press“ surengtame susitikime dalyviai diskutavo, ar sporto mada seksualizuoja kitą darbuotoją, nes kai kuriais atvejais ES universitetų mokesčių sistemų įvairovė yra didelė, todėl raginama užtikrinti sąžiningą universitetų apmokestinimą (žr. [idėja](#)).

Kitas dažnai minimas sporto aspektas yra nevienodos visuomenės žinios apie mažiau paplitusias sporto šakas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Šiuo atžvilgiu, remiantis viena idėja, institucijos turėtų įsikišti, kad paremtų mažiau plačiai praktikuojamą sportą (žr. [idėja](#)).

Renginyje Vokietijoje buvo aptarti būdai, kaip sportas gali prisidėti prie kovos su klimato kaita veiksmy, dalyvaujant dalyviams, kurie daugiausia priklausė sporto klubams, dalijantis gerosios patirties pavyzdžiais (žr. [renginį](#)).

Naujos idėjos praėjusiu laikotarpiu (21/02/2022–09/05/2022)

Naujausiuose atsakymuose nebuvo pateikta jokių naujų temų ar potemių.

Kalbant apie idėjas, keletas pasiūlymų, susijusių su perspektyvinio švietimo tema, pavyzdžiui, mokyklų mokymo programų modernizavimas (žr. [idėja pavyzdį](#)) arba skirtingų švietimo sistemų reforma ir suderinimas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Taip pat pasiūlyta sukurti mokytojų mokymo programas, o vieno renginio Italijoje dalyviai pabrėžė, kad reikia mokyti mokytojus apie ES teikiamas galimybes (žr. [idėja ir renginį](#)). Taip pat buvo iškelta psichinės sveikatos tema, kurioje buvo siūloma nemokama psichologinė pagalba mokyklose (žr. [idėja](#)).

Kita dažnai pasitaikanti tema susijusi su bendros ES tapatybės puoselėjimu (žr. [idėjos pavyzdį](#)). Kaip minėta anksčiau, respondentai mano, kad mainų programos atlieka svarbų vaidmenį skatinant įvairovę ir didinant žmonių pasitikėjimą ES (žr. [idėja](#)). Daug idėjų, susijusių su judumu ES viduje, o dalyviai ragina plėsti mainų iniciatyvas (žr. [idėjos pavyzdį](#)). „Europe Direct“ Neapolyje surengtoje jaunimo diskusijoje kilo keletas idėjų švietimo tema, pavyzdžiui, būtinybė sukurti bendrą Europos

švietimo sistemą, pripažįstant įvairių ES šalių akademines kvalifikacijas kaip pagrindinį žingsnį šia kryptimi (žr. idėją). Kitame pasiūlyme išreikštas poreikis didinti galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą ir kultūrą (žr. idėją).

Kalbant apie jaunimą, atsakymuose aptariami jaunimo užimtumo klausimai, kurie taip pat aptariami kitose srityse. Be to, pranešėjas pasisako už jaunimo vaidmens žiniasklaidoje stiprinimą, siekiant užtikrinti sąžiningą atstovavimą ir mažiau stereotipinius, neigiamus pranešimus (žr. idėją).

Sporto ir laisvalaikio veiklos svarbą taip pat pabrėžė daugelis dalyvių, kurie pabrėžė ne tik sporto švietimo, bet ir visos Europos lygmens su tuo susijusios veiklos svarbą (žr. idėjos apie sportinį švietimą pavyzdį).

Rečiau minimos idėjos, susijusios su kūrybingais ir akademiniais specialistais, taip pat parama tarpvalstybiniais akademiniais moksliniais tyrimams ir bendradarbiavimui mokslo srityje (žr. idėjos pavyzdį).

25 diagrama. Minties žemėlapis „Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas“ temos 1 dalis

26 diagrama. 2 dalies „Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas“ 2 dalies proto žemėlapis

Mažų garantijų darbas ir jaunimo nedarbas

Neatidėliotini ir konkretūs kovos su jaunimo nedarbu veiksmai
Užtikrinti geresnes darbo sąlygas jaunimui ES
Pripažinti savišvietą

Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas

Europos paveldas

Švęskite, saugokite ir vertinkite Europos kultūrą ir paveldą
Paskirti už kultūrą atsakingą Europos Komisijos narį
Mažumų ir religinių grupių tradicijų ir kultūros paveldo

Galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą ir kultūrą

Remti perėjimą iš vidurinio į tretinį išsilavinimą per specialias orientavimo programas
Apsvarstyti etninės, fizinės ir socialinės bei ekonominės nelygybės vaidmenį nustatant nevienodas galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą
Gerinti prieigą prie kultūros objektų, pavyzdžiui, teatrų, neįgaliesiems
Užtikrinti kalinių mokymą ir švietimą
Pripažinti savišvietą

Kūrybiniai ir akademiniai specialistai

Sukurti teisinę sistemą siekiant sumažinti kultūrinį, kūrybinį ir akademinis sektorius
Didinti kultūros darbuotojų profesionalumą
Stiprinti tarpvalstybinį ir tarptautinį kultūrinį bendradarbiavimą
Finansuoti akademinis tyrimus ir keisti lėšų paskirstymo būdą
Panaudoti Ekonomikos gaivinimo fondo lėšas kultūros sektoriui remti

Įtraukimas į sportą

Skatinti mažiau populiarių sporto šakų
Didinti etninį ir lyčių įtraukimą sporte
Sportas kaip įtraukimo transporto priemonė

I PRIEDAS: Šiuo metu patvirtintų ir komentuojamų idėjų sąrašas pagal temas

Labiausiai pakomentuotos ir patvirtintos idėjos pagal temas (2021 04 19–2022 m. gegužės 9 d.)

Šiame priede pateikiamos labiausiai patvirtintos ir komentuojamos idėjos pagal kiekvieną temą nuo 2022 m. gegužės 9 d., įskaitant pavienių asmenų pasiūlymus, taip pat organizacijų propaguojamos idėjos. Į ją taip pat įtrauktos pagal temą „Kitos idėjos“ užregistruotos idėjos; likusioje ataskaitos dalyje idėjos pagal tą temą priskirtos vienai iš devynių teminių temų arba kelioms temoms, jei kyla kompleksinių klausimų. Šio priedo tikslas – atspindėti didelį susidomėjimą kai kuriomis platformos idėjomis arba diskusijas dėl jų. Atkreipkite dėmesį, kad patvirtinimai yra panašūs į „panašų/up-balsavimą“ socialiniuose tinkluose. Jose nurodomas dalyvių susidomėjimas idėja ir bendras palankumas šiai idėjai, tačiau nenurodoma, kad jai prieštaraujama. Todėl patvirtinimų skaičius nėra bendros paramos šiai idėjai rodiklis, o tik vienas iš daugelio aspektų, į kuriuos reikia atsižvelgti analizuojant platformų įnašus. Pastabos gali apimti įvairius atsiliepimus – nuo neutralaus iki pritarimo ar visiškai nesutikimo. Daugiau informacijos apie informacijos apie platformoje analizę pateikta II priede.

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Klimato kaita ir aplinka	Idėja: Teisingas perėjimas (žr. idėja) Patvirtinimai: 477 Komentarų Archyvas: 19	Idėja: Branduolinės energijos skatinimas tais atvejais, kai atsinaujinančioji energija negali būti naudojama (išversta) (Žr. idėja) Patvirtinimai: 120 Komentarų Archyvas: 162
	Idėja: Sustabdyti visas subsidijas iškastiniam kurui (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 326 komentarų: 28	Idėja: Gerinti gamtos, aplinkos, biologinės įvairovės ir žmonių apsaugą vystant pramonines vėjo jėgaines Europoje (žr. idėja) Patvirtinimai: 36 komentarų: 96
	Idėja: Užtikrinti, kad Europos geležinkelių tinklas taptų prieinamesnis ir patartinas pakeisti ES vidaus jungtis (žr. idėja) Patvirtinimai: 240 komentarų: 35	Idėja: Siekti, kad branduolinė energija taptų žaliosios transformacijos akcentu (žr. idėja) Patvirtinimai: 37 komentarų: 79
	Idėja: Euro traukinio skaitytuvas (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 203 komentarų: 63	Idėja: Sumažinti aplinkos taršą imigracijos politika (žr. idea) Patvirtinimai: 8 Komentarų Archyvas: 74
	Idėja: Draudimas žvejoti gyvą jauką ES (žr. idėja) Patvirtinimai: 177 komentarų: 23	Idėja: Euro traukinio skaitytuvas (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 203 komentarų: 63

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Sveikata	<p>Idėja: Mokslui imlios sveikos ilgaamžiškumo technologijos: plėtra ir prieiga (žr. idea)</p> <p>Patvirtinimai: 603 komentarų:83</p>	<p>Idėja: Sustabdykite dienos šviesos taupymą pakeisti: Priimti astronomiškai teisingą laiką ir pasirinktinai įpareigoti darbo valandas perkelti į 1 valandą anksčiau (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 41 Komentarų Archyvas: 131</p>
	<p>Idėja: Lygios galimybės įperkamoms ir aukštos kokybės viešosioms paslaugoms, įskaitant sveikatos priežiūros paslaugas (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 462 komentarų: 17</p>	<p>Idėja: Mokslui imlios sveikos ilgaamžiškumo technologijos: plėtra ir prieiga (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 603 komentarų:83</p>
	<p>Idėja: Mialginio encefalomielito (ME/CFS) tyrimai (žr. idėja)</p> <p>Endorsements:217 komentarai: 5</p>	<p>Idėja: Veiksmingesnė pagalba dėl bendros kalbos: Esperanto (išversta) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 43 komentarų: 36</p>
	<p>Idėja: Dėmesys anti-senėjimo ir ilgaamžiškumo moksliniams tyrimams (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 168 komentarų: 32</p>	<p>Idėja: Daugiakalbystė ligoninėje: Medicinos personalas, mokęs tarptautinę esperanto kalbą (išverstas) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 22 komentarų: 35</p>
	<p>Idėja: Sutarties pakeitimas siekiant sustiprinti ES galias sveikatos srityje (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 117 komentarų: 7</p>	<p>Idėja: Dėmesys anti-senėjimo ir ilgaamžiškumo tyrimams (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 168 Komentarų Archyvas: 32</p>

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Stipresnė ekonomika, socialinė teisingumas ir darbo vietos	<p>Idėja: Užtikrinti, kad ES biudžetas būtų naudingas europiečiams: Fiskalinė sąjunga (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 581 Komentarų Archyvas: 33</p>	<p>Idėja: Besąlyginės bazinės pajamos visoje ES, kuriomis užtikrinamas kiekvieno asmens materialus egzistavimas ir galimybė dalyvauti visuomenės gyvenime (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 319 Komentarų Archyvas: 127</p>
	<p>Idėja: Naujas ES ekonomikos modelis ir valdymas (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 561 komentarų: 34</p>	<p>Idėja: Kiek lėšų esperanto išgelbės Europos Sąjungą? (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 79 komentarų: 85</p>
	<p>Idėja: Europos socialinių teisių ramstis socialinei rinkos ekonomikai (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 557 komentarų: 37</p>	<p>Idėja: Besąlyginės bazinės pajamos (išverstos) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 77 komentarų: 83</p>
	<p>Idėja: Atnaujinta Europos socialinė sutartis dėl teisingo ekonomikos atsigavimo (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 528 komentarų: 32</p>	<p>Idėja: Socialinių sutarčių protokolai, kuriuo siekiama sustabdyti darbo užmokesčio ir sąlygų dempingą (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 329 komentarų: 66</p>
	<p>Idėja: Socialinių sutarčių protokolai, kuriuo siekiama sustabdyti darbo užmokesčio ir sąlygų dempingą (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 329 komentarų: 66</p>	<p>Idėja: Pradėti kovoti su mokesčių rojais ES viduje ir už jos ribų (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 269 komentarų: 52</p>

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
ES pasaulyje	Idėja: ETUC ragina reformuoti ES prekybos ir investicijų politiką ir atnaujinti pasaulinį daugiašališkumą (žr. Patvirtinimai: 463 komentarų: 17	Idėja: Europos armijos sukūrimas (žr. idėja) Patvirtinimai: 441 Komentarų Archyvas: 204
	Idėja: Europos armijos sukūrimas (žr. idėja) Patvirtinimai: 441 komentaras: 204	Idėja: Interneto portalas „Europos Sąjunga – Naujienos“ taip pat turėtų informuoti pasaulio pagalbinės kalbos esperanto (išversta) (žr. idėja) Patvirtinimai: 40 komentarų: 64
	Idėja: Veikdamas kaip vienas: ES kaip pasaulinio masto veikėja (žr. idėja) Patvirtinimai: 301 komentarų: 25	Idėja: Europos suvienijimas: Tęsti ES plėtrą (žr. idėja) Patvirtinimai: 230 komentarų: 61
	Idėja: Užsienio politika ES lygmeniu, grindžiama absoliučia balsų dauguma, o ne vieningumu (žr. idėja) Patvirtinimai: 258 komentarų: 51	Idėja: Užsienio politika ES lygmeniu, grindžiama absoliučia balsų dauguma, o ne vieningumu (žr. idėja) Patvirtinimai: 258 komentarų: 51
	Europossuvenijimas: Tęsti ES plėtrą (žr. idėja) Patvirtinimai: 230 komentarų: 61	Idėja: Valstybių narių ginkluotųjų pajėgų integracija Europos lygmeniu (žr. idėja) Patvirtinimai: 22 komentarų: 33

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Vertybės ir teisės, teisinė valstybė, saugumas	<p>Idėja: 10 milijonų balsų: padaryti katalonų kalbą oficialia ES kalba (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 923 Komentarų Archyvas: 119</p>	<p>Idėja: Pažeidžiamų žmonių gyvybės apsauga: Europsvertė (žr. i dea)</p> <p>Patvirtinimai: 244 Komentarų Archyvas: 190</p>
	<p>Idėja: Nėra dvigubų standartų ginant demokratiją ir teisinę valstybę (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 628 komentarų: 48</p>	<p>Idėja: Bendros Europos kariuomenės sukūrimas (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 68 komentarų: 183</p>
	<p>Idėja: Stiprinti žmogaus teisių priemonių vykdymą(žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 480 komentarų: 14</p>	<p>Idėja: Trisomy 21: Mes norime daugiau... (Žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 82 komentarų: 142</p>
	<p>Idėja: Lyčių lygybė (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 468 Komentarų Archyvas: 21</p>	<p>Idėja: Mūsų pagrindinių vertybių apsauga: Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 257 komentarų: 116</p>
	<p>Idėja: Mūsų pagrindinių vertybių apsauga: Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmas(žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 257 komentarų: 116</p>	<p>Idėja: Esperanto pripažinimas viena iš ES piliečių kultūrinių kalbų. (Žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 223 komentarų: 90</p>

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Skaitmeninė transformacija	Idėja: Sąžiningas skaitmeninimas (žr. idėja) Patvirtinimai: 494 Komentarų Archyvas: 43	Idėja: EU-CAP – Europos piliečių informavimo platforma (žr. idėja) Programinė įranga, panašūs į Enserments: 1 Komentarų Archyvas: 81
	Idėja: Viešoji parama atvirojo kodo programinei ir aparatinei įrangai (išversta) (žr. idėja) Patvirtinimai: 153 Komentarų Archyvas: 9	Idėja: Uždrausti kriptovaliutas (žr. idėja) Patvirtinimai: 14 Komentarų Archyvas: 53
	Idėja: Etiško dirbtinio intelekto link: skatinti diskusijas ir vengti nelygybės (žr. idėja) Patvirtinimai: 125 Komentarų Archyvas: 6	Idėja: Skatinti radijo ir televizijos programas, kuriomis esperanto informuojama skaitmeniniu platinimo kanalu (DAB+ arba DVB-T2), taip pat ir pasaulio pagalbine kalba (išversta) (žr. idea) Patvirtinimai: 26 Komentarų Archyvas: 47
	Idėja: Europos lustų gamyba (išversta) (žr. idėja) Patvirtinimai: 120 Komentarų Archyvas: 34	Idėja: Universaliosios pajamos atvirųjų šaltinių prižiūrėtojams (žr. idėja) Patvirtinimai: 59 Komentarų Archyvas: 43
	Idėja: GDPR: Mažinti asmens duomenų rinkimą turėtų būti bent jau taip paprasta, kaip jį priimti. Patvirtinimai: 105 Komentarų Archyvas: 5	Idėja: Sąžiningas skaitmeninimas (žr. idėja) Patvirtinimai: 494 Komentarų Archyvas: 43

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Europos demokratija	Idėja: Dėl aiškumo mechanizmo, susijusio su teise į apsisprendimą (žr. idėja) Patvirtinimai: 1 009 komentarų: 211	Idėja: Dėl aiškumo mechanizmo, susijusio su teise į apsisprendimą (žr. idėja) Patvirtinimai: 1,009 Komentarų Archyvas: 211
	Idėja: Stipresnis kartu: Demokratinė Europos federacija (žr. idėja) Patvirtinimai: 946 komentarų: 184	Idėja: Mums reikia bendros Europos kalbos (žr. idėja) Patvirtinimai: 121 komentaras: 191
	Idėja: Panaikinkite Tarybos veto! (Konferencijos atstovų prašymas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 784 komentarų: 88	Idėja: Stipresnis kartu: Demokratinė Europos federacija (žr. idėja) Patvirtinimai: 946 komentarų: 184
	Idėja: Piliečiais grindžiamos Europos demokratijos reformų planas (žr. idėja) Patvirtinimai: 613 komentarų: 62	Idėja: Tiesiogiai renka Europos Sąjungos pirmininką (žr. idėja) Patvirtinimai: 222 komentarų: 114
	Idėja: Tikros Europos demokratijos negali būti be savarankiškos ES fiskalinės galios (išversta) (žr. idėja) Patvirtinimai: 588 komentarų: 38	Idėja: Geresni kalbų įgūdžiai – geresnė demokratija. Anglų ir esperanto! (Žr. idėja) Patvirtinimai: 180 komentarų: 110

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Migracija	<p>Idėja: Bendra migracijos ir prieglobsčio politika, grindžiama pagarba teisėms ir vienodu požiūriu(žr. idėja) Patvirtinimai: 484 Komentarų Archyvas: 56</p>	<p>Idėja: Daugiau nebebus imigracijos iš ne Europos ar ne pirmojo pasaulio šalių (žr. idėja) Patvirtinimai: 135 Komentarų Archyvas: 139</p>
	<p>Idėja: Daugiau nebebus imigracijos iš ne Europos ar ne pirmojo pasaulio šalių (žr. idėja) Patvirtinimai: 135 Komentarų Archyvas: 139</p>	<p>Idėja: Leidimo neturinčių prieglobsčio prašytojų ir (arba) migrantų išsiuntimas (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 45 Komentarų Archyvas: 91</p>
	<p>Idėja: Jokių apribojimų žmonijai: bendra imigracijos politika (žr. idėja) Patvirtinimai: 90 Komentarų Archyvas: 12</p>	<p>Idėja: Migracija ir integracija (žr. idėja) Patvirtinimai: 76 Komentarų Archyvas: 71</p>
	<p>Idėja: Išsiuntimas iš ES (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 90 Komentarų Archyvas: 40</p>	<p>Idėja: Nacionalinės kalbos mokymas esperanto kalba: Skatinti organizacijas, kurios tai daro (išverstos) (žr. idea) Patvirtinimai: 28 Komentarų Archyvas: 59</p>
	<p>Idėja: Migracija ir integracija (žr. idėja) Patvirtinimai: 77 Komentarų Archyvas: 71</p>	<p>Idėja: Bendra migracijos ir prieglobsčio politika, grindžiama pagarba teisėms ir vienodu požiūriu(žr. idėja) Patvirtinimai: 484 Komentarų Archyvas: 56</p>

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Švietimas, kultūra, jaunimas ir sportas	Idėja: ES reikia geresnio kalbų mokymosi (žr. idėja) Patvirtinimai: 729 Komentarų Archyvas: 157	Idėja: ES reikia geresnio kalbų mokymosi (žr. idėja) Patvirtinimai: 729 Komentarų Archyvas: 157
	Idėja: Jaunystė. ES negali finansuoti neatsargumo (žr. idėja) Patvirtinimai: 477 Komentarų Archyvas: 20	Idėja: Laimingesni kalbų besimokantys asmenys, sėkmingesni kalbų mokytojai (išversti) (žr. idėja) Patvirtinimai: 141 Komentarų Archyvas: 98
	Idėja: Mokymasis visą gyvenimą ir teisė į mokymą, kad jie taptų tikrove visiems Europoje (žr. idėja) Patvirtinimai: 466 Komentarų Archyvas: 21	Idėja: Kalbų mokymas Europoje (išverstas) (žr. idėja) Patvirtinimai: 184 Komentarų Archyvas: 83
	Idėja: Pamoka apie esperanto kalbą Europos Sąjungos moksleiviams (žr. idea) Patvirtinimai: 238 Komentarų Archyvas: 62	Idėja: Pamoka apie esperanto kalbą Europos Sąjungos moksleiviams (žr. idėja) Patvirtinimai: 235 Komentarų Archyvas: 62
	Idėja: Sukurta Europos visuomeninio transliuotojo (žr. idea) Patvirtinimai: 195 Komentarų Archyvas: 54	Idėja: Esperanto – Tarptautinė pagalbinė kalba (žr. idėja) Patvirtinimai: 111 Komentarų Archyvas: 61

	Dauguma pritarė	Labiausiai komentavo
Kitos idėjos	<p>Idėja: Dėl Europos suvereniteto. Būtinios reformos (išverstos) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 508 Komentarų Archyvas: 26</p>	<p>Idėja: Esperanto, bendra neutrali kalba, sukurta taip, kad būtų lengva mokytis, yra priemonė vieningesnei Europos Sąjungai (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 261 Komentarų Archyvas: 233</p>
	<p>Idėja: Oficialus esperanto pripažinimas viena iš ES piliečių kalbų (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 325 Komentarų Archyvas: 138</p>	<p>Idėja: Oficialus esperanto pripažinimas viena iš ES piliečių kalbų (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 325 Komentarų Archyvas: 138</p>
	<p>Idėja: Esperanto, bendra neutrali kalba, sukurta taip, kad būtų lengva mokytis, yra priemonė vieningesnei Europos Sąjungai (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 261 Komentarų Archyvas: 233</p>	<p>Idėja: Europos vėliavos sveikinimai (išversta) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 1 Komentarų Archyvas: 120</p>
	<p>Idėja: Perėjimo prie mokslo be gyvūnų veiksmų planas (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 236 Komentarų Archyvas: 23</p>	<p>Idėja: Europos Sąjungos ir federalinė valstybė (išversta) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 126 Komentarų Archyvas: 82</p>
	<p>Idėja: Sustabdyti gyvūnų kančias egzotiškoje naminių gyvūnėlių prekyboje su teigiamu sąrašu (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 228 Komentarų Archyvas: 8</p>	<p>Idėja: Europos kalbospriėmimas (išversta) (žr. idėja)</p> <p>Patvirtinimai: 75 Komentarų Archyvas: 73</p>

II priedas: Metodologija

Šioje ataskaitoje analizei naudojami metrikos duomenys gaunami iš gyvos platformos, kurioje duomenys yra nuolat moderuojami ir atnaujinami net visą mokslinių tyrimų grupės duomenų analizės laikotarpį. Dėl to gali atsirasti nedideli skaitmeninių duomenų nuokrypiai.

Pagrindiniai kiekybinės analizės parametrai yra šie:

- Skaitiniai duomenys apie idėjas, kurias įkėlė respondentai, nesvarbu, ar tai būtų pavieniai asmenys, ar organizacijos atstovai. Skaitinius duomenis sudaro idėjų skaičius – bendrai ir įvairiose temose.
- Patvirtinimų skaitiniai duomenys: patvirtinimai yra panašūs į „panašų/up-balsavimą“ socialiniuose tinkluose. Jie padeda parodyti dalyvių susidomėjimą ir bendrą palankumą idėjai, tačiau nenurodo, kad jai prieštarauja. Todėl patvirtinimų skaičius per se yra ne bendros paramos šiai idėjai rodiklis, o tik vienas iš daugelio aspektų, į kuriuos atsižvelgiama analizuojant pasiūlymus platformoje. Skaitmeninius duomenis sudaro patvirtinimų skaičius – apskritai įvairiose temose ir susietas su konkrečia idėja (taip pat naudojamas idėjų sąrašui pagal patvirtinimų skaičių).
- Skaitiniai duomenys apie dalyvių pastabas: analizė taip pat apima dalyvių komentarų apie vienas kito idėjas kiekį, nes jie rodo aktyvaus įsitraukimo į idėją lygį. Kalbant apie turinį, pastabos gali apimti įvairius atsiliepimus – nuo neutralaus iki pritarimo arba visiškai nesutikimo. Tai atsispindi kokybinėje analizėje (žr. toliau). Skaitmeninius duomenis sudaro pastabų skaičius – apskritai įvairiose temose ir susijusios su konkrečia idėja (taip pat naudojamos idėjų sąrašui pagal pastabų skaičių).

- Skaitiniai duomenys apie įvykius: dalyviai gali kurti renginius platformoje ir įkelti įvykių ataskaitas. Skaitiniai duomenys apima įvykių skaičių – apskritai ir įvairiose temose.
- Socialiniai ir demografiniai duomenys (anonimizuoti): Prieš pradėdant bendradarbiauti su platformos duomenų teikėjais prašoma pateikti informaciją apie savo gyvenamąją šalį, išsilavinimą, amžių, lytį ir užimtumo statusą. Duomenys tvarkomi anonimiškai. Kadangi šia informacija dalijamasi savanoriškai (apie 70,5 proc. dalyvių ją pateikia), įžvalgos, kurias galima pateikti dalyvių profiliuose, yra ribotos. Ypač mažai tikėtina, kad respondentai pateiks informacijos apie savo profesiją, išsilavinimą ir gyvenamąją šalį. Organizacijoms gali būti nurodyta tik gyvenamosios vietos šalis.

Ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama **kokybinei analizei**, grindžiamai idėjomis, pastabomis ir renginių ataskaitomis, siekiant apžvelgti platformos turinį. Temos ir potemos nurodomos iš anksto nustatytose temose.

Praktiškai kiekvienoje temoje mokslinių tyrimų grupė atliko rankinę tekstinę analizę ir visų siūlomų idėjų bei uždarytų renginių su pranešimais apie įvykius grupavimą. Siekiant paremti šį darbą, per platformą prieinamas turinys buvo apdorotas automatizuota tekstų analizės sistema, kuri buvo naudojama siekiant padėti analitikams suprasti didelius teksto įvesties kiekius. Tai leidžia grupuoti (grupuoti) atsakymus į kalbas ir ieškoti panašaus turinio visoje platformoje ir kalbomis. Analitikai naudoja Teksto analizės sistemą, kad palengvintų daugiakalbę turinio analizę ir būtų patogiau nustatyti kelis panašios idėjos įvykius įvairiuose indėliuose. Ši pagalba skirta nustatyti temas arba potemes paplitimo lygiui įvertinti. Teksto analizės sistema vertina tik per platformą pateiktą turinį. Tai apima pseudoniminius atsakymus į sociodemografinį klausimyną, kuris naudojamas rengiant socialinius ir demografinius duomenis, ir kitą platformoje pateiktą turinį (idejas, pastabas ir patvirtinimus) (įskaitant susijusius metaduomenis, pvz., duomenų įvedimo laiką). Vėliau mokslinių tyrimų grupė perskaitė nustatytoje grupėje esančias idėjas, taip pat įvykių aprašymus ir jų ataskaitas, kad pateiktų bendrų temų ir galimų potemių santrauką, taip pat atkreipė dėmesį į skirtumus ir galimus nesutarimus komentarų skyriuose. Taip pat nurodomos labai arba dažnai patvirtintos idėjos, apimančios temą ar potemą. Nustatytos temos ir potemes pateikiamos įvykio lygio tvarka, kurią analitikas vertina naudodamas Teksto analizės sistemą. Galutinis šio kokybinio požiūrio tikslas yra ne tik įrašyti temas ar idėjas, kurios pritraukia didžiausią dėmesį platformoje, bet ir užfiksuoti idėjų, patenkančių į vieną temą, mastą ir įvairovę. Jei keletas platformoje pateiktų idėjų praktiškai yra tos pačios idėjos ar potemos išraiška, santraukoje

pateikiamos kokybinės nuorodos, nurodant „pasikartojančią“ arba „žinomą“ idėją ar potemę. Santraukose taip pat pateikiamos nuorodos į iliustracines idėjas ar įvykius, kuriuose aprašomas konkretus pasiūlymas arba pateikiama gera bendros nustatytos temos ar potemės argumento santrauka. Analizuodama įvykius, mokslinių tyrimų komanda sutelkia dėmesį į uždarus įvykius su įvykio ataskaita. Ypatingas dėmesys skiriamas labiau dalyvaujamiems ir patariamiesiems konsultaciniams renginiams, kad būtų įtraukti piliečių, kurie kitu atveju negalėtų patekti į skaitmeninę platformą, balsai ir nuomonės. Temos suskirstymas į temas ir potemes ar idėjas vizualiai pavaizduotas atitinkamame proto žemėlapyje.